

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 2 december 2024

Tid:

kl. 16:00-21:55

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-38

Justerat den 18 december 2024 Anslaget den 19 december 2024

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Karin Jöback
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) angående trygghet i skolan
- §2 Interpellation av Johan Nilsson (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om den rödgröna majoritetens avsikter med ett nytt bostadsområde på mässområdet i Älvsjö
- §3 Interpellation av Per Rosencrantz (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) angående gårdsförsäljningens möjligheter för Stockholm
- §4 Bordläggning av interpellationer
- §5 Nya interpellationer
- §6 Sammanträdet ajournerades mellan kl. 16:52- 17:00
- §7 Frågestund
- §8 Mötet öppnas
- §9 Närvaro
- §10 Justering
- §11 Anmälningsärenden till kommunfullmäktige år 2024
- §12 Revisorernas bedömning av Stockholms stads delårsrapport 2024
- §13 Valärenden i kommunfullmäktige
- §14 Inriktningsbeslut gällande Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s underhåll och anpassning av fastigheten Trossen 13 på Kungsholmen
- §15 Reviderat genomförandebeslut gällande Skolfastigheter i Stockholm AB:s kapacitetsökning och underhåll i projekt Vasa Real skola och förskola, kv Resedan 2, Norrmalm
- §16 Förslag till uppräkningsprogram och strukturtillägg inom gymnasieskolan för 2025

- §17 Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga
- §18 Stockholms stads program för stöd till anhöriga
- §19 Projekt ny idrottsanläggning - Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP, Enskede Gård 1:1 inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämndsområde, Inriktningsbeslut
- §20 Reviderat genomförandebeslut projekt Renovering och utveckling av Älvsjöbadet, del av fastigheten Älvsjö 1:1, i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämndsområde
- §21 Projekt kollektivtrafik-, gång- och cykelåtgärder på Bussens väg - Genomförandebeslut
- §22 Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Ny huvudvattenledning Norsborg-Alby
- §23 Inriktningsbeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Oxtorgsgatan/Lästmakargatan – upprustning av huvudvattenledning med mera
- §24 Taxa för vatten och avlopp 2025
- §25 Taxa för avfall under kommunens ansvar 2025
- §26 Komplettering i Riktlinjer för markanvisning
- §27 S:t Erik Markutvecklings AB:s förvärv av aktier i S.E.G. Svenska AB, därigenom tomträtten Valsverket 7, Bällsta hamn, Ulvsunda industriområde med mera
- §28 Genomförandebeslut - Efterbehandling och återställning av förorenade områden inom delar av fastigheten Hässelby Villastad 36:1 i Riddersvik, Hässelby Villastad
- §29 Tillägg till exploateringsavtal för fastigheten Primus 1 m.m. på Lilla Essingen med bostadsrättsföreningarna Primus Park 1, Primus Brygga, Primus Port, Primusterassen, Vinkelhuset och Fotogenköket 1 samt Oscar Properties Holding AB
- §30 Revidering av bolagsordningar för bolagen inom koncernen Stockholms Stadshus AB

- §31 Uppföljning av budget 2024 - Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti
- §32 Motion om fördjupade relationer mellan Stockholms stad och Taiwan
- §33 Motion om informationskampanj för att motverka bedrägerier riktade mot äldre
- §34 Motion om att återköpa Sättra centrum
- §35 Motion om att visa Stockholms solidaritet med det ukrainska folket genom namnändring av gator och en park intill den ryska ambassaden
- §36 Bordlagda motioner
- §37 Nyväckta motioner
- §38 Mötet avslutas

§ 1**Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-,
arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia
Bjuggren (S) angående trygghet i skolan**

KS 2024/498

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Hedin (M) har ställt en interpellation om trygghet i skolan.

Kommunfullmäktige beslutade den 22 april 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Bjuggren (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 2

Interpellation av Johan Nilsson (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om den rödgröna majoritetens avsikter med ett nytt bostadsområde på mässområdet i Älvsjö

KS 2024/590

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Johan Nilsson (M) har ställt en interpellation om den rödgröna majoritetens avsikter med ett nytt bostadsområde på mässområdet i Älvsjö.

Kommunfullmäktige beslutade den 27 maj 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 3

**Interpellation av Per Rosencrantz (M) till
finansborgarrådet Karin Wanngård (S) angående
gårdsförsäljningens möjligheter för Stockholm**
KS 2024/744

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Per Rosencrantz (M) har ställt en interpellation om gårdsförsäljningens möjligheter för Stockholm. Kommunfullmäktige beslutade den 2 september 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

**§ 4
Bordläggning av interpellationer**

Kommunfullmäktig bordlägger interpellationerna med nummer 1-2, 5, och 7-17 i kungörelsen.

§ 5 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationen får ställas.
2. Interpellationen bordläggs.

Nya interpellationer

1. Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om den rödgröna majoritetens avsikter med att vända flickors sjunkande skolresultat.

Rotel III. Dnr KS 2024/1183

2. Interpellation av Nike Örbrink (KD) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) angående arbetet mot olovliga bosättningar.

Rotel IV. Dnr KS 2024/1207

3. Interpellation av Nike Örbrink (KD) till trafikborgarrådet Lars Strömberg (MP) angående stadens snöröjning.

Rotel VIII. Dnr KS 2024/1283

§ 6
Sammanträdet ajournerades mellan kl. 16:52- 17:00

§ 7 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga om miljözon klass 3 i city.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 2

Gabriel Kroon (SD) ställer en fråga om varför borgarrådet vill fördyra livet för Brommas barnfamiljer genom att inför elbilzon på Kvarnbacksvägen.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 3

Christina Tufvesson (L) ställer en fråga om det är en långsiktig strategi att ta bort serviceboenden som boendeform för stadens äldre.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 4

Jonas Naddebo (C) ställer en fråga om Kristinebergs IP.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 5

Nike Örbrink (KD) ställer en fråga om brottsförebyggande åtgärder inom hemtjänsten.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 6

Borgarrådet Fjellner (M) ställer en fråga om bakgrundskontroller i äldreomsorgen.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 7

Sergej Salnikov (SD) ställer en fråga om borgarrådet kommer att arbeta för att häva tomträttsavtalet med Tunastiftelsen med anledningen av den senaste utvecklingen.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 8

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om vad som händer med socialtjänsten i Järva.

Borgarrådet Ojanne (S) svarar på frågan.

Fråga 9

Jonas Naddebo (C) ställer en fråga om Hartwickska huset

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

§ 8
Mötet öppnas

§ 9
Närvaro

Närvaro, se bilaga 2.

§ 10 **Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 9 december 2024.

§ 11 Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2024

KS 2024/12

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige och noteras i protokollet:

Revisorernas bedömning av Stockholms stads delårsrapport 2024.
KS 2024/1287

Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige
under tiden 14/11 2024 – 27/11 2024

Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Dom (2024-11-18) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2024-03-25 § 17 detaljplan för Sothönan 3 m.fl. i stadsdelen Aspudden (ca 250 bostäder, centrum, torg m.m.).
Mark- och miljödomstolen upphäver det överklagade beslutet.
Mål nr P 3318-24
KS 2024/483-15

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsens beslut 2024-11-19 om ny ledamot och ersättare för ledamot i kommunfullmäktige efter avgången ledamot Annika Friberg.
KS 2024/11-20

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsens beslut 2024-11-19 om ny ledamot i kommunfullmäktige efter avgången ledamot Thomas Wihlman.
KS 2024/11-21

Länsstyrelsen Stockholm

Beslut (2024-11-21) avseende anmälan om ändring av lokala ordningsföreskrifter, Stockholms kommun

Länsstyrelsen finner att de ändringar av de lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun inte strider mot ordningslagen (1993:1617).
KS 2024/555-8

Länsstyrelsen Stockholm

Beslut (2024-11-27) gällande detaljplan för del av Hjorthagen 1:3, Terrasskvarteren i Norra Djurgårdsstaden i stadsdelen Östermalm (ca 66 lgh).
Länsstyrelsen beslutar att inte pröva kommunens antagandebeslut i enlighet med vad som anges i 11 kap. 10 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.
KS 2024/897-7

§ 12
**Revisorernas bedömning av Stockholms stads
delårsrapport 2024**

KS 2024/1287

Beslut

Revisorernas bedömning av delårsrapport 2024 läggs till
handlingarna.

**§ 13
Valärenden i kommunfullmäktige**

KS 2024/8

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns med tilläggsförslag av Martin Hansson (MP).
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 2 december behandlas.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige godkänner avsägelsen från Åsa Öckerman (MP) som ersättare i Skärholmens stadsdelsnämnd.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tilläggsförslag från Martin Hansson (MP). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 14**Inriktningsbeslut gällande Micasa Fastigheter i
Stockholm AB:s underhåll och anpassning av fastigheten
Trossen 13 på Kungsholmen**

Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 14 oktober
2024

KS 2024/718

Beslut

1. Som svar på minoritetsåterremissen hänvisas till vad som sägs i utlåtandet.
2. Inriktningen för Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s underhåll och anpassning av fastigheten Trossen 13 med en total investeringsutgift om 902 mnkr inklusive förväntad kostnadsutveckling, godkänns.
3. Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande.
 1. Inriktningen för Kungsholmens stadsdelsnämnds underhåll och anpassning av fastigheten Trossen 13 avseende vård- och omsorgsboende inklusive tillagningskök med en uppskattad årshyra år ett om 41,5 mnkr godkänns.
 2. Avveckling av Fridhemmets servicehus godkänns under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar inriktning för Trossen 13 enligt ovan.
 3. Kungsholmens stadsdelsnämnds ansökan om stimulansbidrag om 0,5 mnkr för förprojektering gällande Trossen 13 godkänns. Nämnden får återkomma med begäran om budgetjustering.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inriktningsbeslut gällande Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s underhåll och anpassning av fastigheten Trossen 13 på Kungsholmen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Boucher (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Henrik Sjölander (M), Christina Tufvesson (L) och Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15**Reviderat genomförandebeslut gällande Skolfastigheter i Stockholm AB:s kapacitetsökning och underhåll i projekt Vasa Real skola och förskola, kv Resedan 2, Norrmalm**

KS 2024/980

Beslut

1. Reviderat genomförande av Skolfastigheter i Stockholm AB:s kapacitetsökning i projekt Vasa Real skola och förskola med en total investeringsutgift inklusive förväntad kostnadsutveckling enligt bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.
2. Reviderat genomförande av underhållsprojekt hus A, Vasa Real med en total investeringsutgift om 53,6 mnkr inklusive förväntad kostnadsutveckling, varav 6,7 mnkr finansieras av utbildningsnämnden, godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut gällande Skolfastigheter i Stockholm AB:s kapacitetsökning och underhåll i projekt Vasa Real skola och förskola, kv Resedan 2, Norrmalm .

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16

Förslag till uppräknig av programpriser och strukturtillägg inom gymnasieskolan för 2025

Rekommendation från Storsthlm

Svarstid den 15 december 2024

KS 2024/795

Beslut

Uppräkning av programpriser och strukturtillägg inom gymnasieskolan för 2025 godkänns enligt bilaga till utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Förslag till uppräknig av programpriser och strukturtillägg inom gymnasieskolan för 2025.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga**

Framställan från socialnämnden

KS 2024/667

Beslut

1. Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga enligt bilaga 1 till utlåtandet godkänns.
2. Tidigare Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar, dnr KS 333-1354/2010, upphör därmed att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget. Uppdaterad version av Sverigedemokraternas förslag till beslut, se bilaga 3.

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen. Uppdaterad version av Sverigedemokraternas förslag till beslut, se bilaga 3.

Borgarrådet Jönsson (L) och Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18

Stockholms stads program för stöd till anhöriga

Framställan från socialnämnden och äldrenämnden

KS 2024/749

Beslut

1. Stockholms stads program för stöd till anhöriga godkänns enligt bilaga 1 till utlåtandet att gälla från och med den 1 januari 2025.
2. Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2021-2024, dnr KS 2020/923, upphör därmed att gälla från och med den 1 januari 2025.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Stockholms stads program för stöd till anhöriga.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Anette Hellström (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19**Projekt ny idrottsanläggning - Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP, Enskede Gård 1:1 inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämndsområde, Inriktningsbeslut**

Framställan från idrottsnämnden och fastighetsnämnden
KS 2024/1059

Beslut

1. Inriktningen för projekt Ny idrottsanläggning – Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP, Enskede Gård 1:1 godkänns.
2. Fastighetsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för projekt Ny idrottsanläggning – Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP, Enskede Gård 1:1 till en projektutgift som framgår av bilaga till utlåtandet, som underlag för ett kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna för år 2024 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2025.
4. Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande.
 1. Inriktningsbeslut avseende Ny idrottsanläggning – Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP, Enskede Gård 1:1, till en bedömd tillkommande hyreskostnad för idrottsnämnden enligt bilaga till utlåtandet, godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Sverigedemokraterna, Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Projekt ny idrottsanläggning - Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP, Enskede Gård 1:1 inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämndsområde, Inriktningsbeslut.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S) och Hassan Jama (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Therese Lindström (M), Leif Söderström (SD), Hanna Wistrand (L) och Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20**Reviderat genomförandebeslut projekt Renovering och utveckling av Älvsjöbadet, del av fastigheten Älvsjö 1:1, i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämndsområde**

Framställan från idrottsnämnden och fastighetsnämnden
KS 2024/1034

Beslut

1. Fastighetsnämnden medges rätt att genomföra projekt Renovering och utveckling av Älvsjöbadet, del av fastigheten Älvsjö 1:1 till en projektutgift som framgår av bilaga till utlåtandet.
2. Utgifterna för år 2024 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2025.
3. Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande.
 1. Idrottsnämnden får teckna tillägg till hyresavtal med fastighetsnämnden om en hyra som framgår av bilaga till utlåtandet till följd av projektet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut projekt Renovering och utveckling av Älvsjöbadet, del av fastigheten Älvsjö 1:1, i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämndsområde.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S) och Hassan Jama (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Therese Lindström (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Hanna Wistrand (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21

Projekt kollektivtrafik-, gång- och cykelåtgärder på Bussens väg - Genomförandebeslut

Framställan från trafiknämnden

KS 2024/974

Beslut

1. Trafiknämnden medges rätt att genomföra Projekt kollektivtrafik-, gång- och cykelåtgärder på Bussens väg till en utgift enligt bilaga 2 till utlåtandet.
2. Utgifterna för 2025 ska rymmas inom trafiknämndens investeringsbudget.
3. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2026.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Projekt kollektivtrafik-, gång- och cykelåtgärder på Bussens väg - Genomförandebeslut.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Ulf Walther (S) och borgarrådet Strömgren (MP) och Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Destiny Zandi Lindgren (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22**Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Ny huvudvattenledning Norsborg-Alby**

KS 2023/1164

Beslut

Genomförandet av Stockholm Vatten AB:s projekt Ny huvudvattenledning Norsborg-Alby till en investeringsutgift om 875 miljoner kronor inklusive förväntad kostnadsutveckling godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Ny huvudvattenledning Norsborg-Alby.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Fritz Lennaárd (M), Elin Hjemestam (L), Ashna Ibrahim och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas, Centerpartiets och Kristdemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Anders Edin (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23**Inriktningsbeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt
Oxtorgsgatan/Lästmakargatan – upprustning av
huvudvattenledning med mera**

KS 2024/768

Beslut

Inriktningen för Stockholm Vatten AB:s projekt Oxtorgsgatan/Lästmakargatan med en investeringsutgift enligt bilaga 1 till utlåtandet inklusive förväntad kostnadsutveckling godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inriktningsbeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Oxtorgsgatan/Lästmakargatan – upprustning av huvudvattenledning med mera.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wangård (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Anders Edin (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24

Taxa för vatten och avlopp 2025

Framställan från Stockholm Vatten och Avfall AB

KS 2024/1020

Beslut

Taxa för vatten och avlopp 2025, enligt bilaga till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Taxa för vatten och avlopp 2025.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) och Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25**Taxa för avfall under kommunens ansvar 2025**

Hemställen från avfallsnämnden

KS 2024/1027

Beslut

Taxa för avfall under kommunens ansvar, i enlighet med avfallsnämndens förslag enligt bilaga 1 till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Taxa för avfall under kommunens ansvar 2025.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) och Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 26

Komplettering i Riktlinjer för markanvisning

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2023/1442

Beslut

1. Riktlinjer för markanvisning, fastställda av kommunfullmäktige den 4 november 2024 § 17, kompletteras i avsnitt ”9. Övergångsregler” i enlighet med utlåtandet.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Komplettering i Riktlinjer för markanvisning.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 27**S:t Erik Markutvecklings AB:s förvärv av aktier i S.E.G. Svenska AB, därigenom tomträten Valsverket 7, Bällsta hamn, Ulvsunda industriområde med mera**

KS 2024/829

Beslut

1. S:t Erik Markutveckling AB:s, eller ett helägt dotterbolag till S:t Erik Markutveckling AB:s, förvärv av samtliga aktier i S.E.G. Svenska AB, org.nr 556513-7378, och därigenom indirekt tomträten Valsverket 7 med ett överenskommet fastighetsvärde om 23,7 miljoner kronor, enligt aktieöverlåtelseavtal ingånget mellan S.E.G Resistor AB, org.nr 556078-9819 och S:t Erik Markutveckling AB den 10 juli 2024, enligt bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.
2. S:t Erik Markutveckling AB:s, eller ett helägt dotterbolag till S:t Erik Markutveckling AB:s, förvärv av samtliga aktier i Goldcup 35690 AB, org.nr 559489-7026, godkänns.
3. Till styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, lekmannarevisor och lekmannarevisorssuppleant i S.E.G. Svenska AB respektive Goldcup 35690 AB till och med ordinarie årsstämma nomineras de personer som är angivna i bilaga 4 till utlåtandet.
4. Ny bolagsordning i Goldcup 35690 AB respektive S.E.G. Svenska AB enligt bilaga 3 till utlåtandet godkänns.
5. S:t Erik Markutveckling AB:s borgensåtagande för Goldcup 35690 AB rätta fullgörande av aktieöverlåtelseavtalet i enlighet med vad som sägs i utlåtandet godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller S:t Erik Markutvecklings AB:s förvärv av aktier i S.E.G. Svenska AB, därigenom tomträten Valsverket 7, Bällsta hamn, Ulvsunda industriområde med mera.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Fjellner (M) och Nike Öbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 28

Genomförandebeslut - Efterbehandling och återställning av förorenade områden inom delar av fastigheten Hässelby Villastad 36:1 i Riddersvik, Hässelby Villastad
Hemställan från exploateringsnämnden
KS 2024/895

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra efterbehandling av förorenade områden, inklusive återställning, inom delar av fastigheten Hässelby Villastad 36:1 i Riddersvik till en projektkostnad om 233,1 mnkr och projektintäkt om 137,3 mnkr.
2. Kostnaderna för år 2024 ska rymmas inom nämndens driftbudget. Kostnaderna för kommande år behandlas i budget för 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Genomförandebeslut - Efterbehandling och återställning av förorenade områden inom delar av fastigheten Hässelby Villastad 36:1 i Riddersvik, Hässelby Villastad.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 29

Tillägg till exploateringsavtal för fastigheten Primus 1 m.m. på Lilla Essingen med bostadsrättsföreningarna Primus Park 1, Primus Brygga, Primus Port, Primusterassen, Vinkelhuset och Fotogenköket 1 samt Oscar Properties Holding AB

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2024/931

Beslut

Tilläggsavtal till exploateringsavtal för fastigheten Primus 1 m.m. med bostadsrättsföreningarna Primus Park 1, Primus Brygga, Primus Port, Primusterassen, Vinkelhuset och Fotogenköket 1 samt Oscar Properties Holding AB i enlighet med bilaga till utlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Tillägg till exploateringsavtal för fastigheten Primus 1 m.m. på Lilla Essingen med bostadsrättsföreningarna Primus Park 1, Primus Brygga, Primus Port, Primusterassen, Vinkelhuset och Fotogenköket 1 samt Oscar Properties Holding AB

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 30**Revidering av bolagsordningar för bolagen inom
koncernen Stockholms Stadshus AB**

KS 2024/964

Beslut

1. Förslag till reviderade bolagsordningar för bolagen inom koncernen Stockholms Stadshus AB, enligt bilagor 1-55 till utlåtandet, godkänns.
2. Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande.
 1. Det utsedda ombudet för Stockholms Stadshus AB:s årsstämmor och extra bolagsstämmor (dnr KS 2024/194) får i uppdrag att vid extra bolagsstämma i Stockholms Stadshus AB rösta för att anta den reviderade bolagsordningen för bolaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Revidering av bolagsordningar för bolagen inom koncernen Stockholms Stadshus AB.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 31**Uppföljning av budget 2024 - Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti**

Samt ärenden som sambehandlas med tertialrapport 2

Centrumanalys, dnr KS 2024/531

Elhandelspolicy kommunkoncernen Stockholms stad och Elhandelsstrategi kommunkoncernen Stockholms stad (Utlåtande 2015:59 RI, dnr 133-783/2015), dnr KS 2024/1032

Kompletterande finansiering för teknisk utveckling av sociala system, dnr KS 2024/893

Kompletterande finansiering för upphandling och införande av nytt utförarsystem inom socialtjänst, äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård, dnr KS 2024/1009

Finansiering av förstudie – Framtidssäkra koncerngemensamt ekonomi- och inköpssystem, dnr KS 2024/972

Ändring av beslut Stöd till uppstart av sverigefinskt aktivitets- och kulturcentrum, dnr KS 2024/920

Tertialrapport 1 2024 för SHIS bostäder, dnr KS 2024/710

Underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 samt framställan om sociala merkostnader år 2025 för SHIS kärnverksamhet samt uppdraget om nyanlända (Stiftelsen Hotellhem), dnr KS 2024/575

RÄTTELSE

KS 2024/873

Beslut

1. Delårsbokslut per den 31 augusti 2024 för Stockholms stad godkänns.
2. Redovisade avsättningar om -311 mnkr godkänns.
3. Basnyckeltal med utfall för år 2023 godkänns enligt bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
4. Utdelning från koncernen Stockholms Stadshus AB, 556415-1727, fastställs till 920 mnkr för år 2024.
5. Redovisning av Centrumanalys godkänns enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 6, (dnr KS 2024/531).

6. Elhandelspolicy inklusive elhandelsstrategi för kommunkoncernen Stockholms stad (Utlåtande 2015:59 RI, dnr 133-783/2015) fastställs utan revideringar för 2024 enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande (dnr KS 2024/1032).
7. Kommunstyrelsen medges kompletterande finansiering om 50 mnkr för 2024-2027 för teknisk förnyelse av sociala system enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, (dnr KS 2024/893). Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
8. Tidigare beslut (dnr KS 2023/248) om att äldrenämnden medges finansiering om 150 mnkr för upphandling och införande av nytt utförarsystem 2023-2027 förlängs till och med 2029 enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, (dnr KS 2024/1009).
9. Äldrenämnden medges kompletterande finansiering om 105 mnkr för 2024-2029, för upphandling och införande av nytt utförarsystem i enlighet med tidigare beslutat uppdrag (dnr KS 2023/248) enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande (dnr KS 2024/1009). Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
10. Kommunstyrelsen medges finansiering om 35,0 mnkr för att genomföra en förstudie för att framtidssäkra ekonomi- och inköpssystem inom kommunkoncernen under perioden 2025 – 2026, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande (dnr KS 2024/972). Finansiering sker genom disposition av eget kapital.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Uppföljning av budget 2024 - Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) och borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Fjellner (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 32

Motion om fördjupade relationer mellan Stockholms stad och Taiwan

Motion av Elin Hjelmestam (L)

KS 2024/269

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om fördjupade relationer mellan Stockholms stad och Taiwan.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Arvid Vikman Rindevall (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Elin Hjelmestam (L) och Claes Nyberg (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 33**Motion om informationskampanj för att motverka bedrägerier riktade mot äldre**

Motion av Linnéa Vinge och Anders Lindman (båda SD)
KS 2023/1023

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om informationskampanj för att motverka bedrägerier riktade mot äldre.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Robert Mjörnberg (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Anders Lindman (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 34**Motion om att återköpa Sättra centrum**

Motion av Gabriel Kroon m.fl. (SD)

KS 2024/160

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att återköpa Sättra centrum.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Göransson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon och Tapani Juntunen (båda SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 35

Motion om att visa Stockholms solidaritet med det ukrainska folket genom namnändring av gator och en park intill den ryska ambassaden

Motion av Jan Jönsson och Björn Ljung (båda L)

KS 2023/903

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att visa Stockholms solidaritet med det ukrainska folket genom namnändring av gator och en park intill den ryska ambassaden.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S) och Maria Mustonen (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 36
Bordlagda motioner

Motionerna med nummer 50-98 i kungörelsen bordläggs.

§ 37 Nyväckta motioner

Följande motioner väcktes under perioden 5 november till 2 december 2024:

1. Motion av Gabriel Kroon, Mats Johnsson och Tapani Juntunen (alla SD) om att avbryta projekteringen av bostadshus i Klubbensborgsbacken

Rotel II. Dnr KS 2024/1276

2. Motion av Gabriel Kroon, Mats Johnsson, Anders Edin och Tapani Juntunen (alla SD) om att avbryta projekteringen av bostäder i Branterna i Mälarhöjden

Rotel II. Dnr KS 2024/1277

3. Motion av Gabriel Kroon, Mats Johnsson och Anders Edin (alla SD) om att minska exploateringsgraden i utvecklingen vid Telefonplan

Rotel II. Dnr KS 2024/1278

4. Motion av Gabriel Kroon och Mats Johnsson (båda SD) om att rädda Hovings malmgård

Rotel II. Dnr KS 2024/1279

5. Motion av Gabriel Kroon och Mats Johnsson (båda SD) om att stoppa bygget av höghus i Åkeslund

Rotel II. Dnr KS 2024/1280

6. Motion av Gabriel Kroon och Mats Johnsson (båda SD) om att stoppa bygget på Läkarhusets tomt vid Odenplan

Rotel II. Dnr KS 2024/1281

7. Motion av Gabriel Kroon och Mats Johnsson (båda SD) om att stoppa förtätningarna av villaområden i Älvsjö

Rotel II. Dnr KS 2024/1282

8. Motion av Nike Örbrink (KD) om mer ändamålsenliga feriejobb

Rotel III. Dnr KS 2024/1305

9. Motion av Andréa Hedin (M) om att införa mobilförbud i grundskolan för att minska psykisk ohälsa

Rotel III. Dnr KS 2024/1329

10. Motion av Andréa Hedin, Anette Hellström och Hanna Werner (alla M) om en trygg skolskjuts som barnen förtjänar

Rotel I. Dnr KS 2024/1330

11. Motion av Dennis Wedin (M) om att göra fotbollen i Stockholm tryggare och bevara en levande läktarkultur
Rotel II. Dnr KS 2024/1331

12. Motion av Andréa Hedin och Per Rosencrantz (båda M) om regelbunden kartläggning av hedersrelaterat våld och förtyck
Rotel II. Dnr KS 2024/1332

13. Motion av Jonas Naddebo och Svante Linusson (båda C) om att ta krafttag för att förbättra framkomligheten för Stockholms cyklister
Rotel VIII. Dnr KS 2024/1344

14. Motion av Jonas Naddebo och Svante Linusson (båda C) om att införa ett cykelråd i staden
Rotel VIII. Dnr KS 2024/1345

15. Motion av Jonas Naddebo och Svante Linusson (båda C) om att införa en potthålsgaranti
Rotel VIII. Dnr KS 2024/1346

16. Motion av Therese Lindström och Henrik Virro (båda M) om att sälja Hästa gård
Rotel V. Dnr KS 2024/1347

§ 38
Mötet avslutas

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle §§ 8-16, 31-38		S	17:59	21:56
77	Brinck, Cecilia §§ 1-6, 17-21		M	15:56	21:56
47	Stenudd, Sara §§ 7, 22-30		V	15:56	21:56
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	17:54	21:56
105	Ali Hassan, Shamso		V	18:07	21:56
42	Ali, Ismail		C	17:42	21:55
102	Aranda de Gutiérrez, Norma	William-Olsson, Ellen	S	16:13	21:56
92	Armstad, Stian	Nyberg, Berit	S	17:31	21:56
89	Badeli, Aida	Carlborn, Lisa	MP	17:32	21:56
96	Bengtsson, Frida		S	16:55	21:56
46	Bessner, Linn		C	17:32	21:55
23	Bjuggren, Emilia		S	15:57	21:56
8	Boucher, Torun		V	16:42	21:56
93	Bustos, Emil		S	17:53	21:56
58	Carlsson Hallberg, Ewa		S	15:56	21:55
94	Carlsson, Alma		S	17:01	21:56
13	Cederschiöld, Anna	Gardos Ek, Petra	M	17:52	21:56
80	Edin, Anders		SD	16:56	21:55
53	Edlund, Ingela	Lagerkvist Tranströmer, Britten	S	17:31	21:56
40	Elfvén, Anne-Lie		L	17:43	21:55
67	Elmlund, Annika		M	17:41	21:56
95	Finnveden, Felix		S	15:56	21:56
14	Forslund, Maurice	Lindgren, Destiny Zandi	KD	17:51	21:56
12	Granswed Baat, Sophia		M	18:01	21:56
103	Güler, Esme		S	17:18	21:55
52	Göransson, Anders		S	17:42	21:56
51	Hansson, Martin		MP	17:58	21:56
4	Hedin, Andréa		M	15:56	21:56
66	Hedrup, Tom		M	17:48	21:55
61	Heinonen, Johan		S	16:10	21:56
34	Hellström, Anette		M	16:53	21:55
106	Herrström, Cecilia		V	16:08	21:56
37	Hollis, Michaela		KD	17:50	21:56
107	Holm, Jens	Rooth, Rose-Marie	V	17:52	21:56
70	Hökmark, Christoffer		M	17:43	21:55
43	Ibrahim, Ashna		C	17:08	21:56
19	Jacobsson, Kristin		C	16:52	21:56
30	Jama, Hassan		V	18:00	21:56
88	Jama, Mansur		MP	17:47	21:56
39	Jonlund, Rasmus	Wistrand, Hanna	L	17:49	21:56

Kommunfullmäktige
2024-12-02

		Sida 55 (159)			
79	Juntunen, Tapani	SD	17:27	21:56	
18	Jönsson, Jan	L	16:52	21:56	
101	Kazinic, Elvir	S	17:22	21:55	
62	Kratz, Tina	V	16:28	21:56	
86	Kroon, Gabriel	SD	16:54	21:56	
81	Kroon, Julian	SD	17:49	21:55	
104	Körhan, Özlem	V	17:26	21:56	
36	Lennaárd, Fritz	M	17:28	21:56	
99	Lind, Andreas	S	16:50	21:56	
7	Lindblom, Clara	Karlsson, Ann	V	17:48	21:56
60	Lindgren, Jimmy	S	16:58	21:55	
71	Lindström, Therese	M	17:08	21:56	
45	Linusson, Svante	C	16:55	21:56	
16	Ljung, Björn	L	17:48	21:56	
64	Ljuslin, Maria	Zandian, Aidin	V	17:34	21:56
97	Lorentzi, Ulrika	Hansson, Curre	S	16:39	21:56
11	Lutz, Kristina	M	17:47	21:56	
9	Mattsson, Alexandra	Ehrnström, Thomas	V	15:59	21:56
31	Mayr, Marre	V	17:47	21:56	
63	Mjörnberg, Robert	V	16:03	21:56	
38	Modig, Aron	KD	17:57	21:56	
28	Mohammed, Rashid	Pittuco, Charlotte Lilja	V	17:58	21:56
29	Mustonen, Maria	V	17:30	21:56	
20	Naddebo, Jonas	C	16:55	21:56	
41	Nilsson Söderström, Åsa	Hjelmestam, Elin	L	17:00	21:56
32	Nilsson, Johan	M	15:58	21:56	
10	Nilsson, Jonas	Virro, Henrik	M	17:17	21:56
44	Nyberg, Claes	C	16:58	21:56	
87	Obermüller, Cecilia	MP	17:01	21:56	
24	Ojanne, Alexander	S	16:37	21:56	
33	Paccamonti, Johan	M	17:48	21:56	
100	Palm, Ulrika	S	16:16	21:56	
91	Risberg, Eva	S	15:56	21:56	
72	Rosencrantz, Per	M	16:13	21:56	
90	Runsten, Magnus	MP	17:55	21:56	
69	Sakala, Aleks	M	17:10	21:56	
83	Salnikov, Sergej	SD	16:54	21:55	
27	Salvo, Maria-Elsa	S	17:01	21:56	
65	Sharaf Abdi, Ahmed	V	17:49	21:56	
54	Sjöberg, Ulla	S	16:19	21:55	
35	Sjölander, Henrik	M	17:47	21:55	
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel	Nilsson, André	L	17:20	21:56

Kommunfullmäktige
2024-12-02

					Sida 56 (159)
98	Snis Sigtryggsson, Bjarne	S	16:19	21:56	
57	Stavling, Margareta	S	16:47	21:56	
50	Strömgren, Lars	MP	16:55	21:55	
74	Svanström, Sara	L	17:40	21:56	
84	Söderström, Leif	SD	16:59	21:55	
75	Tufvesson, Christina	L	16:01	21:56	
22	Valeskog, Jan	S	17:00	21:55	
26	Vikman Rindevall, Arvid	S	18:01	21:55	
85	Vinge, Linnéa	Lindman, Anders	SD	16:54	21:56
55	Walther, Ulf	S	18:00	21:56	
21	Wanngård, Karin	S	15:57	21:56	
82	Wassermann, Emelie	SD	17:03	21:56	
5	Wedin, Dennis	M	16:53	21:55	
68	Wejke Norberg, Lou-Ann	M	17:07	21:55	
73	Werner, Hanna	M	17:58	21:56	
78	Åkerlund, Liliane	SD	17:43	21:56	
15	Örbrink, Nike	KD	16:02	21:56	
25	Österberg, Anders	S	15:57	21:56	
59	Österman, Gustav	S	16:58	21:56	
6	Fjellner, Christofer	M	16:37	21:56	

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 2 december 2024

§ 1 Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) angående trygghet i skolan

Anförande nr 1

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! ”Och då, förstår du, bet han av mamman hennes fingertopp.” Citatet kommer från en lärare på en av våra skolor som tidigare i höstas berättade för mig vad som hade hänt efter en kaosartad dag när de hade ringt vårdnadshavaren till en åttaårig utåtagerande elev som ingen lyckades nå fram till.

Rapporterna om brister i tryggheten i skolan är många, alldeles för många. Det är lärare som fått utstå fysiskt våld och elever som vittnar om allvarliga kränkningar. Det är viktigt att skilja på vad som kan vara allvarliga men enskilda fall och vad som är en mer övergripande trend. Det var därför jag väckte den här interpellationen.

Arbetsmiljöverket skriver i en rapport från 2024 att antalet anmälningar om hot och våld har fördubblats i skolans värld på tio år. Ökningarna är som störst i våra storstadskommuner. Oron för att bli utsatt för hot och våld på arbetet är också en psykisk belastning som påverkar arbetsmiljön för våra medarbetare. Antalet anmälningar om kränkande behandling fortsätter att öka, och ökningen accelererar. Mellan 2021 och 2022 ökade antalet anmälningar med 9 procentenheter. Mellan 2022 och 2023 var ökningen 28 procentenheter.

Skolborgarrådet skriver i svaret på min interpellation att graden av allvar kan skilja sig mellan olika incidenter och att man inte ska dra några skarpa slutsatser utifrån detta. I övrigt kommenterar skolborgarrådet inte detta närmare. Det är helt rätt att alla incidenter anmäls, och jag ser hellre att man anmäler en gång för mycket än en gång för lite. Men antagligen finns det ett stort mörkertal, och frågan är hur väl vårt förebyggande arbete fungerar om antalet anmälningar fortsätter att öka år för år.

Jag undrar därför om skolborgarrådet känner sig nöjd med vad som görs i dag, för jag kan inte utläsa något annat av svaret. Finns det någon form av analys från majoriteten av vad det beror på att antalet anmälda incidenter ökar så mycket? Och hur ser man på Arbetsmiljöverkets rapport om att antalet anmälningar om allvarliga hot och våld har fördubblats på tio år?

Anförande nr 3

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för frågan, Andréa Hedin! Hot och våld hör självfallet inte hemma i skolan, och det ska råda nolltolerans i våra skolor mot kränkningar. Det är en fråga som vi tar på största allvar, och vi gör också många insatser för att skapa en trygg skolmiljö i vår stad.

Yttranden 2024-12-02

Tyvärr ser vi att frågan om hot och våld tar allt större plats, inte bara i skolans värld utan också i vårt samhälle och hela vår välfärd. Det är troligt att detta är en utveckling av att det våld som finns i vårt samhälle har blivit grövre och att detta även påverkar medarbetarna i vår välfärd.

För att få bukt specifikt med våld, hot och kränkningar i skolan har utbildningsförvaltningen nyligen tagit fram ett helt nytt stödmaterial om hot, våld och otillåten påverkan. Det arbetades fram efter Arbetsmiljöverkets granskning i nära samarbete med de fackliga representanterna, för att vara ett användbart verktyg ute i våra verksamheter.

Vi ser att ett stort arbete behöver göras för att fortsätta se till att incidentrapporteringsystemet används och att det också används likartat i hela staden. Vi misstänker att en del av de skolor som ligger väldigt lågt faktiskt inte anmäler i den utsträckning som de borde göra. Det är viktigt, precis som Andréa Hedin också underströk, att de fall som finns faktiskt anmäls så att vi kan sätta in insatser och arbeta både med att hantera enskilda situationer och stärka det förebyggande arbetet.

Med detta sagt vill jag säga att om man besöker några av våra skolor upplever man och möts man av en trygg miljö där de allra flesta, både barn och vuxna, är trygga. Incidenterna handlar ofta om enskilda individer, väldigt ofta i vår anpassade grundskola och i de allra lägsta åldrarna. Vi ser därför att vi behöver höja kompetensen i hur man bemöter dessa barn och ge alla anställda i den anpassade grundskolan och även i vanliga skolor fler verktyg för att hantera, förebygga och bemöta utåtagerande beteende.

Detta är ett arbete som pågår och som kommer att växlas upp under nästkommande år för att se till att inte bara lärare utan även kringpersonal och inte minst elevassistenter i vår anpassade grundskola får verktyg att möta de barn som har problem att hantera sina känslor och som blir utåtagerande när de hamnar i egna krissituationer.

Som jag inledde med: Skolan ska vara en trygg plats för alla elever och all personal, och detta genomsyrar den budget som vi har lagt fram för nästa år.

Anförande nr 4

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Att jobba systematiskt med incidentrapporteringen är naturligtvis ett arbete som jag stöder. Så långt är vi helt överens. Det jag är mån om är att det inte ska bli en reaktiv process utan att man verkligen tar reda på vad hänt, vad som kunde ha gjorts annorlunda och hur denna kunskap ska spridas mellan skolor men också till yngre personal, alltså de som inte har varit i skolans värld så länge.

Skolborgarrådet lyfter upp anpassad grundskola. Den ser jag också som ett utvecklingsområde, men jag blir nyfiken på vad det är för åtgärder det handlar om konkret. Det är ju en sak att få verktyg att hantera utåtagerande elever, men i den bästa av världar skulle vi vilja komma in mycket tidigare och minska antalet händelser där elever blir så pass utåtagerande att det finns risk för hot och våld.

Yttranden 2024-12-02

En del i detta handlar om att trygga utbyggnaden av särskilda undervisningsgrupper, där vi fortsatt ser en alldeles för stor skillnad mellan olika stadsdelar. Vi har fortfarande stadsdelsområden där det exempelvis helt saknas regionala undervisningsgrupper. Om man ska ta svaren på allvar måste detta också synas i den politik som bedrivs.

De allra flesta elever har engagerade föräldrar som reagerar om skolan ringer hem eller kallar till ett möte, men det finns faktiskt också vårdnadshavare som inte känner det ansvaret. Det finns föräldrar som i stället förminska skolans regler och som inte håller med eller föräldrar som inte tror att just deras lilla barn kan ha gjort något fel.

Det är mer än välkommet att majoriteten nu går vidare med precis det förslag som jag har motionerat om och som Moderaterna har drivit när det gäller att jobba med utökad föräldrastödsutbildning i nära anslutning till skolan, men frågan blir: Vilka fler verktyg kan vi ge till skolans personal för att stärka föräldraansvaret?

Anförande nr 5

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Föräldraansvaret är självfallet en grundförutsättning i arbetet med att motarbeta hot, våld och otrygghet. Det är bra och välkommet att skolan kan vara en plats där föräldrastödsprogram ges och där tröskeln för samhället att möta vårdnadshavare blir lägre.

Att däremot lägga ytterligare uppgifter på skolans personal när det gäller att fostra föräldrar tror jag inte är en uppgift som de själva efterfrågar. De behöver ett fungerande samarbete med hemmen, men i de fall där hemmet saknas måste en annan instans i samhället steppa upp och ta det ansvaret.

Andréa Hedin efterfrågar också proaktivitet, och då kan jag inte låta bli att lyfta fram det som Hedin själv tar upp i sin fråga, nämligen alla de riktade statsbidrag som nu har kommit för olika särskilda undervisningsgrupper, akutskolor och andra stödinsatser för att jobba proaktivt med trygghetsarbete. Alla dessa är ju direkt inspirerade av det som vi gör här i Stockholm. Man ser att det är detta som behövs för att vi ska bli mer proaktiva.

Det är synd att regeringen inte vill ta ett större ansvar och se till att också grundorganisationen i skolorna stärks runt om i vårt land. Tvärtom har statsbidraget inte höjts med en enda krona trots de tuffa år som välfärden har haft. Det som står till buds är de riktade statsbidragen till det arbete som vi redan bedriver.

När det gäller hur vi kan arbeta mer riktat för att ge stöd till dem som möter de barn som har det allra svårast att reglera sina känslor och förstå konsekvenserna av sina handlingar pågår som sagt ett tydliggörande arbete med både pedagogik och bemötande för att stärka lärare men kanske framför allt kringpersonal i vår anpassade grundskola.

När det gäller incidentrapporteringen i våra övriga skolor är det mycket riktigt så att utbyggnaden av våra särskilda undervisningsgrupper är en viktig insats för att skapa trygghet, men eftersom vi ser att många av de allvarliga incidenter som anmäls sker i

Yttranden 2024-12-02

väldigt tidig ålder är det tydligt för mig att hela skolans personal behöver kompetensutveckling.

Lärare och annan personal i klassrummet måste få bättre verktyg att förhindra att hotfulla situationer uppstår men också hjälp och stöd när de ändå uppstår. Det nya stödmaterial som håller på att implementeras och som kommer att vara implementerat fullt ut under 2025 är därför viktigt för att se till att alla personalgrupper har stöd i det förebyggande arbetet. Men lika viktigt när något händer är att man vet hur man ska agera, vem man ska anmäla till och hur man får hjälp så att man kan både hantera den enskilda situationen och lära av det som sker till nästa gång.

Anförande nr 6

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Ofta när vi pratar om läget i våra kommunala skolor pratar jag om det som händer i skolan medan skolborgarrådet pratar antingen om regeringen eller om friskolorna eller helst om båda. Låt mig då kort då bemöta detta.

Vi har nu en regering som tar dessa frågor på allvar och som adresserar problemet. Om majoritetens partier hade varit lika engagerade i dessa frågor som man är på nationell nivå hade de kunnat reagera på den dubbling som har skett de senaste tio åren. De har ju trots allt styrt i åtta av dem.

Skolborgarrådet påpekar att de riktade statsbidragen för akutskolor och skolsociala team är välkomna men otillräckliga. Man måste ändå ha lite perspektiv. Det kommer alltså över 60 helt nya miljoner till Stockholm i form av statsbidrag, varav 5 miljoner till akutskolor. Så det är ju inte så att det inte finns pengar. Dessutom sjunker pensionskostnaderna, och räntorna faller.

När vi pratar om stadens skolor, våra elever, vår personal och vårt huvudmannskap behöver vi i stället ställa oss frågan: Är vår konsekvenstrappa, som används ute på skolorna, rätt anpassad? Nej, antagligen inte. Behöver vi arbeta mer riktat med våra akutskolor även för yngre åldrar? Ja, antagligen. Finns det tillräckligt med särskilda undervisningsgrupper? Nej, antagligen inte.

Det behöver därför drivas en mer offensiv politik för att få trygghet och studiero i våra skolor. Om anmälningarna av hot och våld dubblerades, om medarbetare blev sparkade i magen eller om människor fick fingertopparna avbitna på en annan arbetsplats hade vi aldrig accepterat det, och det menar jag att vi inte ska göra i skolans värld heller.

Utvecklingen att många lärare inte vill arbeta i skolan utan väljer alternativa karriärer efter några år måste få ett slut, och då behöver politiken ta tag i frågan med väsentligt större kraft än vad man gör nu.

Anförande nr 7

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag är inte lika övertygad som Andréa Hedin om att lösningen för ett barn som går i vår anpassade grundskola och som kanske har en intellektuell kapacitet motsvarande en treårsring är att flytta barnet till en akutskola i

Yttranden 2024-12-02

fyra veckor, utan där tror jag att det behövs helt andra insatser för att skapa lugn och trygghet.

Jag vill heller inte bidra till den ganska svartmålande diskurs som finns kring våra skolor. Generellt är våra skolor trygga platser med lugna miljöer där barn och vuxna är trygga, får lära och bygger relationer.

Med detta sagt är det helt oacceptabelt att vi har enskilda fall av grovt våld, hot och kränkningar och att de dessutom har ökat. Sådant ska inte pågå alls i skolan, och varje enskilt fall är ett misslyckande. Det är också viktigt att vi fortsätter att öka anmälningsgraden så att vi känner till precis allt som händer så att vi har full förmåga att hantera situationen och också lära oss till det förebyggande arbetet.

Det viktigaste vi har för att öka tryggheten i skolan är det förebyggande arbetet – att se till att hotfulla eller våldsamma situationer inte uppstår. Vi gör detta genom att bygga ut våra särskilda undervisningsgrupper och skapa lugnare miljöer för de barn som har stort behov av stöd. Vi arbetar med våra skolsociala team i skolorna, vi permanentar och expanderar så kallade skolsociala team plus till fler stadsdelar och vi fortsätter arbetet med våldspreventivt lektionsprogram, så kallat MVP, som vi har i staden och som vi nu också har byggt ut till yngre årskurser under ett annat namn.

Genom våra akutskolor underlättas tillfälliga placeringar av de äldre eleverna utanför den egna skolenheten för att hantera allvarliga störningar och se till att lugna miljöer skapas inför framtiden.

Alla ska självfallet vara trygga i våra skolor, och jag vill verkligen understryka att alla incidenter som anmäls tas på stort allvar. Där är det stora arbete som nu pågår med att stärka kompetensutvecklingen, implementera vårt nya program för trygghet och se till att det finns handfast stöd till alla som arbetar ute i våra skolor jätteviktigt.

Jag vill avsluta med att återigen säga att alla kan känna sig trygga med att våra skolor är säkra och trygga miljöer där barn får växa och få kunskap för livet och där många vuxna känner att de bidrar på ett meningsfullt sätt till att ge barnen en bra start i livet.

Yttranden 2024-12-02

§ 2 Interpellation av Johan Nilsson (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om den rödgröna majoritetens avsikter med ett nytt bostadsområde på mässområdet i Älvsjö

Anförande nr 8

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

Johan Nilsson (M): Ordförande, fullmäktige! Tack, finansborgarrådet Karin Wanngård, för svaret på min interpellation!

De frågor jag har ställt rör den kommande omdaning av mässområdet i Älvsjö. Jag ställde interpellationen därför att jag reagerade på att finansborgarrådet först i en intervju sa att det kan bli tal om att bygga 2 500 bostäder på platsen, men några månader senare nämnde finansborgarrådet summan 7 000 bostäder.

De frågor jag ställer handlar om hur ni i den rödgröna majoriteten ser på området och på vilket sätt ni vill att det utvecklas. Det är en angelägen fråga för många som bor runt omkring, men det är också en viktig fråga rent generellt för hur en helt ny och stor stadsdel i vår stad ska utformas.

Först vill jag säga två saker. Det första är att Moderaterna är förespråkare av att mässområdet omvandlas till en ny stadsdel, så däri finns ingen motsättning. Det hela beror på att efterfrågan på mässor har sjunkit och att mässan i sig har haft stora ekonomiska förluster. Mässområdet besitter stor potential för en spännande stadsutveckling.

Det andra jag vill säga är att jag i stort sett är nöjd med det svar jag har fått på interpellationen. Jag vill verkligen framhålla att jag tycker att det är välskrivet och utförligt formulerat, men jag känner ändå att finansborgarrådet lutar sig väl mycket mot stadsbyggnadskontoret i den kommande planprocessen.

Stadsbyggnadskontoret har redan sagt att minst 7 000 bostäder och 15 000 arbetsplatser är den potential som bör finnas på marken på den platsen. Men det är ju en maximering utifrån exploateringsgraden och inte nödvändigtvis det som är mest efterfrågat eller mest gestaltungsmissigt passande. Dessutom kanske vi vill ha något annat än bara bostäder och arbetsplatser i området.

Jag är lite nyfiken på den politiska dimensionen av att utveckla mässområdet i Älvsjö. Vad vill ni, och vad vill du, Karin Wanngård? Vill ni maximera antalet bostäder och arbetsplatser? Är det endast detta som räknas, eller är ni beredda att ge plats för lägre hus, radhus, kultur och idrott? Finns det några förebilder i andra stadsdelar i Sverige eller i andra länder som ni tycker har varit intressanta och som man skulle kunna dra nytta av här?

Yttranden 2024-12-02

Ni hänvisar till den kommande planprocessen, men jag antar att ni ändå redan nu har en rimlig ide om hur området ska utformas. För Moderaterna är det viktigt med en blandad bebyggelse, och där får gärna finns plats också för radhus eller liknande. Vi vill också se grönska och inte för höga hus närmast Örbys befintliga villaområden. Vi vill ha plats för idrott, gärna mer än i dag, och vi hoppas att det faktum att området är gammal sjöbotten gör att det kan användas för att skapa vattenspeglar och så vidare i området.

Är detta en vision som ni delar, eller är ni mest intresserade av hur många tusen bostäder det kan bli på platsen?

Anförande nr 10

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket, Johan Nilsson, för interpellationen, från en Älvsjöbo till en annan. Vi ska nu få diskutera Älvsjös stadsutveckling.

Det är helt riktigt att vi är i en process där vi ska sälja konceptet Älvsjömassan, vilket gör det möjligt att utveckla mässområdet. I dag upplevs området som ganska mörkt och tomt på kvällarna och när det inte pågår mässverksamhet.

Övergången till det närliggande området Örby, som inte är helt naturlig i det pendeltågsnav som Älvsjö utgör, skulle verkligen kunna underlättas. Vi vet att det finns planer på att snart sätta spaden i backen för en ny tunnelbanelinje mellan Älvsjö, Liljeholmen och Fridhemsplansplan, vilket gör att Älvsjö blir ett infrastrukturnav. Med god tillgång på mark kan vi utveckla området.

Jag ser Stockholm som en storstad, och jag kommer alltid att vilja utveckla Stockholm som en storstad. Det innebär att vi välkomnar alla och att alla som vill ska kunna bo i Stockholm. Vi har brist på bostäder, och för att få upp exploateringsstalen handlar det om att bygga många bostäder. Villamattor är inte det mest effektiva sättet att få upp exploateringsstalen, utan det är flerfamiljshus.

Med detta sagt skulle det naturligtvis passa väl in i området. Vi har duktiga arkitekter och andra med god kompetens att rita skisser. Det jag ser framför mig är att det blir både arbetsplatser och bostäder men också att vi utvecklar den idrott som finns på platsen i dag och att vi kan utöka möjligheten för barn och unga att idrotta på den nya platsen.

Att det är sjöbotten och en utpekad plats i stadens skyfallsplan gör att det kommer att finnas områden som behöver skyddas mot eventuella skyfall, så kallade hundraårsregn.

Antalet bostäder beräknas utifrån ekvivalenta lägenheter, så det enda jag kan garantera är att det inte kommer att bli exakt 7 000 bostäder.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 11

J o h a n N i l s s o n (M): Tack, Karin, för svaret! Som sagt delar jag till fullo ambitionsnivån att omvandla mässområdet. Vi som bor nära har som sagt möjlighet att se hur utnyttjat och tråkigt där är många av årets dagar, speciellt kvällar och nätter. Om mässområdet kan livas upp och göras till något fantastiskt mycket trevligare vore det otroligt intressant. Det är spännande att ett så stort område står till förfogande i stadsutvecklingen och att man kan ta sig an och bebygga det.

Nu är det visserligen som du sa, Karin, ekvivalenta bostäder, det ville säga att det bara är ett genomsnitt på 7 000 som är framräknat. Som jämförelse kan man säga att Stockholms del av Hagastaden är 3 000 bostäder. Det är alltså ungefär dubbelt så stort som Hagastaden, vilket gör att det finns enorma möjligheter.

Det är dessa möjligheter som jag är ute efter och vill lyfta fram, så att vi inte bara försöka maximera när vi tar oss an området utan försöker bygga in gröna områden, kanske vattenspeglar, nöje, kultur, rekreationsområden och platser att vara eller umgås på, och att vi också tittar på vad stockholmarna vill ha. Där fick vi visserligen svaret att det råder stor bostadsbrist som man enklast löser genom att bygga så många flerbostadshus som möjligt. Så är det.

Men vi vet att stockholmarna vill ha fler saker. De vill ha stora lägenheter. De kanske drömmer om ett eget hus. Nu nämnde jag ju inte villamattor, utan jag nämnde radhus. Jag förstår också att det måste ske någon form av bedömning utifrån effektivt markutnyttjande.

Från Moderaternas sida är vi helt för att utveckla Älvsjömässans område med bostäder. Vi kommer att följa detta noga. Vi ser gärna blandad bebyggelse där det även ges plats för kultur, nöje och gröna ytor.

Anförande nr 12

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är glädjande att dela ambitionsnivå med Moderaterna. Tidigare, Jonas Nilsson, har ni velat bygga mycket i Stockholm, men det ser vi inte i de planer som nu tas fram, där ni försöker tona ned antalet lägenheter som kommer att behövas i staden framöver. Men det känns skönt att vi nu kan kroka arm i utvecklingen av Älvsjö och att ni ser att bedömningen av ett effektivt markutnyttjande faktiskt är på plats och att vi bygger storstad.

Det är en världsstad vi bygger. Vi konkurrerar med andra städer runt om i Europa och världen, och då är det storstad vi ska bygga. En viktig del i detta är det som Johan Nilsson tog upp. Kulturen har självfallet alltid en viktig plats i storstaden. Det vill vi uppleva.

Vi bygger mycket i Stockholm. Vi ska bygga både hyresrätter och bostadsrätter, och vi ska bygga en blandad stad så att alla som vill bo i Stockholm ska kunna göra det. Det handlar också om att bygga för dem som inte är stockholmare i dag. De kanske inte ens är födda ännu. De kanske lever i ett annat land eller i en annan kommun i Sverige. Det du sa om att luta sig mycket mot stadsbyggnadskontoret handlar om att

Yttranden 2024-12-02

ha en glaskula och sia om framtiden. Vad vill vi ha när Älvsjöstaden står klar? Är det större lägenheter, är det mindre lägenheter eller vill man bo mer kooperativt?

Hur ska vi lösa den bostadsbrist som vi de facto har samtidigt som många vill bosätta sig i Stockholm? Vi som politiker har ett ansvar för att möjliggöra för fler att bo här. Vi har också ett ansvar som politiker för att vi ska ha ett växande näringsliv och för att människor ska trivas i vår stad och vilja jobba och bo här. Vi välkomnar nya stockholmare. Detta är fantastiskt att följa.

Jämförelsen med Hagastaden haltar lite. Det är ju färdigställda lägenheter. I de tidiga planprocesserna diskuterar man ekvivalenta lägenheter, alltså en snittlägenhet på 100 kvadratmeter. Om det blir många små lägenheter blir det fler, och om det blir många stora lägenheter blir det färre.

Anförande nr 13

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande! Tack igen, finansborgarrådet Karin Wanngård, för att vi är så överens i stort om mässområdet i Älvsjö!

Vi är kanske inte överens om exakt allt annat när det gäller stadsbyggnadspolitiken. Du nämnde att du hade en upplevelse av att Moderaterna tonar ned antalet lägenheter eller kanske inte stöder alla exploateringsprojekt som nu drivs fram. Och det stämmer att vi i vissa fall, för vissa platser runt om i staden, har intagit en lite mer försiktig hållning därför att vi ser att det finns värden i staden och i stadsmiljön som vi vill värna och bevara.

Ett exploateringsområde som Älvsjö är perfekt utifrån det perspektivet. Om vi kan bygga bostäder, oavsett om det är 2 000, 4 000 eller 6 000, på ett område som är så stort som mässområdet i Älvsjö måste vi ju inte prompt klämma in flerbostadshus i villaområdena eller bebygga Karl Bondes skog, Kastanjeparken i Mälarhöjden eller Herrängsskogen. Då kan man fokusera byggandet till ett helt nytt område där det finns en acceptans för att bygga och där det dessutom går att utveckla mycket mer ekonomiskt eftersom man får stordriftsfördelar när man bygger många tusen lägenheter på samma plats.

Det är Moderaternas hållning, för att komma tillbaka till stadsbyggnadsfrågan. Man bör fokusera på redan hårdgjord mark och på den här typen av exploateringsområden och på så sätt freda andra områden runt om i staden som våra medborgare vill behålla.

Med detta sagt delar vi som sagt visionen om att utveckla mässområdet i Älvsjö. Vi kommer med spänning att se på hur det utvecklas framöver, och vi kommer från vår sida att driva på för en blandad bebyggelse med inslag av natur, kultur och nöje.

Anförande nr 14

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket, Johan Nilsson, för diskussionen. Jag väljer att använda det ordet i min vokabulär.

Yttranden 2024-12-02

Vad som händer med denna stadsutveckling ligger ganska långt fram i tiden, så jag välkomnar alla partier att engagera sig i frågan, vilket jag misstänker att alla partier kommer att göra. Då kan vi utveckla vår fantastiska stad så att den blir ännu lite bättre och får det som behövs när Älvsjös stadsutveckling på mässområdet är färdig och vi ser hur staden har utvecklats.

Det är klart att vi kan måla upp fina visioner i dag, men hur ser det ut om 10 eller 20 år? Jag vill lyfta fram något. I mitt första inlägg talade jag om den goda infrastrukturen, men jag glömde att nämna Spårväg Syd, till exempel. Vi kommer att ha spårväg, vi kommer att ha tunnelbana och vi kommer att ha pendeltåg och oändligt många bussförbindelser.

Älvsjö är redan nu ett stort nav för kollektivtrafik, men i framtiden kommer det att vara ett jättestort nav för kollektivtrafik och infrastruktur. Tänk om man då, i den bästa av världar, också kunde få regionaltågen att stanna i Älvsjö. Då kommer det att bli ett helt otroligt område både att växa upp i och att bo i hela livet eller på ålderns höst, eller varför inte jobba eller idrotta i.

Det ser väldigt positivt ut när det gäller att ta tag i detta. Vi har startpromemorior, så arbetet med att titta på hur det kan se ut i framtiden är igång. Det här är en av de roligaste delarna i att vara en aktiv kugge i maskineriet för utveckling av området och av Stockholm. Men just nu diskuterar vi mässområdet, och jag ser fram emot det fortsatta arbetet och att det ska bli klart.

Yttranden 2024-12-02

§ 3 Interpellation av Per Rosencrantz (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) angående gårdsförsäljningens möjligheter för Stockholm

Anförande nr 15

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande, stockholmare! Tack, finansborgarrådet Karin Wanngård, för svaret på interpellationen!

Hökarängen, Hammarby sjöstad, Farsta och Norra Djurgårdsstaden. Vad har dessa fyra ikoniska platser gemensamt? Jo, de kan alla bli turishubbar den dag då gårdsförsäljning blir verklighet i Sverige. Där och på flera andra platser – ungefär 40 i Stockholm – finns möjlighet att genomföra gårdsförsäljning med det förslag som regeringen har.

Moderaterna vill ha ett roligare Stockholm. Det innefattar ett aktivt uteliv och ett aktivt näringsliv. Enligt Visitas mätningar och Visit Sweden är just restaurangturism och dryckesturism jättestort. Många kommer till en stad för att uppleva den kultur som finns när man besöker restauranger. Det tror jag att vi alla känner till.

Efter tre utredningar och långdragna debatter har nu den moderatledda regeringen initierat en stor frihetsreform. Den är stor därför att den är principiellt stor. Även om vissa kanske skulle säga att den inte är tillräckligt långtgående kommer den att bli verklighet. Bryggerier och sprittillverkande dryckestillverkare kommer att kunna sälja på plats.

För Stockholm är detta en möjlighet. Enligt den utredning som ligger till grund för regeringens förslag är det alltså ungefär 40 platser i Stockholm som skulle kunna bli aktuella. Stockholm Business Region har som mål att vi borde få fler turister att upptäcka hela staden, inte bara innerstaden, och många av bryggerierna ligger just i ytterstaden. Detta är en stor möjlighet.

Mot denna bakgrund har jag ställt några frågor till borgarrådet. Hur planerar Socialdemokraterna i Stockholms stad att verka för att marknadsföra gårdsförsäljning i Stockholm och därmed stötta den möjlighet det skulle innebära för besöksnäringen i Stockholm? Hur planerar Socialdemokraterna i Stockholms stad att ge berörda nämnder och bolag, såsom Stockholm Business Region, i uppdrag att förbereda en lansering av gårdsförsäljning i Stockholm 2025? Min sista extra lilla fråga är: Tycker finansborgarrådet också att Stockholm ska bli en roligare stad?

Anförande nr 17

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket, Per Rosencrantz, för interpellationen!

Yttranden 2024-12-02

Ni har försökt under en tid nu att berätta hur tråkigt det är i Stockholm och att vi behöver bli roligare. Det kan vara en del i hur i alla fall moderater får det roligare. Denna fråga är dock lite mer komplex. Det handlar om vårt monopol och det svenska Systembolaget. Det gäller, tycker jag, att vi håller fast vid det. Vi har det ju på grund av ett socialt ansvar, därför att alltför många barn och unga far illa av att deras föräldrar inte kan hantera alkohol.

Att förstora denna fråga och tro att den är avgörande för att Hökarängen ska få massturism tycker jag är att dra lite för höga växlar på det hela. Ovanpå detta tror man att det offentliga – vi i kommunen – ska sköta marknadsföringen för den privata gårdsförsäljningen. Vi har marknaden på ena sidan, och sedan ska det offentliga sköta om så att turisterna vill komma dit.

Jag tycker nog att Moderaterna ska tala klarspråk. Ni vill ju avskaffa monopolet, och detta är ett steg i den riktningen. Jag misstänker att du väl känner till att frågan ska granskas av EU-kommissionen i Bryssel, och vi får se vad utfallet blir. Vi har monopolet på grund av hälsoskäl. Det är den vägen vi har valt att gå i Sverige på grund av bitter erfarenhet. Vi kan också se hur alkoholkonsumtionen ser ut i andra länder.

Det som staden gör med sitt näringslivsbolag SBR handlar mer om att marknadsföra Stockholm som en attraktiv besöksdestination. Då är det gastronomin som står i fokus, det vill säga maten vi äter och vår fantastiska restaurangnäring.

Jag tror att du förstorar det lite, men det är kul att se hur ni får ett roligare Stockholm. Jag tror dock mer på kultur och idrott och på att växla upp staden i de delar som alla stockholmare kan njuta av, och där är alkohol kanske inte rätt väg att gå.

Anförande nr 18

P e r R o s e n c r a n t z (M): Det är många bäckar små som skapar en härlig plats. Man kan ta bort ölen från Berlin, men jag tror inte att det skulle vara en lika populär besöksstad då. Frankrike utan vin skulle inte vara lika populärt att besöka. De flesta som äter en middag köper nog dryck till.

Precis som att Hökarängen inte kommer att bli det nya Venedig bara för att man får besöka ett mikrobryggeri kommer ju inte möjligheten att erbjuda gårdsförsäljning på ungefär 40 platser i Stockholm att påverka alkoholkonsumtionen i staden. Vi har 2 004 restauranger och 40 systembolag, och vi har tillsammans fått en mycket bättre och mer levande stad med fler restauranger. Det har blivit fler restauranger och barer bara sedan jag flyttade hit 2006, och alkoholkonsumtionen minskar.

Vi i Moderaterna utgår från att människor kan fatta sina egna kloka beslut. Vi behandlar vuxna människor som vuxna. Vi vill att Stockholm ska testa att tillåta försäljning av öl och vin i livsmedelsbutiker. Vi vill också att det matkrav som stoppar de absolut minsta företagen ska tas bort, så att de inte måste servera den där mackan som skickas fram och tillbaka till köket. Det ska bort helt enkelt. Det skulle underlätta för restaurangnäringen jättemycket och därmed göra Stockholm till en mer attraktiv turiststad.

Yttranden 2024-12-02

Stockholm Business Region har ett främjandeuppdrag för att få fler människor att uppsöka Stockholm och upptäcka hela staden. Jag tror att finansborgarrådet egentligen ser fördelarna, men det är en känslig fråga. Systembolaget är ju hela fundamentet för folkhälsopolitiken på den vänstra sidan.

Vi ser en utveckling där vi har fler utskänkningstillstånd, men samtidigt minskar alkoholkonsumtionen – tänka sig! Ska man lita på den vuxna människan, eller ska staten få bestämma? Det är den där balansgången där Socialdemokraterna nästan alltid väljer staten medan Moderaterna väljer människan.

Anförande nr 19

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Här var du i alla fall tydlig, Per Rosencrantz. Du väver in det genom att tala om att behandla vuxna som vuxna, men det du egentligen vill är att avskaffa alkoholmonopolet.

Vi har självfallet ett stort förtroende för att många kan ta ansvar när det gäller alkoholdrickande, men en del klarar inte det. Och de som råkar illa ut är barnen. Det är barnen som får sitta på julafton och se pappa eller mamma bli berusad eller se släktbråken blomma upp i samband med alkohol, och det är tonåringarna som inte vågar gå hem på kvällen därför att de vet att de vuxna är fulla.

Det jag är orolig för när det handlar om Moderaternas alkoholpolitik är att ni inte vill ta det sociala ansvaret, utan ni tänker att den där familjen får väl skylla sig själv. Det är de vuxna som har druckit för mycket – skyll er själva!

Jag som socialdemokrat kommer aldrig att stå för det, för jag anser att vi som samhälle måste gå in och ta ansvar. Jag vill aldrig se ett sådant samhälle som det vi hade en gång, när vi inte hade det alkoholmonopol som vi har i dag. Vi har det på grund av att vi vill ha en tydlig kontroll över utskänkningen av alkohol.

Systembolagets marknadsföring går ut på att man ska dricka så lite som möjligt och välja alkoholfria alternativ, medan marknadsföringen av eventuell gårdsförsäljning, som absolut inte ska drivas av kommuner, kommer att gå ut på att man ska dricka mer. Köp mer alkohol! Drick! Det är det bästa du kan göra för att få lite skoj.

Nej, vi har helt olika uppfattningar om detta. Det är inte så konstigt, för jag är övertygad om att samhället måste ta ansvar för allas våra barn. Det här är bara ett steg för Moderaterna i att avskaffa Systembolagets monopol. Den utvecklingen vill jag inte se.

Anförande nr 20

P e r R o s e n c r a n t z (M): Jag tror att om man vill värna ett system – alkoholmonopolet, i Socialdemokraternas fall – måste man vara beredd att reformera det efter nya tider. Märk väl: Trots att vi har haft ett alkoholmonopol och en väldigt restriktiv alkoholpolitik har vi tyvärr haft ett drickande som har drabbat otroligt många.

Yttranden 2024-12-02

Vi ser nu en förändrad kultur i Sverige och ett annat synsätt på alkohol, vilket har varit positivt. Då förändras också serveringstillstånd till annat. Gårdsförsäljning skulle leda till att alkoholkonsumtionen ökar med kanske 3 promille, tror utredaren, så jag köper inte att det går en direkt linje mellan gårdsförsäljning på ett bryggeri i Hökarängen och den sociala utsatthet som Karin Wanngård beskriver och som vi är helt eniga om.

Sedan måste man fråga sig, Karin Wanngård, apropå att alla länder i EU utom Sverige har gårdsförsäljning: Har alla andra EU-länder och huvudstäder fel och vi rätt, eller kan det vara tvärtom?

Anförande nr 21

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det handlar om att gårdsförsäljning är en omdebatterad fråga, med all rätt. Tidigare statliga utredningar och många tunga instanser har landat i att gårdsförsäljning är oförenligt med Systembolagets alkoholmonopol enligt EU-rätten.

Om man går vidare med gårdsförsäljningen innebär det i förlängningen att alkoholmonopolet avskaffas. Lagrådet har visat att rättsläget är osäkert och att gårdsförsäljning kan strida mot EU-rätten. Ni använder en pytteliten hävstång, Per, för att slå sönder hela den sociala politik vi har kopplat till Systembolaget, alltså vårt alkoholmonopol.

Det går inte att jämföra vår dryckeskultur med den i södra Europa. Det är helt olika synsätt och olika sätt att använda alkohol. Vi har en restriktivare syn. Det är inte konstigt, för vi har erfarenhet av ett samhälle där vi inte hade alkoholmonopol. Uppenbarligen fungerar vårt sätt att se på det ganska bra.

Att införa gårdsförsäljning är inte förenligt med ha kvar alkoholmonopolet, alltså Systembolaget, i Sverige. Det är därför jag ifrågasätter gårdsförsäljningen. Nu är det upp till EU-kommissionen i Bryssel att bedöma om det är förenligt med EU-rätten eller inte.

Det som Moderaterna står för är en helt annan typ av alkoholpolitik än den vi har i Sverige i dag. För barnens rätt, för ungdomarna och för att de ska få fira jul som barn vill jag behålla alkoholmonopolet.

Yttranden 2024-12-02

§ 7 Frågestund

Fråga nr 1. Miljözon klass 3 i city

Anförande nr 22

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande och trafikborgarrådet! Miljöpartiets vallöfte om miljözon klass 3 klistrades rakt in i budgeten i början av den här mandatperioden. Efter folkets uppror fick ni först backa från att införa detta i Gamla stan. I stället pekades 20 slumpvis valda kvarter i city ut. Den snäva tidsramen väckte direkt skarp kritik. Den hårda zonen hotar tusentals arbetstillfällen.

Jag krokade arm med näringslivet och överklagade. Moderaterna var emot införandet här i fullmäktige. Länsstyrelsen har nu tills vidare stoppat införandet. Ändå jobbar ni just nu på för att expandera den här zonen redan under nästa år. Är det inte tid för dig att nu visa på självreflektion? Är det inte läge att släppa på den egna prestige och avbryta detta haveri, stanna upp och se till att allt i stället sker korrekt?

Anförande nr 23

Borgarrådet **S t r ö m g r e n** (MP): Ordförande! Länsstyrelsen har inte stoppat miljözonen. Det de har gjort är att de har beslutat om inhibition fram till dess att den granskning som sker, helt lagenligt och enligt praxis, är genomförd och klar. Det betyder att miljözonens införande riskerar att senareläggas, och jag beklagar detta, tillsammans med många av de transportföretag, fastighetsägare och företag som ser positivt på den här omställningen. Men miljözon klass 3 är ny lagstiftning, så det är inte konstigt att den behöver prövas, vilket nu görs av länsstyrelsen.

Syftet med att införa miljözon klass 3 är att förbättra luftkvaliteten i Stockholm, minska bullret och driva på teknikutveckling. Detta ligger i linje med de mål som det fattades beslut om i den här salen 2021 – då var det en grönblå majoritet. De mål som då sattes upp var att innerstaden ska vara utsläppsfri 2030. Om vi inte bara använder mål som något slags rökridå utan menar allvar med att göra luften bättre för stockholmarna och bidra till en omställning behöver vi gå från ord till handling, och införandet av miljözon klass 3 är ett viktigt och angeläget steg på vägen.

Anförande nr 24

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Nu säger trafikborgarrådet att det är rimligt att ny lagstiftning prövas. Men trots att ni visste om att den skulle prövas och att överklagandena rullade in från mig och näringslivet har staden samtidigt pumpat in miljoner kronor av stockholmarnas skattepengar för att marknadsföra miljözonens införande i slutet av det här året. Nu blir det ju inte så. Ni har betalat norrländska influencers skattepengar för att stockholmarna ska tycka att detta är en fantastisk idé, och nu har ni alltså marknadsfört ett felaktigt datum.

Detta är ett prestigeprojekt – det är därför du inte släpper sargen. Det är tid för dig att visa självreflektion. Det är uppenbart att trafiken bara skulle flyttas iväg till

Yttranden 2024-12-02

boendekvarter som omger det slumpvis valda miljözonskvarteret, där barn bor och går i skolan. Att kalla detta för en satsning för att förbättra luftkvaliteten är orimligt.

Men du ger inte besked. Kommer ni att avbryta arbetet med att expandera den här zonen nu medan den lagliga prövningen pågår?

Anförande nr 25

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det är helt rimligt att vi från staden informerar och kommunicerar när vi inför nya insatser och åtgärder. Det är också helt rimligt att vi behöver använda olika typer av kommunikationsinsatser för att nå olika grupper.

Miljözonens införande har föregåtts av omkring tio stora dialogtillfällen. Vi har haft dialog med omkring 100 olika intressenter i området. Trafikkontoret har gått runt och pratat med alla verksamheter i det här området, som säger att det inte är konstigt för dem att detta kommer. De är positiva till att det här området får bättre luft och blir mer attraktivt för gående; färre än en av tio tar sig till det här området med bil. Ska detta område blomstra och verksamheterna gå bättre och bättre behöver vi göra det mer attraktivt för gående att befinna sig i området.

Anförande nr 26

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag hade önskat att ni i det här läget hade lagt stockholmarnas skattepengar på att prata med jurister inför det här införandet så att vi inte behövde ha den oro som har uppstått nu. Det här är ett haveri. Jag hade önskat att ni hade snackat med stockholmarna, exempelvis de företagare i området som överklagade och säger att detta är ett dråpslag mot deras möjlighet att verka. Om du hade lagt pengarna på det i stället för på din norrländska influencer hade det kanske varit ett lämpligare sätt att gå till väga. Då hade vi inte stått i den här situationen.

Men medan du har pratat för de här norrlänningarna om varför det är bra att skapa kaos i stockholmstrafiken står vi nu inför ett läge där ni har kommunicerat fel datum, samtidigt som du jobbar på med att expandera en zon för vilken det lagliga stödet alltså är oklart. Detta om något visar på att detta är ett prestigeprojekt för dig, Miljöpartiet och de rödgröna. I stället borde ni bara lyssna in, ge företagen andrum och säkerställa att detta går till på ett korrekt sätt. Jag tycker att det är direkt oansvarigt.

Anförande nr 27

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag vet inte, Dennis Wedin, om jag ska skratta eller gråta. Du har stått i den här salen och ställt dig bakom ett mål om att innerstaden ska vara utsläppsfri 2030. Detta var vi överens om, och enligt de skuggbudgetar från er som jag har läst är vi fortfarande överens om det. Det är inte många år bort.

Vi bygger ut laddinfrastruktur – om några dagar inviger jag den tiotusende som Stockholm Parkering bygger. Vi försöker jobba med omlastning och smarta leveranskedjor så att vi ska transportera mindre luft i Stockholm. Vi tittar på

Yttranden 2024-12-02

möjligheten att transportera på natten. Vi gör det som uppmuntras och stöds av transportföretag, fastighetsägare och verksamheter i det här området.

Men målet är en utsläppsfri innerstad 2030 – det är inte långt bort. Är det bara ett fluffigt mål utan några krav för dig, Dennis, eller vill du gå från ord till handling? Jag blir väldigt bekymrad.

Fråga nr 2. Varför vill borgarrådet fördyra livet för Brommas barnfamiljer genom att införa elbilszon på Kvarnbacksvägen?

Anförande nr 28

G a b r i e l K r o o n (SD): Ett av dina paradnummer, Lars Strömgren, är att fördyra och försvåra livet för alla Stockholms bilister. Denna fråga gäller särskilt de bilister som bor i Bromma eller åker genom Bromma till och från träningen med barnen, till mataffären, till jobbet och så vidare. Ett av era förslag är att göra Kvarnbacksvägen till en elbilszon så att majoriteten av bensin- och dieselbilarna i praktiken skulle förbjudas. Detta blir verkligen ett dråpslag mot närområdet och de människor som bor på platsen. Man kan tänka sig att det kanske skulle kunna handla om någon hälsoaspekt, men den är helt och hållet minimal, inte minst då vi har naturliga grönområden alldeles intill.

Min fråga till dig är därför: Varför denna fördyring och dessa hårda åtgärder, som förstör och fördyrar livet för Brommas barnfamiljer? Finns det inte andra sätt att ge sig på hälsoproblemen än just detta?

Anförande nr 29

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag tror att Gabriel Kroon refererar till att Kvarnbacksvägen lyfts fram som en referens i utredningen om vilka åtgärder som behövs för att nå WHO:s gränsvärden för luftkvalitet. Det finns lite olika normer, krav och riktlinjer för att mäta och beräkna gränsvärden för luftkvalitet. Ett sätt är med hjälp av WHO:s gränsvärden, och EU jobbar med att titta närmare på dem och i framtiden använda dem som olika typer av gränsvärden för europeiska krav.

Scenarioberäkningar har gjorts för Kvarnbacksvägen, men det finns inga beslut om att det ska införas några åtgärder. Vi avvaktar kontorens utredningar, och sedan ser vi vilka åtgärder som är befogade utifrån de mål vi har. Och där står vi fast – vi har ett gemensamt mål här i KF-salen om att innerstaden ska bli utsläppsfri till 2030. Trafiken ska minska för att effektiviseras, och utsläppen från trafiken ska också minska för att vi ska kunna göra Stockholm till en grön, levande och barnvänlig stad som kan växa på ett hållbart sätt för en ökad befolkning. Att fler vill komma hit och njuta av allt det som Stockholm har att erbjuda måste inte nödvändigtvis leda till ökade utsläpp, försämrad hälsa och flaskhalsar.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 30

G a b r i e l K r o o n (SD): Det är uppenbart att ni har pekat ut detta stråk som ett möjligt område för miljözon klass 3, så det finns ändå en bakgrund till det här arbetet och till mitt påstående om att du vill göra detta till en elbilszon. Du har lagt ned tid och resurser från förvaltningen. Åtskilliga timmar från tjänstemännen har plöjts ned i att utreda om denna plats skulle kunna fulländas till en elbilszon. Allt du har gjort tyder alltså på att det här är ett pågående arbete och att det är en vision från Miljöpartiet att göra detta.

Jag tycker att du ska vara tydlig mot Brommas bilister och säga till dem att de ska sälja sina bensin- och dieslbilar. I din värld borde de till och med i bästa fall bli värdelösa. Antingen ska folk cykla till träningen, från mataffären med kassarna och till förskolan och hämta barnen eller så ska de väl inte göra någonting över huvud taget, för vi vet att kollektivtrafiken inte går i tid trots att Miljöpartiet har styrt detta i över åtta år.

Anförande nr 31

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag förstår inte riktigt varför frågeställaren Gabriel Kroon raljerar kring att barn ska röra på sig, till och från skola och aktiviteter. Stillasittande är ett stort problem i vårt samhälle, och vi bör göra allt vi kan för att resan till och från skola och aktiviteter på ett lustfyllt sätt ska präglas av fysisk aktivitet. Där väntar den stora hälsoutmaningen för oss i Sverige.

Men jag återupprepar så att både Gabriel Kroon och Brommaborna, om de lyssnar, hör det: Kvarnbacksvägen nämns och lyfts fram som en referens i en utredning där de olika kontoren tittar på vilka åtgärder som behövs för att nå WHO:s gränsvärden för luftkvalitet. TK gör nu en fördjupad utredning kring åtgärderna och vilka som krävs. Syftet är helt enkelt att förbättra luftkvaliteten. Vi vill att stockholmarna ska få förutsättningar att leva friska och långa liv, och där tar vi ansvar.

Anförande nr 32

G a b r i e l K r o o n (SD): Det blir så uppenbart att borgarrådet själv har bott och bor på Södermalm och verkligen har ett Södermalmsperspektiv på det hela. Det skiljer sig helt och hållet från villaperspektivet för barnfamiljen med två förvärvsarbetande föräldrar som kanske behöver ha två bilar. I vissa familjer ska en ensamstående mamma köra sina två barn till förskolan eller träningen. Mitt i detta är det också vinter – det är kallt och mörkt. Då måste man ändå förstå att bilen har ett viktigt syfte.

Kollektivtrafiken går inte i tid. Miljöpartiet vill få oss att åka mer buss, men ni höjer biljettpiserna och drar in busslinjerna – eller åtminstone gör dina kollegor det. Cykel är inte alltid ett alternativ. Såklart ska vi möjliggöra hälsa och rörelse, men bilen är ett viktigt komplement. Frågan kvarstår alltså: Varför vill du klämma till de här barnfamiljerna och tvinga dem att köpa en ny, dyr elbil i stället för att använda sin befintliga bensin- eller diesebil?

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 33

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): Man kanske inte ska bli alldeles förvånad när man får en retorisk fråga av den här typen ställd på ett väldigt populistiskt sätt. Jag har aldrig sagt att bilen inte har en plats i framtidens Stockholm, men ingenting skulle fungera om alla transporter i Stockholm skulle ske med bil. Det finns ingen stad i världen som har löst bilköerna genom att addera ett körfält till. Det skulle väl vara Phnom Penh i så fall, men i övrigt leder bredare bilvägar till mer biltrafik. Vi ska på bästa sätt uppmuntra de resor som kan ställas om från bil till kollektivtrafik, cykel och gång.

Men denna fråga handlar om luftkvalitet. Miljözon, som vi inför i city, är en åtgärd för att driva på en förbättrad luftkvalitet och en omställning till elektrifiering. Luftkvaliteten är en mycket viktig fråga. Dålig luftkvalitet drabbar särskilt barn, gravida och redan sjuka. Stockholmarnas hälsa behöver vi ta på allvar. Vi bygger skorstenar när vi anlägger fabriker, men bilarnas avgasrör är i höjd med barnens ansikten.

Fråga nr 3. Är det en långsiktig strategi att ta bort serviceboenden som boendeform för stadens äldre?

Anförande nr 34

C h r i s t i n a T u f v e s s o n (L): I fastigheten Trossen på Kungsholmen finns i dagsläget både vård- och omsorgsboenden och servicebostäder. I *Boendeplan för äldre 2025 med utblick mot 2050* sägs att det är mycket viktigt att seniorbostäder inte tillskapas genom omvandling av servicehus eller vård- och omsorgsboenden, med tanke på det prognostiserade underskottet av platser i vård- och omsorgsboende. Trots detta planeras samtliga existerande serviceboenden i fastigheten Trossen ersättas med seniorbostäder och vård- och omsorgsbostäder.

Min fråga är därför: Är den långsiktiga strategin att ta bort serviceboenden som boendeform för stadens äldre?

Anförande nr 35

Borgarrådet *B o u c h e r* (V): Ordförande och fullmäktige! Tack, Christina Tufvesson, för frågan! Jag känner inte riktigt igen mig i den formuleringen från boendeplanen 2025; det står ganska mycket helt andra saker. Men jag vill påpeka att vi under årens lopp har avvecklat väldigt många servicehus. Under era majoriteter mellan 2006 och 2014 avvecklades tretton servicehus, och tolv av dem byggdes om till trygghetsboenden.

När vi tog över 2014 insåg vi att trygghetsboendena var en väldigt impopulär form. De var alldeles för institutionslika och erbjöd ingenting extra. Därför började vi göra om dem. Vi döpte om dem till seniorboenden, men vi gjorde också om dem för att bli mer attraktiva, med aktivitetscenter och annat.

Yttranden 2024-12-02

I dag skulle jag vilja påstå att vi i praktiken erbjuder seniorboenden med ungefär samma insatser som ett servicehus, minus att det i ett servicehus inte råder valfrihet när det gäller hemtjänst och inte heller när det gäller hemsjukvård. De är allihop kommunalt drivna – det finns inga privata intressenter i servicehusen över huvud taget och inte heller några privata utförare som vill driva servicehus, vilket jag tycker också kan vara lite problematiskt när det gäller den här frågan.

Men inriktningen både 2024 och 2025 har ändå varit att det ska finnas minst ett servicehus i varje region – vi har fyra äldreregioner i Stockholms stad. På Kungsholmen finns i dag redan Pilen, som är ett annat servicehus.

Anförande nr 36

C h r i s t i n a T u f v e s s o n (L): Seniorbostad får man genom att stå i bostadskö eller köpa en bostadsrätt. Tanken är att dessa bostäder är utformade med hänsyn till äldres behov av tillgänglighet och trygghet och med större möjlighet till gemenskap. I ett vård- och omsorgsboende finns det service och omvårdnad dygnet runt, och plats där förutsätter ett omfattande vårdbehov. Serviceboende är en biståndsbedömd insats som bygger på individens behov av hjälp och stöd. Man kan säga att det är en mellanform av boende, mellan att ha hemtjänst, bo på seniorboende och bo på vård- och omsorgsboende. Det förutsätter som sagt ett biståndsbeslut, så vem som helst får inte detta.

Jag undrar vart de 135 människor som i dag bor i servicelägenheter i Trossen ska ta vägen och när. Hur ser evakueringsplanen ut?

Anförande nr 37

B o r g a r r å d e t B o u c h e r (V): Jag vill börja med att säga att vi inför 2025 har ett budgetuppdrag att se över hur vi ytterligare kan skala upp seniorboendena. Personligen tycker jag att det är bra att det finns ett alternativt boende där man inte behöver en biståndsbedömning eftersom biståndsbedömningen i sig har visat sig vara en ganska hög tröskel. Därför tycker jag att det finns anledning att verkligen satsa på seniorboenden.

Det står i budgeten för 2025 att äldrenämnden i samarbete med Micasa ska utreda hur seniorbostäder kan utvecklas i syfte att öka servicen och skapa möjligheter att samlokalisera aktivitetscenter, hemtjänst och annan service riktad till äldre. Vi kommer att skala upp.

Vi kommer att ha en hel debatt om Trossen. Det måste evakueras oavsett vad Trossen blir.

Anförande nr 38

C h r i s t i n a T u f v e s s o n (L): Ovisshet är bland det värsta vi människor kan utsättas för, och det gäller nog extra mycket för dem av oss som är beroende av samhällets välfärdsinsatser. När man behöver hjälp av samhället för att klara sitt dagliga liv är man extra sårbar.

Yttranden 2024-12-02

Därför är det ganska olyckligt att det inte finns någon analys eller information om vad som egentligen kommer att hända med servicelägenheterna i Trossen och de människor som bor där. Det känns nästan en aning respektlöst mot den vanliga sårbara, enskilda människan som är i beroendeställning gentemot staden att det inte finns någon analys av detta. Därför undrar jag när ni kommer att gå ut med information om vad som ska hända till dem som är mest berörda av detta.

Anförande nr 39

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag tänkte också i förra vändan säga att vi bara har seniorboenden som är hyresrätter. Vi har inga bostadsrätter i det kommunala beståndet. Den kö som finns hos bostadsförmedlingen är mycket kortare jämfört med kön till alla andra bostäder hos bostadsförmedlingen. Det är fortfarande fullt möjligt att snabbt få ett seniorboende i Stockholms stad. Vi behöver fortfarande bygga ut så att vi möter den ökade efterfrågan, men i dagsläget är det inte någon längre kö om du vill bo i ett seniorboende.

Med detta sagt finns det när det gäller Trossen, som vi absolut kommer att återkomma till, en plan för hur det ska hanteras. Det är otroligt viktigt att det finns evakueringsbostäder och så vidare. Det här behöver göras alldeles oavsett. Oavsett om det är ett servicehus vi ska ha där i framtiden eller inte måste Trossen renoveras. Fastigheten håller de facto på att braka ihop. När det gäller den frågan finns inga alternativ.

Fråga nr 4. Kristinebergs IP

Anförande nr 40

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och Jan Valeskog! Jag skulle verkligen vilja prata lite om Kristinebergs IP, en idrottsanläggning där huvudmålet var att arenan skulle anpassas för damelitfotboll. Jag tror faktiskt att det är fler än jag som önskar lite klarhet om det här projektet.

Jag vet inte riktigt var vi ska börja. Det har handlat om alltifrån pengar som har gått i upp i rök till brist på dokumentation. Det har varit hundratals ÄT:or i det här projektet, en budget som har överstigit med hästlängder och stora miljöproblem, och föreningarna har inte fått vara delaktiga i projektet. Krav har inte uppfyllts, och involverade personer har kallat projektet för oseriöst. Invigningen är också uppskjuten på obestämd framtid, och arenan sägs ha varit öppen *en* dag för barn och unga innan man valde att stänga den igen på grund av säkerhetsbrister. Detta är såklart en total katastrof för de föreningar som flyttar in.

Jag undrar därför: Vilken är statusen för anläggningen just nu, och hur ser idrottsborgarrådet på hur detta projekt har hanterats?

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 41

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Kristinebergs IP, som har varit stängd för renovering sedan september 2022, är blåklassad. Detta vet naturligtvis berörda som Djurgården och Svenska Fotbollförbundet, som i mars 2021 gav den dispens som behövs just för att den är blåklassad. Även Centerpartiet, som utformade ärendet i oktober 2021 med berörda kontor och idrotts- och fastighetsnämnden, visste förstås, utgår jag från, att dispens krävdes och också medgivits.

I detta ärende, som Centern hade huvudansvaret för, fanns ingen beställning på att klara kraven för superettan men däremot en uttrycklig ambition att försöka göra det. Alla partier delar denna bedömning, såvitt jag vet – att det ställs krav på grund av kulturklassningen. Detta innebär att vi har sett flera justeringar och att dispenser har getts för att arenan ska bli godkänd för spel i damallsvenskan, dock med reservation för riktigt stora matcher; då gäller nog snarare Grimsta eller Stadion.

Vid matcher med många bortasupportrar kommer man att titta på möjligheten att också få dit mobila läktare. Detta är inget krav för damallsvenskan men däremot för superettan. Detta med mobila läktare vet jag att också Jonas Naddebo har uppmärksammat i samband med att det reviderade genomförandebeslutet togs upp.

Jag kan som hastigast nämna det som kulturklassningen har gjort att man inte har kunnat genomföra. Det handlar om antalet möjliga duschar, antalet sittplatser i domaromklädningsrum och storleken på arbetsrum för medier. För detta finns dispens som utlovats fortsätta gälla.

Jag hinner inte gå in på ekonomin – det får jag väl ta i nästa vända.

Anförande nr 42

J o n a s N a d d e b o (C): Ett av huvudmålen med upprustningen av Kristinebergs IP var att arenan skulle anpassas för damelitfotbollen. Efter att en besiktning gjorts klarar nu inte den här nyrenoverade arenan, som man har lagt hundratals miljoner på, kraven för spel vare sig i damallsvenskan eller i superettan, trots att detta har varit en avgörande förutsättning för hela renoveringen. När man läser handlingarna i projektet står det ingenstans att de kulturhistoriska värdena riskerar att omöjliggöra anpassningar till damelitfotbollens krav. Det är klart att vi har vetat om att det här är en blåklassad byggnad, men det står ingenstans att man kommer att behöva jobba med dispens i framtiden.

Jag tror att detta är lite av en efterhandskonstruktion när ni försöker rädda ansiktet på er själva. Tycker ni att det är värdigt att damfotbollen hanteras så här? Jag har svårt att se att ni skulle göra på samma sätt om det hade handlat om herrfotbollen.

Anförande nr 43

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det är skönt att höra att Jonas Naddebo vet att det var kulturklassat, för det är precis er beställning, som hela projektet bygger på.

Yttranden 2024-12-02

Det ärende som kom upp senare, det reviderade genomförandebeslutet, handlar om ekonomi, och jag tänkte bara säga att det handlar om en avvikelse på 19 miljoner kronor; det blir 244 i stället för 225 miljoner. Det har med marksanering av PFAS att göra, och det är något man måste ta på allvar och inte kan strunta i. Vi har tyvärr detta på en del platser i Stockholm, och det är orsaken till fördyringarna.

Som sagt, man klarar damallsvenskan med de dispenser som vi pratar om. Det finns missnöje med att man inte kan klara superettan i samtliga fall, men även det var ju något som ni visste om vid ert beslut – att man inte skulle kunna klara det vid en viss typ av matcher. Detta är alltså på det viset inga okända saker.

Anförande nr 44

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Nu väljer Jan att titta på de fördyringar som har skett i den sista delen. Tittar man på den totala fördyringen ser man att den är över 100 miljoner för det här projektet. Det sägs ha funnits ungefär 600 ÄT:or, ändringar och tillägg, som har drivit upp kostnaderna i det här projektet.

Men för att inte bara fokusera på det: När vi nu har lusläst de här dokumenten har vi sett att det inte tydligt står att vi måste fortsätta jobba med dispens. Det har kommit som en nyhet för er, skulle jag vilja säga, att vi inte skulle klara de här kraven. När vi har eftergranskat detta, tittat och lyssnat in, har vi noterat att ambitionen har varit att klara alla de arenakrav som står nämnda i dokumentet. Vi har så många gånger fått återrapportering om detta. Det är inte förrän det är bara några veckor kvar som vi får reda på att man inte kommer att klara kraven. Det är sanningen, Jan.

Anförande nr 45

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Sanningen är att man klarade damallsvenskan och att beställningen som gjordes genom ert beslut helt och hållet gav ramarna för vad som skulle ske, och då visste man mycket väl att det var en blåklassad byggnad. Däremot stod det inte klart att man inte klarar superettan, men det var också känt att kraven skiljer sig där.

Friidrotten tycker jag också är värd att nämna; det är en viktig idrott. Det har blivit konstgräs i stället för naturgräs eftersom det rör sig om ett frekvent utnyttjande. Det kommer också att vara värmepist, vilket gör att det blir en längre säsong. Vi kommer också att se till att färdigställa den belysning som har efterfrågats. Detta kommer att ske framöver så att också friidrotten blir nöjda.

Fråga nr 5. Brottsförebyggande åtgärder inom hemtjänsten

Anförande nr 46

N i k e Ö r b r i n k (KD): Sverige har fullkomligt chockats av berättelsen om Elsa i Uppsala, en 84-årig kvinna som våldtogs av en person inom hemtjänsten. Tidigare har vi kunnat läsa om hur personal har anställts av kommuner trots tungt belastningsregister. En man hade pekats ut för våldtäkter och fick därmed sparken men

Yttranden 2024-12-02

anställdes sedan på nytt. En granskning har visat att var tredje kommunanställd som har behövt gå på grund av brott har fått nytt jobb i en kommun inom ett år.

Brott inom äldreomsorgen behöver inte bara handla om de värsta tänkbara övergreppen, utan det kan också handla om stöld av personers mest privata ägodelar. Hemtjänst innebär att man släpper en människa över tröskeln till sitt hem. Ibland handlar det om den mest intima, blottande hjälp man kan få.

Min fråga till äldreborgarrådet är: Kommer ni att införa krav på belastningsregister vid anställning inom äldreomsorgen?

Anförande nr 47

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack, Nike, för frågan! Jag håller definitivt med om din problembeskrivning. Vår ambition är naturligtvis att alla äldre i Stockholm ska känna sig trygga med den omsorg som staden tillhandahåller. Jag vet att många äldre som har hemtjänstinsatser befinner sig i en utsatt position med tanke på att de tar emot många olika människor i sitt hem. Det som skett i Uppsala är fullkomligt vidrigt och väldigt upprörande.

Justitieminister Gunnar Strömmer har dock nu öppnat för att kommuner ska ges större möjligheter än i dag att göra registerkontroller på personer som söker jobb inom äldreomsorgen eller andra kommunala verksamheter. Det är juridiskt komplicerat, men nu är en utredning på gång.

Givet de exempel som uppmärksammats kommer vi inte att vänta in en lagstiftning som förhoppningsvis kommer att vara färdig till sommaren, om jag har förstått det hela rätt, utan vi kommer att föreslå att man ska införa registerkontroller vid nyanställningar inom äldreomsorgen. Vi får väl lov att återkomma i den frågan.

Anförande nr 48

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack så mycket för svaret! Detta är ett nytt besked, som jag förstår det. Den här frågan har vi diskuterat tidigare, och detta besked är mycket välkommet. Jag vill bara uppmana styret att inte bara titta på faktiska belastningsregister utan också på misstankeregister. Att göra detta möjligt är också något som vi kristdemokrater drev hårt under förra mandatperioden, när vi var ansvariga för äldreomsorgen.

Jag vill dock ändå påstå att detta kommer något sent. Även om jag hade önskat ett förtydligande från den före detta regeringen om att vi inte behöver invänta utredningen är jag ändå glad att det kommer ett från den här regeringen. Anna Tenje har varit ute och rakt och tydligt uppmuntrat kommuner att göra detta redan nu. Så det är väl en vädjan till styret att, precis som ni säger, inte vänta på detta utan genomföra det nu.

Avser ni att göra några andra brottsförebyggande insatser för att stärka tryggheten för äldre som är i behov av äldreomsorg?

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 49

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag kommer inte ihåg på rak arm, men det finns tydligen tre registerutdrag. Det finns brottsregister och misstankeregister, och så finns det ett tredje. Alla tre är uppe på bordet. Jag kommer inte ihåg vad det tredje heter just nu, men alla tre är uppe på bordet.

Vi tycker naturligtvis att det är jättebra att kommunerna får en ökad tydlighet kring när registerkontroller får göras och att fler verksamheter omfattas av lagstöden för vad som gäller i dag. Det finns också redan, precis som du sa, i den utredning som vi i kommunerna nu har fått bra vägledning kring vad lagen kommer att innebära. Vi ser därför ingen anledning att avvakta lagen utan avser att starta införandet av registerkontroller så snart det är möjligt.

Anförande nr 50

N i k e Ö r b r i n k (KD): Återigen: Tack så mycket för svaret! Detta är verkligen något som vi kristdemokrater har drivit på för länge.

Om man använder Uppsala som ett slags skräckexempel på hur det absolut inte får gå till och hur människovärdet kan kränkas även i kommunen var något annat som oroade mig väldigt mycket inte bara den hantering som ledde till övergreppet utan också bristen på stöd till den här kvinnan i efterhand. Hon får betala sitt krisstöd själv, liksom sjuktransporten till krisstödet. Kommunen har inte betalat henne någonting. Däremot har man betalat 36 000 kronor, tror jag att det var, i krisstöd till hemtjänstpersonalen.

Som en lärdom av detta, hur avser ni att jobba med dem som utsätts för brott, och vilket stöd erbjuder vi i dag? Vill ni på något sätt stärka stödet till dem som har utsatts för brott?

Anförande nr 51

Borgarrådet B o u c h e r (V): Det är en jättebra fråga – jag ställde mig faktiskt samma fråga i morse. Detta ligger ute på stadsdelarna, men vad jag förstår finns det ganska bra beredskap att göra det. Jag vet inte vad som gick fel i Uppsala; allting verkar ha gått fel.

Jag är glad över att ordföranden i Uppsala, som är vänsterpartist, tydligen är hundra procent överens med mig i den här frågan. Jag läste en intervju med honom i morse. Detta ger mig ändå gott hopp om framtiden även för Uppsala. Det är också lite roligt att för en gångs skull få säga något trevligt om regeringen, tänker jag, vilket jag nu har lyckats med.

Men att man naturligtvis måste hantera situationen när någon drabbas och tro på den personen är A och O, tänker jag.

Yttranden 2024-12-02

Fråga nr 6. Bakgrundskontroller i äldreomsorgen

Anförande nr 52

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande! Det här blir rätt udda. Det är inte första gången, utan det börjar bli lite av en vana, kanske inte minst på ditt område. Vi kommer med krav, inte minst från Moderaterna men även från övriga oppositionen, och sedan ställer vi frågor om det. Och så meddelar du, under sittande möte här: Ja, ni har ju rätt, så vi gör som ni vill. Senast var det väl apropå Ibn Rushd som Karin, tror jag, sa: Ja, absolut, vi backar; vi drar in stödet till Ibn Rushd.

Det här var något vi debatterade med er. När vi föreslog detta i januari tror jag att en av dina kollegor kallade det ett sluttande plan. Det är synd, kan man tycka, när 124 kommuner i Sverige redan gör detta, eller 125 nu när Uppsala sent omsider – alltför sent – också gör det, att Stockholm blir först den 126:e, om jag har räknat rätt; det kunde ha skett tidigare.

Men jag ska tacka för detta och glädjas åt konvertiter. Vem vet – den här utvecklingen får gärna fortsätta. Vi ställer krav, och ni rättar er efter dem.

Anförande nr 53

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack, borgarrådet, för denna dubbelsidiga attack eller vad det nu skulle vara för något. Personligen har jag nog mest pratat om det juridiska läget, så jag är uppriktigt glad över att vi nu får ordning och reda på det. Det tycker jag är jättebra, och det ville jag ha senast vi debatterade detta också. Så jag är glad över att det nu råder.

Den här remissen kom precis – som på beställning, helt enkelt. Detta ska nu utredas, och vi hoppas på att det finns en lag färdig till sommaren och också att det finns ett underlag och en tydlig beskrivning som gör att vi kan påbörja arbetet redan nu. Jag tror att det är viktigt att vi gör det.

Anförande nr 54

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Vi ska väl inte dra ut på detta mer än nödvändigt, men jag tycker att det på sätt och vis väcker en intressant fråga. Det känns väldigt mycket som att det här styret ofta ligger steget efter. Den här frågan är ett typexempel. Det har nu ett bra tag funnits krav på att du måste ha bakgrundskontroller i skolans värld. Och så säger ni att det inte finns motsvarande krav i äldreomsorgens värld, och därför kan vi inte göra det. Men bara för att något inte är tvingande betyder det inte att det är förbjudet. Jag tänker att det är precis på samma sätt när det gäller sfi för de ukrainska flyktingarna. Då var det också så: "Nej, vi vågar inte; vi vill inte." Jag vill se ett annat Stockholm – ett Stockholm som är i framkant, tar till vara stockholmarnas intresse och trycker på regeringen genom att genomföra grejer och utmana.

Det här får väl ses som att ni i alla fall inte väntar till dess att utredningen är klar utan börjar anamma mer av Moderaternas syn.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 55

Borgarrådet B o u c h e r (V): Vad gäller att trycka på regeringen har jag ju redan lovordat regeringen, så jag ska inte göra det en gång till. Jag känner att det är ni som får trycka på regeringen, men det har ni kanske gjort i det här fallet. Det är svårt för mig; det är ingen i regeringen som kommer att lyssna på vad jag säger, om jag ska vara helt ärlig. Men det är väl bra.

När du och jag debatterar upptäcker jag ofta att jag är lite mer konservativ än du är – det kan vi fundera lite grann över. Jag är rätt konservativ. Jag tycker att det ska vara ordning och reda, att vi ska följa lagstiftning och att vi ska ha klara juridiska besked om olika frågor.

Fråga nr 7. Kommer borgarrådet att arbeta för att häva tomträttsavtalet med Tunastiftelsen med anledning av den senaste utvecklingen?

Anförande nr 56

S e r g e j S a l n i k o v (SD): För några månader sedan stod några av mina kollegor här och debatterade med dig om det faktum att Lillsjönäs gård står och förfaller och att Tunastiftelsen, som har tecknat tomträttsavtal med Stockholms stad, inte vidtar några åtgärder för att renovera objektet. Det har även funnits en del oklarheter gällande stiftelsens avsikter och ekonomin.

För några veckor sedan stod det klart att Tunastiftelsen har blivit anmäld till Ekobrottsmyndigheten för misstänkt bokföringsbrott samt till länsstyrelsen för brister i efterlevnaden av stiftelselagen.

Mot denna bakgrund vill jag fråga dig, Jan Valeskog, om du avser att arbeta för att häva tomträttsavtalet med Tunastiftelsen.

Anförande nr 57

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det var, som du sa, en debatt här för inte så länge sedan om en motion från er. Där gavs svar på tal på det viset att man redogjorde för vilken kontroll som skett innan man gjorde den här affären och att det inte fanns någon koppling till brott, böter, konkurs eller liknande när man ingick tomträttsavtalet. Det som har hänt sedan dess är att man från stadsbyggnadskontoret har lämnat startbesked, och det finns också ett tidsbegränsat bygglov för en container på den här platsen.

Sedan påstås det att det har begåtts brott av olika slag, och om jag har förstått det rätt och vad jag har sett har det också gjorts en polisanmälan av Sverigedemokraterna. Det lär alltså utredas huruvida alla dessa påståenden är korrekta. Vi får se om polisutredningen läggs ned eller om de påståenden som vi nu hör från talarstolen och som, antar jag, finns i polisanmälan stämmer. Man får förhålla sig till det då.

Men allt har gjorts by the book innan exploateringskontoret gjorde dessa affärer, och det som avser stadsbyggnadskontoret och de tillstånd som behövs för att sätta igång arbetet löper också på.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 58

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Jag tror knappast att den containern räcker för att renovera ett q-märkt objekt. Som du själv säkert vet är en av förutsättningarna för att kunna göra adekvata renoveringar i god tid en god ekonomi – likviditet, helt enkelt.

I tidigare debatter har det framkommit att förvaltningen har gjort analyser. Man har tagit in externa konsulter vilkas arbete vi tyvärr aldrig har kunnat ta del av. Det enda vi som medborgare och politiker kan ta del av är de offentliga årsredovisningar som Tunastiftelsen är skyldig att upprätta och offentliggöra i enlighet med bokföringslagen och årsredovisningslagen. Givetvis har vi aldrig sett dessa årsredovisningar, för årsredovisningar för räkenskapsåren 2022 och 2023 saknas hos länsstyrelsen.

Något som Tunastiftelsen också saknar är en auktoriserad revisor, trots bestämmelser i stiftelselagen. En revisor är en kvalitetsstämpel som visar att redovisningen faktiskt finns.

Min fråga till dig är om du kan ge ett löfte om att herrgården inte kommer att förfalla och om du kommer att säkerställa att nödvändiga renoveringar kommer att genomföras.

Anförande nr 59

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag kan bara säkerställa de uppgifter jag har lämnat här: att man har fått startbesked och att man har ett tidsbegränsat bygglov för den här containern, vilket krävs för att kunna genomföra renoveringen. Det som är kopplat till stiftelseurkund och länsstyrelsens ansvar för att bevaka stiftelsen i övrigt måste de svara på. Staden, både exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret, har följt gällande regler.

När det sedan gäller alla påståenden om stiftelsen från Sverigedemokraternas sida får det väl visa sig om de är korrekta eller inte, om de nu har blivit polisanmälda av er.

Anförande nr 60

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Toppen! Det finns fler frågor än det finns svar. Men om det visar sig att dessa påståenden är korrekta och representanter för stiftelsen blir åtalade och ett bokföringsbrott konstateras, kommer du då att häva tomträttsavtalet med Tunastiftelsen – om det visar sig att bokföringsbrott har ägt rum och de blir dömda för detta?

Anförande nr 61

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Föga förvånande kommer jag inte att spekulera i om det har begåtts oegentligheter, oavsett vad det är för stiftelse och religiös koppling. Vi vet att det här finns en muslimsk koppling som gör att Sverigedemokraterna är extra igång, och det får väl stå för er. Men om det har förekommit oegentligheter eller olagligheter får man förhålla sig till detta då. Det gäller nog inte bara staden utan säkert också länsstyrelsen, som har ett visst tillsynsansvar här.

Yttranden 2024-12-02

Fråga nr 8. Vad händer med socialtjänsten i Järva?

Anförande nr 62

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Tidigare under hösten har vi diskuterat mycket kring situationen för socialtjänsten i Skärholmen, som ju är väldigt tung. Nu visar det sig att det även finns problem inom socialtjänsten i Järva, vilket vi har kunnat ta del av via medier i förra veckan och även i dag. Det har bland annat handlat om familjehemsenheten, där man inte längre fullt ut ersätter för inkomstbortfall och även har infört restriktioner för hur många kontaktpersoner, kontaktfamiljer och korttidsboenden man beviljar. Det tillämpas tak för extrakostnader vad gäller grundutrustning, resor och annat.

Nu ser vi ytterligare ett exempel på en socialtjänst som är satt under stark press. Hur ser socialborgarrådet på detta?

Anförande nr 63

Borgarrådet Öjanne (S): Tack för frågan, Jan, och för att jag får möjlighet att klargöra de felaktigheter som har cirkulerat i medierna kring familjehemsekonomi. Det är så, och det vet också Jan eftersom vi båda sitter i social- och individomsorgsberedningen i SKR, att vi har antagit nya riktlinjer för hur familjehem ska ersättas, där ersättning för förlorad arbetsförtjänst inte längre betalas ut. Om det finns ett behov av att gå ned i arbetstid höjs i stället grundarvodet och det ges ett förstärkt arvode. Vid ersättning för förlorad arbetsförtjänst förlorar man sitt SGI, så detta är egentligen en förstärkning och en förbättring för familjehemmen. Detta har vi försökt få förtydligt – vi har skickat dementier till radion som de inte har varit så villiga att ta med. Så tack så mycket för att jag får chansen här att förtydliga detta!

När det gäller pressen på socialsekreterare vet vi att det generellt är en hårt ansatt arbetsgrupp i samhället. Jag tycker dock att den chef som uttalade sig i radio i morse var väldigt tydlig med att hon inte kände igen sig i den bild som gavs. När det gäller en del av de saker som framfördes i medier i morse är det också väldigt tydligt att vi inte ser detta i statistiken. Det pratades om att det skulle vara stor personalomsättning och en stor personalflykt – man ligger ganska nära medel. Dessutom har det sjunkit under 2024. Om man jämför den budget som senast när det var borgerligt styre fanns för individ- och familjeomsorgen och barn och unga i de två stadsdelar som fanns då, om man slår ihop dem, ser man att vi har gjort en förstärkning på nästan 75 miljoner sedan vi tillträdde. Jag delar alltså inte riktigt den mediebild som har förmedlats de senaste dagarna.

Anförande nr 64

Borgarrådet Jönsson (L): Nu kommenterade inte borgarrådet de andra sakerna, utöver inkomstbortfallsersättning, som också har blivit mer restriktiva.

I dag säger socialsekreterare i P4 Stockholm att de gråter på arbetsplatsen. Vi kan läsa i den ekonomiska åtgärdsrapporten från stadsdelsförvaltningen att man bland annat vakanshåller en extra tjänst som var inrättad just för att det var så dålig arbetsmiljö.

Yttranden 2024-12-02

Den har man inte kunnat tillsätta, och därför har man i stället valt att vakanshålla den. Det finns även en annan tjänst som är vakanshållen på grund av en sjukskrivning och så vidare. Hur kan det få se ut så här i vår socialtjänst?

Anförande nr 65

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Detta är ett problem som vi har i många stadsdelar och egentligen i alla socialtjänster i hela Sverige; vi har en otrolig kompetensbrist. Det råder stor brist på socionomer. Att tjänster vakanshålls sker inte av ekonomiska skäl utan för att det, precis som du är inne på, finns för få sökande eller för att det rör sig om tillfälliga jobb – att det är någon som ska gå in och täcka upp för en sjukskrivning. Medan arbetsmarknaden just nu talar till socionomernas fördel är det ingen som vill ta de här vikariaten, utan man väljer i stället fasta jobb och tillsvidareanställningar. Det är ett problem att vi har alldeles för få utbildade socionomer, vilket också leder till att vi har en brist på socialsekreterare ute i våra stadsdelar och på marknaden generellt i hela Stockholms län.

Anförande nr 66

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det finns ingen socionombrist i Sverige över huvud taget. Däremot finns det en brist på socialsekreterare som vill jobba inom individ- och familjeomsorgen därför att den upplevs som en för dålig arbetsmiljö. Men någon brist på socionomer finns inte.

I den ekonomiska handlingsplanen framgår det att man sparar 500 000 kronor på att vakanshålla den här tjänsten, som jag nämnde. Man räknar även upp hur man sparar ytterligare ett antal hundratusen och några miljoner på de olika inskränkningarna när det gäller kontaktpersoner och olika former av ersättningar som dessa familjer tidigare har fått. Jag skulle vilja hävda att det är pinsamt för det rödgröna styret att er klenod i Järva nu är föremål för besparingsiver.

Anförande nr 67

Borgarrådet O j a n n e (S): Det görs inga besparingar på Järva. Det är klart att om en plats vakanshålls för att det inte finns några sökande blir det ju en besparing per automatik, även om detta inte är avsikten. Avsikten är att vi ska tillsätta den här tjänsten så fort rätt person söker den.

Jag tycker att det är lite fegt att stå här och säga att det skulle vara pinsamt för oss. I den sista budgeten för individ- och familjeomsorgen och barn och unga i dessa två stadsdelsförvaltningar, som fanns på den tiden, när jag var socialborgarråd hade de 393 miljoner i budget. I budgeten för 2024 är det 468 miljoner. Det är en uppräknings med 75 miljoner. Vi sparar inte på socialtjänsten, utan vi gör satsningar. Vi gör omprioriteringar för att satsa mer på det förebyggande arbetet. Det går inte att påstå något annat; det blir inte trovärdigt.

Yttranden 2024-12-02

Fråga nr 9. Hartwickska huset

Anförande nr 68

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och Torun! Nu ska vi prata lite om Hartwickska huset, men egentligen ska vi prata om Maria-Högalids föreningsråd – men egentligen ska vi prata om de otaliga grupper av anonyma alkoholister och nyktra narkomaner som har använt den här föreningsgården.

Det är ju så med våra kulturhus att de används både för kulturaktiviteter och för barn- och ungdomsaktiviteter, men också till stor del av de grupper som jag räknade upp. Detta har vi diskuterat under lång tid: om det verkligen är kulturförvaltningens uppgift att stötta dessa grupper. Men än så länge är detta det system som finns.

Det verkar nu som att den här lokalen kommer att stängas, och det hörs väldigt många upprörda röster om att de inte har fått nya lokaler och inte har någonstans att gå. Hur ser det ut på riktigt för alla dessa grupper? Får de nya lokaler? Har vi löst detta problem nu när lokalen stänger?

Anförande nr 69

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack för frågan, Jonas! Jag ska inte säga att det har lösts, men det är verkligen på väg att lösas. Det är inte helt lätt att nå de här grupperna; det är ju anonyma, ej registrerade grupper. Jag fick ett mejl senast i morse från någon som undrade om jag kunde hjälpa till med en lokal. Jag hänvisade genast till kulturförvaltningen, som omedelbart har tagit hand om den gruppen och har inlett en dialog med den. Det är alltså ett utmanande arbete, men kulturförvaltningen gör verkligen detta arbete just nu.

Det finns på Södergården, Timmermansgården och andra gårdar beredskap att ta emot dessa grupper. Naturligtvis ska de här föreningarna och grupperna fortsatt kunna ha sina verksamheter i Stockholm – det är jätteviktigt.

Det här är inte ett expertområde för kulturförvaltningen, kan man väl säga. Men de arbetar intensivt med detta. Vi har ju ansvaret för olika lokalförvaltande organisationer, så det handlar om att föra över dessa grupper till andra lokalförvaltande organisationer och andra grupper, framför allt på Södermalm eftersom det är där de är.

Den information jag har från kulturförvaltningen är att de allra flesta grupper har hittat nya lokaler. Som jag tror att jag inledde med kan vi inte garantera att exakt varenda grupp har flyttat. Steg ett är att kontakta kulturförvaltningen, och vi har satt upp affischer och skyltar och försökt nå dem. Sedan måste de kontakta kulturförvaltningen, och alla grupper som har gjort det får oavbrutet stöd när det gäller att hitta en ny lokal att vara i.

Jag blev också förvånad när jag plötsligt fick höra att flera grupper var missnöjda och tog omedelbart kontakt med kulturförvaltningen om detta, så jag har en ongoing diskussion om det här.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 70

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Ja, det är klart att ni har en ongoing diskussion, men många av dessa grupper säger att det är livsuppehållande verksamhet som de har bedrivit i dessa lokaler. De har till och med sagt att det är bullshit att de får hjälp från staden, och det är väldigt olyckligt.

De här lokalerna är väldigt viktiga. Detta var du väldigt tydlig med under förra mandatperioden när vi var tvungna att stänga en verksamhet och de inte kunde få vara kvar i lokalerna. Då sa du så här: ”Vi kan inte bara ha Espresso house och hamburgerställen i varje hörn utan det måste också finnas utrymme för småskalig kultur och föreningsverksamhet.” Ni tyckte att jag absolut själv fysiskt skulle gå in och rädda lokalen. Ni sa också att staden måste äga fler av dessa lokaler, och i det här fallet är det ju faktiskt staden som äger lokalen.

Varför tillåter ni ytterligare en stängning av en föreningslokal under ditt ansvar, Torun?

Anförande nr 71

Borgarrådet B o u c h e r (V): Det är i ett av dessa kulturhus på Söder som Hartwickska finns – ett av Stockholm stads absolut äldsta hus, som också kommer att behöva renoveras. Men den här föreningen har också haft stora utmaningar, och vi har haft en diskussion med dem under ett par års tid. Jag antar att ni även tidigare hade en diskussion. Vi har gått in med stöd och hjälp till denna förening i flera omgångar, men nu kände vi att vi behövde omlokalisera de här grupperna.

Vad som kommer att hända med själva huset avgör Stadsholmen; det är Stadsholmen som äger huset. Men vår ambition är att det ska kunna fortsätta vara en lokal med ett stort intresse för stockholmarna och att det inte ska bli Espresso House och olika it-organisationer som flyttar in där. Detta kan Clara svara på bättre än jag, men jag vet att det är hennes ambition.

Anförande nr 72

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag tycker inte att du ska skylla ifrån dig, Torun, utan jag tycker att du ska ta ledarskapet och säkerställa att den här lokalen även i framtiden kan vara en öppen kulturlokal för stockholmarna. Du vet precis lika väl som jag att vi måste slå vakt om de lokaler vi har i dag. Försvinner en sådan här lokal är det jättesvårt att öppna en ny eller en annan.

Har ni haft några ambitioner att tillsammans med den här föreningen hitta en ny lokal som kanske är mer ändamålsenlig? Det har inte varit superbra lokaler för det som man främst har använt dem till. Huset har varit vackert i sig men i stort behov av renovering. Man hade egentligen kunnat inhysa denna verksamhet i någon annan bottenvåningslokal för att nå målet och hjälpa alla de grupper som nu upplever att de är lämnade vind för våg av staden.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 73

Borgarrådet B o u c h e r (V): Vi har haft väldigt mycket dialog med styrelsen. Den har också bytts ut under tiden. Det vi i några omgångar har landat i men som också har skjutits upp i några omgångar är att dessa grupper ska föras över till andra lokalförvaltande organisationer.

Jag vet att i din oppositionsbudget och i min budget värnar vi kulturstödet – du är kanske den enda som gör det. Detta är den högsta höjning av kulturstödet som vi har gjort, och det går bland annat till samlingslokalerna för att vi ska kunna rädda dem. Men vi kan inte täcka upp för alla.

I just det här fallet är det bara AA-grupper. Vi har också dubblerat stödet till nolltaxeföreningarna. Vi gör alltså så mycket vi bara kan, men i just det här fallet har vi nått vägs ände. Men de kommer allihop att få nya lokalförvaltande organisationer. Vi är på god väg.

Yttranden 2024-12-02

§ 13 Valärenden i kommunfullmäktige

Anförande nr 74

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Vi yrkar på godkännande av Åsa Öckermans avsägelse av uppdraget som ersättare i Skärholmens stadsdelsnämnd.

Yttranden 2024-12-02

§ 14 Inriktningsbeslut gällande Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s underhåll och anpassning av fastigheten Trossen 13 på Kungsholmen

Anförande nr 75

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige och eventuella åhörare! Äntligen! Jag vet att bostadsbolaget Micasa just nu sitter och väntar otåligt på att vi i dag kan fatta detta beslut så att de kan trycka på startknappen för den renovering som redan har skjutits upp alltför länge. I dag kommer äntligen detta beslut att fattas, oavsett vad presidiet tror om saken.

Trossen har stora utmaningar. År 2007 sålde den dåvarande borgerliga majoriteten Västermalmsgallerian i det huskomplex som Trossen ligger i. Det innebär att det i dag är en tredimensionell fastighetsbildning. Det i sin tur innebär större utmaningar för en renovering än om hela huskomplexet vore vårt eget. Men en renovering måste till, och det har varit klart i många år att den måste till. Vi kan inte vänta på att rörsystemen havererar och att avlopp rinner ned i gallerian. Vi måste påbörja denna renovering nu.

Ni får ursäktas att jag säger ungefär samma saker som jag sa förra gången, men i alla fall: Att renovera ett äldreboende har andra utmaningar än att renovera ett vanligt bostadshus. De äldre kan inte bo kvar eller flyttas till en barack. Att förbereda en evakuering är en process som tar tid och som måste genomföras med stor kompetens. I dag fattar vi nu äntligen ett inriktningsbeslut om renovering, för en renovering måste till oavsett vilken typ av äldreboende som sedan ska in i komplexet. Det är oerhört välkommet att vi kan fatta detta beslut i dag för att äntligen få denna renovering till stånd.

Vi har i dag en ambitiös boendeplan för att möta den demografiska utvecklingen. Förrförra mandatperioden startade vi detta arbete. Dåvarande äldreborgarråd Clara Lindblom och jag själv pratade då oavbrutet om den demografiska utvecklingen framåt. Jag är tacksam över att vi påbörjade arbetet då, inte minst med den utveckling av seniorboenden som Clara i egenskap av ordförande i Micasa då tog initiativ till och som fortfarande pågår. Det är ett ej biståndsbedömt boende som erbjuder trygghet och gemenskap utöver anpassade lägenheter. Kungsholmen saknar i dag ett allmännyttigt seniorboende, och ett seniorboende i en fastighet som även rymmer ett omsorgsboende är även en bra samlokalisering.

Den stora frågan inför detta beslut verkar gälla servicehusens vara eller inte vara. Vi har också diskuterat detta under frågestunden i dag. Då sa jag att den borgerliga majoriteten mellan 2006 och 2014 avvecklade 13 servicehus, och 12 av dem byggdes om till trygghetsboenden. När vi tog över 2014 insåg vi att vi behövde arbeta om konceptet trygghetsboende och göra dem mindre institutionslika och mer till ett verkligt ej biståndsbedömt alternativ till servicehusen. Vi döpte då även om dem till seniorboenden.

Vi behöver fortsätta den utvecklingen. I dag erbjuder ett seniorboende i praktiken samma insatser som ett servicehus. Det som framför allt skiljer är att servicehusen har

Yttranden 2024-12-02

hemtjänst i egen regi och även hemsjukvård i egen regi. Om vi kan erbjuda hemtjänst kopplat till seniorboenden kommer jag inte att förhindra det.

Inriktningen när det gäller servicehus är att det ska finnas ett välfungerande servicehus i varje region. Det är det som står i boendepLANen. För de servicehus som avvecklas är det oerhört viktigt att seniorboendena kan kompensera för detta. De funktioner som finns i ett servicehus behöver tillgodoses så långt som möjligt i olika former av seniorboenden för att möta de behov av trygghet och gemenskap som finns. Därför finns också ett budgetuppdrag för 2025 att se över hur vi ytterligare kan skala upp seniorboendena för att möta denna efterfrågan. Så här lyder budgetuppdraget: Äldrenämnden ska i samarbete med Micasa utreda hur seniorbostäder kan utvecklas i syfte att öka servicen och skapa möjligheter för att samlokalisera aktivitetscenter, hemtjänst och annan service riktad till de äldre.

Med det sagt handlar det här ärendet egentligen inte om servicehusens vara eller inte vara eller om seniorboendenas förträfflighet, utan ärendet handlar om att vi verkligen behöver rusta upp. Det här är inte det enda äldreboende som behöver rustas upp, men det här äldreboendet behöver verkligen rustas upp. Jag är glad över att vi äntligen kan fatta beslutet i dag.

Anförande nr 76

Kristin Jacobsson (C): Ordförande! I ditt anförande säger du, Torun Boucher, massor med saker som skiljer och inte skiljer ett seniorboende från en servicelägenhet. Men du nämner inte det viktigaste: En servicelägenhet är en biståndsbestämd insats där skröpliga äldre får bostad efter behov. En servicebostad, som ni nu vill bygga om eller omvandla detta till, är ett boende där en frisk äldre får en bostad utifrån antal år eller dagar i kön.

Med precision undviker ni också att svara på det som återremissen faktiskt gällde, nämligen hur analysen ser ut av den här omvandlingen. Hur påverkar det de äldre? Någon analys har vi alltså inte sett röken av. Vi måste därför ställa frågan igen: Vilken analys ligger bakom ställningstagandet att ni ska ta från dem som har behov och ge till dem som har år i kön?

Anförande nr 77

Borgarrådet Boucher (V): Tack för frågan! Jag skulle vilja påstå att det finns ganska många analyser. Jag tror däremot inte att ni och vi är överens om de analyser som finns. Servicehusen har en rad problem, inte minst för att boendet är biståndsbedömt. Biståndsbedömaren har en viss benägenhet att placera äldre där. Ibland kan man tänka att en människa borde bo på ett vård- och omsorgsboende eller ett demensboende, eller att den här människan behöver andra insatser snarare än att bli placerad på ett servicehus. Dessutom är det många av servicehusen i Stockholm som inte alls är fullbelagda, och det är ju också en del av problematiken. Jag kan återkomma till detta i någon frågestund.

Yttranden 2024-12-02

Men vi behöver alltså renovera väldigt mycket, och det som står i boendeplanen är ett antal analyser. Det finns också i 2025 års boendeplan ett antal analyser av varför vi behöver se över servicehusen och hur vi kan kompensera det med seniorboenden.

Anförande nr 78

N i k e Ö r b r i n k (KD): Häng med nu, för här för nu kommer det lite siffror för att beskriva den utmaning som vi står inför! Till 2040 kommer andelen 80-plussare att vara dubbelt så många. Varannan person över 80 har någon form av demensdiagnos. Demensvården är dyr, men den är livsviktig. De allra flesta av dem kommer förr eller senare att behöva ett omsorgsfullt hem den dag då deras eget inte längre räcker till. Vi kommer att behöva bygga ungefär 35 nya vård- och omsorgsboenden.

Vi har platsbrist i innerstaden. Andelen äldre som bor där är betydligt större än andelen tillgängliga fastigheter för att kunna ge ett omsorgsfullt hem. Inför den massiva utbyggnad av vård- och omsorgsboenden och seniorbostäder som vi står inför kan jag beklaga att det här styret har bestämt att inga fler än boenden som redan är planerade får byggas privat. Det kommer att lägga en onödigt tung belastning på stockholmarna och på oss som stad eftersom vi samtidigt behöver renovera vårt gamla 70-talsbestånd och rusta upp de fastigheter vi har. Men det är en diskussion för en annan gång.

Trossen är en av våra fastigheter som ligger centralt och lätt tillgängligt vid en av stadens kollektivtrafikknytpunkter. Det är sådant man gillar, för det gör det enklare för anhöriga att komma och hälsa på. Men frågan om Trossens skick är inte ny. Den har det tittats på under flera år och av flera olika majoriteter. Vi är på riktigt i ett läge där man är rädd för att taket ska ramla in. Oavsett vad som senare ska vara dess innehåll står en sak tydlig: Fastigheten måste renoveras. Den är långt förbi sin tekniska livslängd, och jag är glad över att vi i dag kan besluta att ta första steget mot nya fräscha bostäder för äldre även i Stockholms innerstad.

Anförande nr 79

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Mycket har sagts redan, och det är risk för att jag låter lite som en papegoja. Både min partikamrat Torun och min presumtiva partikamrat Nike Örbrink har sagt saker som jag redan hade tänkt säga. Jag vill också understryka att det här är en diskussion vi borde haft långt tidigare, men nu är vi här.

Vi måste renovera fastigheten, och det går dessvärre inte att bo kvar under renoveringen med en bibehållen god livskvalitet. Det här är fakta som vi alla måste ha klart för oss. När det gäller diskussionen om vad fastigheten ska fyllas med får ni ursäkta mig om jag inte går in på den, för detta har vi redan diskuterat här i dag. Men vi löper risk för att avloppsvatten översvämmar Västermalmgallerian och i förlängningen tunnelbanestationen. Det är kort sagt en akut situation.

Det kommer att tas fram evakueringsplaner. Det här är någonting som vi kommer att återkomma till i ett senare läge. Alla boende kommer att erbjudas

Yttranden 2024-12-02

evakueringsmöjligheter, och man kommer även att ha tillgänglighet till stöd för den som känner oro.

Jag dristar mig till att avsluta med en retorisk fråga. Den är riktad till dem som inte ville fatta det här beslutet, och den är väldigt allvarligt menad: Tror ni att det kommer att vara lättare att panikevakuera 200 äldre om inte stammarna håller? Det oroar mig väldigt mycket, och det borde oroa er också.

Anförande nr 80

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle nog vilja säga att det inte är den tekniska renoveringen som vi ifrågasätter här. Det finns ett behov av att renovera fastigheten; det råder det faktiskt inga tvivel om. Det är under all kritik att ni nu har försatt er i en sådan akut renoveringssituation att beslut också om inriktningen måste fattas utifrån de förutsättningar som finns.

Jag har redan nämnt att återremissen innebar att det behövdes en analys av hur en minskning med 36 procent av servicelägenheter, det vill säga den typ av biståndsbedömt vård- och omsorgsboende för den som har lättare vård och omsorgsbehov, påverkar äldre som är i behov av just detta. Jag tycker inte att vi får något svar på det i själva återremissen. I stället får vi reda på att syftet med hela renoveringen inte bara är att renovera en tekniskt utdömd fastighet utan också att omvandla vård- och omsorgsboenden för äldre med omsorgsbehov till servicelägenheter för friska äldre med många år i bostadskön.

Man konstaterar att det finns ett konstant behov av servicelägenheter på Kungsholmen. Visa gärna den analysen! I beslutsärendet från Micasa sägs att detta blir det första kommunala seniorboendet på Kungsholmen och att det blir ett välkommet tillskott till just Micasas fastighetsbestånd. Och det kanske är det som ligger bakom beslutet nu – att det är just kommunala seniorboenden som ska byggas och att det är just Micasa som behöver det i sitt bestånd. Det är inte behovet av vård- och omsorgsboenden som finns i den allt äldre befolkningen.

Jag tycker att det här är fel, och jag yrkar därför bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 81

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack för ditt inlägg, Kristin! Jag tänkte bara säga att vad gäller kommunalt seniorboende behövs det ju fler seniorboenden på Kungsholmen. Det som är så bra med just det här är också samlokaliseringen av ett vård- och omsorgsboende och ett seniorboende. Jag ska inte sticka under stol med att jag tycker att det här är bra, även om vi nu inte de facto har beslutat vad detta ska bli efter renoveringen utan bara sagt att det finns en inriktning. Jag tycker att det är bra med samlokalisering. Jag tycker också att detta är en bra utveckling.

Även om man måste stå i bostadskö är detta en väldigt kort bostadskö i jämförelse med alla andra bostadsköer i Stockholms stad. Det är också trots allt jämförelsevis lite lägre hyra. Det finns alltså ganska goda anledningar att vilja ha ett icke biståndsbedömt

Yttranden 2024-12-02

seniorboende som också försöker leva upp till det som folk verkligen vill ha när man pratar om servicehusen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 82

Kristin Jacobsson (C): Jag hörde ingen fråga, men jag kan bemöta någonting av det som du säger. Det är väl känt i den här församlingen att Centerpartiet inte vill ha en rak bostadskö över huvud taget. Vi vill att lägenheter ska tilldelas efter behov, oavsett om man är gammal eller ung, student, nyinflyttad eller stockholmare sedan urminnes tider.

Det må så vara att det finns ett behov av seniorbostäder, men det är ingenting som säger att det måste vara kommunala seniorbostäder. Vilka ansträngningar har ni gjort för att få andra aktörer att omvandla lägenheter eller bilda lägenheter för seniorbostäder på Kungsholmen?

Anförande nr 83

Henrik Sjölander (M): Ordförande och fullmäktige! Stockholms stad har ett stort ansvar som fastighetsägare att vårda och förvalta de fastigheter som finns i vårt bestånd. Fastigheten Trossen är ett sådant exempel, där behovet av underhåll och renovering är tydligt. Där är vi överens. Men det handlar också om att ta ansvar för stadens äldre invånare, dels de som är seniorer i dag, dels de som behöver omsorg de kommande åren.

Vi vet att Stockholm står inför en dramatisk demografisk förändring. I innerstaden förväntas antalet äldreomsorgstagare i vård- och omsorgsboende öka med närmare 70 procent de kommande 20 åren. Vidare konstateras i stadens äldreboendeplan att andelen personer över 80 år kommer att fördubblas till 2040. Detta är faktorer som vi inte kan ignorera. Staden står redan inför en brist på bostäder med god tillgänglighet för äldre, och det vore oansvarigt att förvärra den situationen.

Vi måste också reflektera över konsekvenserna av att en boendetyper försvinner till förmån för en annan. Vi menar att det inte är tillräckligt utrett vilka effekter detta får för våra äldre, och det saknas en grundlig analys av konsekvenserna för deras självbestämmande och valfrihet. Tyvärr berörs inte detta i ärendet nu efter minoritetsåterremissen. Vi bör värna om en mångfald av boendeformer för äldre så att varje individ kan hitta ett boende som passar deras specifika behov och önskemål.

Fastigheten Trossen behöver renoveras, men vi behöver också se till att det fortsatta arbetet med projektet görs med noggranna utredningar och att alla relevanta alternativ för inriktning av fastigheten utreds. Hellre utökade utredningskostnader än att staden missar riskbedömningar och att vi i framtiden står inför omfattande fördyringar som hade kunnat undvikas!

Yttranden 2024-12-02

Det är våra äldres behov som alltid ska stå i centrum för våra beslut. Låt oss därför ta ett helhetsgrepp och säkerställa att vi som stad kan erbjuda äldre stockholmare både trygghet och valfrihet i deras boende!

Jag vill därför yrka bifall till Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 84

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack för ditt inlägg, Henrik! Varför är det så bra med ett seniorboende just precis vid Fridhemsplan av alla ställen på jorden? Jo, det beror på att trycket på seniorboenden och önskemålen om att bo i ett seniorboende är störst i innerstan. Vi behöver alltså fler seniorboenden i innerstan, och här har vi ett hus som redan står där som kan bli ett seniorboende. Det är en jättebra anledning. Det finns redan ett annat servicehus på Kungsholmen, Pilen, som ligger alldeles runt hörnet härifrån sett.

Jag funderar ibland på hur det kommer sig att vi inte har ett enda privat servicehus i den här staden. Det måste ju bero på någonting. Jag tänker inte svara på den frågan, för jag har inte utforskat den. Men det är bara i kommunal regi som servicehus bedrivs. Det finns inget intresse från det privata för att vare sig bygga eller driva servicehus.

Anförande nr 85

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Däremot finns det ett väldigt stort intresse från de äldre av att bo i ett servicehus. Just servicehuset Fridhemmet är superpopulärt. Beläggningsgraden är närmare 100 procent, och så fort det blir någon lägenhet ledig står någon på kö för att flytta in. Att ta bort detta utan någon utredning av konsekvenserna eller av de äldres behov eller önskemål tycker vi är helt fel. Det är därför vi vill ha med detta fram till genomförandeplanen: att man utreder vilka konsekvenserna blir av att servicehuset försvinner.

De fördelar som du lyfter med att ha ett seniorboende samlokaliserat med ett vård- och omsorgsboende är precis lika viktiga för ett servicehus. Det är därför det är klockrent som det är i dag, när vi har både ett servicehus och ett vård- och omsorgsboende i samma fastighet. Ta inte bort det!

Anförande nr 86

G a b r i e l K r o o n (SD): Även vi sverigedemokrater är kritiska till beslutet. Jag själv sitter i Kungsholmens stadsdelsnämnd, och där har vi fått besök av missnöjda anhängare till dem som bor i servicehuset som kommer att läggas ned. Det är väldigt beklagligt, för det här är en uppskattad boendeform och en uppskattad verksamhet. Vakansen är låg, och efterfrågan är hög.

Men nu väljer man helt sonika att lägga ned servicehusformen, som är biståndsbedömd och ställer särskilda krav på vilka som kan bo där. I stället öppnar man upp det som seniorbostäder. De är, som det har framförts här, till för friskare äldre. Det visar någonstans på en prioritering som man gör. Vi har en fastighet, och vi har en

Yttranden 2024-12-02

verksamhet i dag. Men från Vänsterpartiets och majoritetens håll väljer man att prioritera ned detta till förmån för seniorboende för friska äldre. Det tycker vi är beklagligt. Det finns också ett starkt motstånd mot detta ute på Kungsholmen, inte minst bland anhöriga. Om du, Torun, hade varit med på Kungsholmens stadsdelsnämnd hade du också fått höra de många besvikna lokalmedborgarna.

Med det sagt har Sverigedemokraterna ett eget förslag till beslut om att avslå detta ärende som vi yrkar bifall till.

Vi är inte heller representerade i Sisab, som är grunden till beslutet. Vi kan konstatera bland annat det som Torun Boucher sa tidigare om att det här framför allt handlar om en investeringsåtgärd. Men i det här paketet utgår man också från en investering för en framtida verksamhet och för en förändrad verksamhet. Sisab har ett tydligt direktiv att just jobba med ett seniorboende. Även Kungsholmens stadsdelsnämnd har fattat ett beslut om att avveckla servicehuset, som Vänsterpartiet och Socialdemokraterna fattade beslut om i egen majoritet men som Sverigedemokraterna med flera partier i oppositionen var emot då.

Sammantaget är detta ett beslut som ni själva får stå för, och vi yrkar därför avslag till detta och bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 87

C h r i s t i n a T u f v e s s o n (L): I Liberalernas Stockholm är vi individer hela livet, och därför ska det finnas olika sorters boende för åsrika människor beroende på individuella behov. Självklart tycker vi liberaler att staden ska vara en aktiv och ansvarstagande fastighetsägare och vårda de fastigheter man har i sitt bestånd. Behovet av underhåll och renovering av fastigheten Trossen 13 är tydligt, och det är inte föremål för politisk debatt eller meningsskiljaktigheter.

Det är alltså inte det vår reservation handlar om. Vad vår reservation handlar om är att genom detta beslut försvinner en tredjedel, närmare bestämt hela 36 procent, av hela innerstadens utbud av servicelägenheter, och det utan någon egentlig konsekvensanalys trots att detta begärts i minoritetsåterremissen. Det rimmar också dåligt med boendepåren för äldre år 2025 med utblick mot 2050, som framhäver att seniorbostäder inte bör tillskapas genom omvandling av servicehus och vård- och omsorgsboenden då detta förvärrar det redan prognostiserade underskottet av boendepåren.

Servicehusen som boendeform ska värnas, för det ligger i den individuella frihetens intresse. Om nuvarande bestånd behöver renoveras eller rivas ska de boende erbjudas plats i annan likvärdig bostad. Staden måste kunna erbjuda den form av mellanboende som servicehusen innebär.

Vi liberaler tycker att det är viktigt att värna en mångfald av olika boendetyper för äldre så att äldres självbestämmande kan öka. Det är alltså den äldres behov som ska stå i centrum när staden fattar beslut om utbudet av bostäder och omsorg. Av beslutsunderlaget framgår att av de tre alternativen som undersöks för projektet har

Yttranden 2024-12-02

servicehus inte varit ett alternativ. Innan det är aktuellt med ett genomförandebeslut bör även kombinationen av vård- och omsorgsboende och servicehus utredas.

Bifall till Liberalernas och Moderaternas gemensamma reservation!

Anförande nr 88

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Ursäkta att jag hoppar upp i talarstolen hela tiden, men det är lite irriterande med citeringen ur boendeplan 2025. Jag hittar inte det. Det som står i boendeplan 2025 är: att säkerställa att de behov som möts i den biståndsbedömda boendeformen servicehus kan mötas i andra boendeformer. Så står det i boendeplanen. Det står också att flera servicehus kan behöva omstruktureras till andra boendeformer på grund av minskad efterfrågan och otidsenlig utformning. Så står det också i boendeplanen. Det kan man tycka vad man vill om, men det är det som står i boendeplanen.

Anförande nr 89

C h r i s t i n a T u f v e s s o n (L): Jag kan ju bara referera till det jag har läst i boendeplanen. Jag medger att jag inte kan den utantill. Men jag refererar alltså till det jag har läst och sett återges på andra ställen. Tack för påpekandet! Jag får läsa planen en gång till.

Anförande nr 90

F e l i x F i n n v e d e n (S): Ordförande och fullmäktige! Jag ska fatta mig relativt kort, och jag ska inte upprepa allt som Torun och Robert har sagt. Men jag skulle ändå vilja säga någonting utifrån stadsdelsperspektivet.

Jag sitter inte i Kungsholmens stadsdelsnämnd, men jag har pratat med dem som gör det. Deras uppfattning är att de är glada över det här beslutet. De tycker att fördelningen på 50–50 är bra. De tycker att det är positivt att det blir allmännyttiga seniorbostäder på Kungsholmen, och de tycker att det är toppen att vård- och omsorgsboendet blir nytt, modernt och fräscht. Det kommer att höja levnadsstandarden för de äldre och förbättra arbetsmiljön för personalen. Det behövs, för den standard som fanns när detta byggdes är nu obsolet.

Yttranden 2024-12-02

§ 15 Reviderat genomförandebeslut gällande Skolfastigheter i Stockholm AB:s kapacitetsökning och underhåll i projekt Vasa Real skola och förskola, kv. Resedan 2, Norrmalm

Anförande nr 91

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Här har vi ett projekt som tydligt visar på vikten av att vi aktivt kontrollerar och följer upp de upphandlade entreprenörer som vi använder i våra bolag, men såklart också i förvaltningarna. I det aktuella fallet med Vasa Real har det upptäckts brister i både grundläggning, markarbete och byggkonstruktion. Det är just tack vare den nogsamma kontrollen och uppföljningen som dessa brister har kunnat upptäckas. Så har vi också kunnat förhindra en än värre kostnadsutveckling som såklart drabbar elevpengen genom att mer av pengarna går till skollokaler i stället för ut till våra skolor och vidare till lärare och undervisning.

Vi kan också konstatera att ärendet är ett exempel på att den översyn som vi gör för att få upp tydligare underhållsplaner för Sisab gemensamt med utbildningsförvaltningen är viktig och välkommen. Vi behöver få bättre koll på våra skolors skick och bättre planering av underhåll för framtiden.

Med det sagt är det såklart viktigt att den här entreprenaden nu går vidare, att vi har en ny entreprenör på plats och att projektet kan bli klart. Då kan vi fylla den här skolan med lärare, annan skolpersonal och elever som ska se till att skolan blir en skola och inte bara en byggnad även i framtiden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 92

G a b r i e l K r o o n (SD): Sverigedemokraterna är inte representerade i det här bolaget, så vi kommer att yrka på vårt eget förslag till beslut och vår egen reservation.

Därutöver kan man bara skicka med en blänkare kring att hela den här utbyggnaden har inneburit en problematik kring att andelen skolgårdsyta per elev har minskat, och det från en redan väldigt låg nivå. Det om någonting är oroande för hälsan och för stillasittandet, som någon var inne på tidigare.

Anförande nr 93

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande och ledamöter! Det aktuella ärende som vi har framför oss handlar om ett reviderat genomförandebeslut, det femte i ordningen. Sedan det första beslutet fattades har projektkostnaderna stigit med över 60 procent. Det tål att påminnas om att varje krona som försvinner till fördyringar är en krona mindre som kan investeras i klassrum, i lärare, i läromedel och i elevernas framtid. Konsekvenserna av fördyringarna är att en allt större del av skolans finansiering nu går till hyreskostnader. Det innebär att resurser som borde ha använts till att förbättra undervisningen och stötta våra elever i stället går till att täcka fördyrande byggprojekt.

Yttranden 2024-12-02

Brister i ekonomisk styrning drabbar alltså direkt dem som behöver resurserna allra mest – våra barn och unga. Men det slutar inte där. De planerade hyresgenererande investeringsutgifterna för stadsdelarna och för utbildningsnämnden uppgår till nästan 6 miljarder kronor. Fördyringar som dem vi ser i fallet Vasa Real riskerar att påverka framtida projekt, vilket begränsar våra möjligheter att i framtiden bygga nya skolor, rusta upp befintliga lokaler och möta det ansvar vi har för vårt fastighetsbestånd. Att avbryta projektet i ett tidigare skede hade inte heller varit en lösning. Det hade resulterat i kapitalförstöring och lämnat oss med halvfärdiga lokaler, vilket hade varit ännu mer kostsamt och ineffektivt. Men detta understryker vikten av att vi i kommande lokalprojekt måste hålla den budgeterade kostnaden. Vi kan inte fortsätta på en väg där fördyringar är normen snarare än undantaget.

Jag vill därför uppmana majoriteten att ta ett krafttag för att förbättra den ekonomiska styrningen i våra byggprojekt. Vi behöver en striktare uppföljning, bättre riskhantering och tydligare ansvarsfördelning för att säkerställa att vi använder stadens resurser och skattebetalarnas pengar på ett effektivt sätt.

Yttranden 2024-12-02

§ 17 Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga

Anförande nr 94

Borgarrådet O j a n n e (S): Herr ordförande! Varje år anländer barn och unga asylsökande utan sina föräldrar till Stockholm. Om man är utan familj och kanske helt utan nätverk är det stöd och de insatser som Stockholms stad erbjuder helt väsentliga och centrala.

Riktlinjer för ensamkommande barn och unga är stadens dokument som syftar till att ge stöd och vägledning i arbetet med att bedöma insatser till målgruppen samt bidra till en likställd handläggning. Nuvarande riktlinjer i staden är från 2012, och de är därför i stort behov av att uppdateras. Riktlinjerna har främst reviderats så att innehållet stämmer överens med aktuell lagstiftning och praxis. I de reviderade riktlinjerna beskrivs också numera främst vad som specifikt rör ensamkommande, och de ska därför ses som ett komplement till andra riktlinjer.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 95

G a b r i e l K r o o n (SD): Dessa riktlinjer kan vi i stort ställa oss bakom, men det finns en ganska viktig passus i riktlinjerna som borde ändras. Det handlar om åldersuppskrivningar i efterhand som görs av Migrationsverket. I detta fall finns det en skrivning om att kommuner inte per automatik ska anamma dessa åldersuppskrivningar av ensamkommande barn utan att man ska låta dessa bedömningar väga tungt, men inte ha en förpliktelse att följa dem till punkt och pricka.

Vi tycker att det är fel. Gör Migrationsverket en bedömning att man ska få en uppskriven ålder bör detta per automatik följas av Stockholms stad och åtföljas av de sociala insatser som personen har rätt till. Om man inte längre är barn är det helt andra insatser man kan få. Det blir ju en väldigt konstig situation när Migrationsverket å ena sidan har en åldersuppskrivning och Stockholms stads socialtjänst å andra sidan väljer att bortse från den och gör en helt egen bedömning. Det här måste man koordinera, och här tycker jag att vi måste förlita oss på Migrationsverket, som är den professionella myndigheten i det här fallet. Vi ska inte försöka dubbelarbета och hitta på egna åldersbedömningar, vilket är väldigt resurskrävande. Det gäller inte minst i en ganska tuff social situation som den vi nu har, med begränsade resurser som måste gå till annat.

Med det sagt yrkar vi bifall till vår reservation i kommunstyrelsen, där man antar hela strategin och hela riktlinjerna men gör den här skiljelinjen just när det gäller Migrationsverkets åldersuppskrivning.

Anförande nr 96

Borgarrådet O j a n n e (S): Herr ordförande! I sak tror jag att vi är ganska överens. När Migrationsverket skriver upp åldern är det tungt vägledande, och i praktiken är det

Yttranden 2024-12-02

också den åldern vi sedan också ska tillämpa. Sedan kan det finnas tillfällen då man till exempel är bedömd som minderårig och har en särskild förordnad vårdnadshavare och sedan bedöms vara myndig men fortfarande har behov av en god man. Om det sker per automatik kan det också bli byråkratiska problem. Det kan vara bättre att vi får backa bandet och kolla vilka insatser vi kommer att behöva göra när den här individen skrivs upp till myndig.

Men i praktiken blir det så att om Migrationsverket räknar upp åldern är det också det som vi använder i staden. Jag tror alltså att vi i grunden är överens.

Anförande nr 97

G a b r i e l K r o o n (SD): Så kan det ju vara, och det finns alltid anledning att ta speciell hänsyn. Men samtidigt är det här ett riktlinjedokument som går ut till verksamheterna och som präglar ett arbetssätt, och då är det bra att vara tydlig. Man kanske inte bara ska säga att Migrationsverkets bedömning ska väga tungt utan att det är den som man ska följa. Sedan kan det såklart finnas vissa övergångsperioder där man måste kunna se till att det synkar när individer flyttar mellan insatser.

Men i praktiken finns det ändå en risk att man har två olika bedömningar under en längre tid eller att man inte per definition tar hänsyn till Migrationsverkets åldersuppskrivning. Vi får hoppas på att det arbetet fungerar som du säger. Annars får vi följa upp det.

Anförande nr 98

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Centerpartiet välkomnar också de reviderade riktlinjerna. Det är såklart viktigt att stadens handläggningsrutiner är uppdaterade i enlighet med gällande lagar och praxis.

Dock saknar vi ett perspektiv, och det handlar om att det är viktigt att lära sig svenska språket. Det är en ovärderlig nyckel, kanske den viktigaste eller den bästa, till att integrera sig i det svenska samhället och fullt ut kunna ta del av de möjligheter som ges. I dag finns det elever med så dålig kunskap i svenska språket att de inte riktigt kan hänga med i skolarbetet. Som alla vet är godkända betyg det största skyddet mot ett liv i utanförskap. Därför hade vi velat se att riktlinjerna kompletterades med perspektivet att det när ensamkommande barn och unga kommer till Stockholm skyndsamt ska göras en bedömning av personens språkkunskaper så att man kan sätta in språkträning. Då tror vi att vi skapar bättre chanser för individen att klara av skolan.

Bifall till Centerpartiets och Liberalernas reservation!

Anförande nr 99

Borgarrådet O j a n n e (S): Herr ordförande! Här delar vi också uppfattning. Det svenska språket är otroligt viktigt för den här gruppen. Därför är det också så att så fort stadsdelen tar emot en ensamkommande som tilldelats god man eller särskild förordnad vårdnadshavare ska ett möte bokas med utbildningsförvaltningen för att sätta nivån. Vilken nivå är språket på, och vilka insatser behöver sättas in? Jag tycker

Yttranden 2024-12-02

att det här är väldigt tydligt i de riktlinjer som finns, och jag är inte riktigt på det klara med vilka sorts förtydliganden ni skulle vilja se där.

Jag tror alltså att vi är överens i sak. Det här ska göras, och det är det första möte som man ska ha som god man eller som särskilt förordnad vårdnadshavare ihop med den ensamkommande och med utbildningsförvaltningen. Sedan ska man också göra hälsokontroller. Jag tycker även här att vi möter behovet.

Anförande nr 100

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Jag kan naturligtvis inte säga i detalj vad det är som behöver göras på ett annorlunda sätt, men jag tycker att det är viktigt att det här perspektivet verkligen säkerställs så att det blir likvärdigt i alla stadsdelar. Det är viktigt att man skyndsamt sätter in språkträningen så att ingen blir utan den eller riskerar att hamna mellan stolarna.

Anförande nr 101

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Kristin Jacobsson från Centerpartiet har på ett föredömligt sätt argumenterat för vår gemensamma reservation från Liberalerna och Centern. Jag yrkar bifall till den och behöver faktiskt inte tillägga någonting efter att Kristin har tömt ut detta ämne.

Yttranden 2024-12-02

§ 18 Stockholms stads program för stöd till anhöriga

Anförande nr 102

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Nästan var femte person vårdar, hjälper eller stöder regelbundet närstående som är äldre, har funktionsnedsättning eller är långvarigt fysisk eller psykiskt sjuk. Det är exempel på att anhöriga utgör ett ovärderligt stöd. Dessutom rör det här programmet anhöriga till personer som har kopplingar till våldsbejakande extremism, en kriminell livsstil eller personer i en kriminell miljö som drabbas av skjutningar och/eller dödligt våld.

För många kan det kännas meningsfullt att hjälpa sin närstående samtidigt som det kan kännas som ett stort ansvar och vara påfrestande både fysiskt och psykiskt. Programmet för stöd till anhöriga syftar till att öka kvaliteten i stadens socialtjänst och underlätta för anhöriga som hjälper närstående. Anhöriga ska kunna erbjudas en bra livssituation. Man ska behandlas lika var man än bor i staden. Man ska synliggöras och när det är möjligt erbjudas att vara delaktig i vården och omsorgen om den närstående.

Programmet ger riktning och ramar för socialtjänstens arbete med stöd till anhöriga och är ett viktigt styrdokument för att stärka och fortsätta utveckla anhörigperspektivet inom socialtjänsten. Programmet bidrar också till att medvetandegöra att anhörigstöd är ett ansvar för alla medarbetare och chefer samt att ge legitimitet och fokus på frågor för anhörigstöd.

För att säkerställa likställigheten har vi efter remissrundan lagt till att stödjande samtal ska ingå i alla stadsdelars basutbud. Med detta tillägg får man som anhörig ett individuellt anpassat samtalsstöd. Just nu pågår omställningsarbetet inför en ny socialtjänstlag, där centrala delar är tidigt, lättillgängligt och förebyggande stöd. I detta är anhörigstödet inräknat. Här ges möjlighet att komma in tidigare med stödinsatser, vilket förhoppningsvis kommer att underlätta för anhöriga.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 103

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag yrkar bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen. Vi tycker att uppdateringen av programmet för stöd till anhöriga är mycket bra. Det vi hade velat se är ett tydligare framlyftande av målgruppen anhöriga till personer som drabbats av dödligt våld. Det är en grupp som tidigare inte fanns med över huvud taget i stadens anhörigprogram, utan det lyftes in under den förra mandatperioden. Det gavs också en del kompetensutveckling till anhörigstödjare när det gäller hur de ska jobba med den här målgruppen.

Jag skulle säga att Stockholms stad numera är väldigt duktig på åtminstone det initiala skedet, när morderna, skjutningarna och sprängningarna sker. Ofta är stadsdelsförvaltningarna igång redan en timme eller två efter att larmet har kommit in till SOS Alarm. Man har också ett mer långsiktigt perspektiv, inte minst vad gäller uppsökande verksamhet till de närmast berörda anhöriga, men också i stadsdelen i sin

Yttranden 2024-12-02

helhet. Vi såg senast i våras i Skärholmen att man hade personal under ett antal veckor i gula västar som allmänheten kunde vända sig till med frågor och även för att ge olika typer av tips.

Någon vi saknar är faktiskt vårt grannhus, regionen, som i dag inte tar det ansvar som de borde göra när de här händelserna inträffar. Vårdcentralerna öppnar inte när de här händelserna sker. Det kommer sällan ut sjukvårdspersonal, psykologer eller psykiatriker till de kriscenter som staden upprättar. Jag var nyligen och besökte Erikastiftelsen, som staden i sin tur har anlitat just för att få ut psykologer och den typen av kompetens till de kriscenter som har öppnats. Det vi vill genom vår reservation är att staden och regionen upprättar ett samverkansavtal, inte minst om uppsökande sjukvård för anhöriga till personer som drabbats av dödligt våld. Det har alla aktörer, inklusive staden själv, identifierat som ett väldigt stort behov. Jag tror att ett sådant initiativ behöver komma från Stockholms stad, för från regionen har vi ju hittills tyvärr inte hört någonting i de här frågorna.

Bifall Liberalernas reservation!

Anförande nr 104

L i s a C a r l b o m (MP): Ordförande! Alfred har bruna ögon och lockigt hår – den sötaste pojken i världen, tycker hans mamma. Han går, springer och klättrar tidigt. Inskolningen på förskolan går smidigt. Alfred har lätt att få kompisar. 25 år senare döms han för medhjälp till mord.

Detta är ett utdrag från en intervju i tidningen Vi med Pernilla Pernsjö, mamman till en gängkriminell som skrev en bok om sina upplevelser. I boken får man höra anhörigperspektivet från en mamma som gjort allt för sitt barn och för att hindra honom från att glida in i kriminalitet. Jag rekommenderar alla som sitter här inne att läsa hennes bok.

Anhöriga glöms ofta bort i debatten om kriminalitet, sprängningar, skjutningar och krav på hårdare straff och utvisningar av alla som inte ser ut som vi. I det nya anhörigprogrammet uppmärksammar man bland annat att kvinnor ofta är de som vårdar en anhörig. Man uppmärksammar att kvinnor oftast påverkas negativt av att vara anhörig, både ekonomiskt och genom att de ofta drabbas av psykisk ohälsa. Men med det nya anhörigprogrammet ska anhöriga få både direkt och indirekt stöd samt kunna få stödsamtal som ska ges på alla stadsdelsförvaltningar. De ska själva kunna ta kontakt med socialtjänsten, och socialtjänsten ska också kunna ta kontakt med anhöriga när de först får kontakt med personen som de är anhöriga till.

Detta ärende på dagens kommunfullmäktige värmer mitt hjärta på ett sätt som ärenden i kommunfullmäktige inte brukar göra. När vi tar hand om anhöriga stärker vi dem men även dem som de är anhöriga till. Det är så som vi tillsammans kan börja läka de sår som våldet har lett till i vårt samhälle.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 105

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag tycker att det är positivt att vi i dag kan fatta beslut om dessa reviderade anhörigriktlinjer i staden. Jag står här framför allt för att belysa ett äldreperspektiv. Under mandatperioden har jag vid ett antal tillfällen haft möten med olika anhörigorganisationer, och ett bärande medskick som de har gemensamt har varit en önskan om delaktighet i riktlinjernas framförande. Det har varit centralt när jag har kikat lite närmare på dem, och som jag förstår det har det varit med i hela processen. Det understryker vikten av att alltid lyssna på civilsamhället och inkludera dem i arbetet för att få det så precist som möjligt.

Utifrån ett äldreperspektiv har riktlinjerna blivit tydligare, i synnerhet satt i relation till det pågående arbetet med en ny socialtjänstlag och god och nära vård. De är helt enkelt lite spetsigare.

Anförande nr 106

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Fullmäktige! Vi moderater är positiva till anhörigstödsprogrammet och att det nu har utvärderats och uppdaterats. Programmet togs fram under förra mandatperioden, under den grönbå majoriteten. Nya anhöriggrupper har definierats, till exempel barn. Det är bra, då de bör hanteras efter sina behov. Det framkommer också att det finns fortsatta utmaningar med likvärdigheten i stadsdelsförvaltningarna. Samverkan är viktigt.

Moderaterna har efterfrågat en central oberoende instans för anhöriga för att kunna få hjälp vid klagomål och för att kunna stödja och lämna synpunkter. Det är svårt för anhöriga att veta vart man ska vända sig. Det här rimmar väl med vad Sweco skriver i sin utvärdering: Anhörigstödet har utvecklats, men programmet saknar en strategi för uppföljning och utvärdering. Det kan bidra till effektivare och mer likvärdiga stödinsatser i hela staden och en kunskapsbank med förbättringsområden.

Programmet berör också stödet till anhöriga till personer med kriminell livsstil som drabbas av skjutningar och dödligt våld. Antalet minderåriga som rör sig i kriminella miljöer har också ökat, som vi vet. Att motivera dessa att lämna kriminaliteten och att stötta deras anhöriga måste vara prioriterat.

Vi moderater tycker också att staden ska utveckla sitt brottsofferstöd. Vi vill se ett brottsofferteam som särskilt jobbar med dem som faller offer för skjutningar och sprängningar. Teamet ska arbeta uppsökande och erbjuda stöd och vägledning till brottsoffer för att hjälpa till att hitta till exempel tillfälliga boenden eller annat akut stöd. De ska också följa upp.

Därmed yrkar jag bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 107

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Centerpartiet välkomnar också uppdateringen av Stockholms stads program för stöd till anhöriga. Som vi redan har hört här i dag från socialborgarrådet vårdar nästan var femte person i vuxen ålder en

Yttranden 2024-12-02

närstående med hälsoproblem eller funktionsnedsättningar. Det kan vara en sjuk partner, en funktionsnedsatt son, en gängkriminell dotter eller en glömsk storasyster. Dessa anhöriga är såklart hjältar som ofta arbetar i det tysta, helt utan att få den uppskattning och det stöd som de förtjänar. Det kan vara en oerhört tung uppgift att vårda en anhörig samtidigt som man också har egna åtaganden. Man kanske själv har ett jobb, man har andra barn och, såklart, egna personliga behov.

Ordförande! Många gånger tar vi de anhöriga för givet. De gör en ovärderlig insats, och enligt mitt och Centerpartiets sätt att se det behövs därför ett tydligare ansvar för att stödja också de anhöriga. Det handlar om att ha en generösare syn på avlastning och stöd till anhöriga och att tydliggöra att anhörigas insatser faktiskt är frivilliga. Vi kan inte ta dem för givet.

Vi kan inte förvänta oss att personer utan stöd ger upp all sin fria tid för att vårda en anhörig i flera år om vi sedan vänder dem ryggen när det blir övermäktigt. Så får vi inte vara. Vi hade velat att detta skulle vara tydligare, och därför vill jag yrka bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2024-12-02

§ 19 Projekt ny idrottsanläggning – Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP, Enskede Gård 1:1 inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämndsområde – inriktningsbeslut

Anförande nr 108

Hanna Wistrand (L): Ordförande! Jag vill faktiskt inleda med lite beröm. När det är dags för idrottsärenden brukar jag alltid försöka stämma av med de föreningar som påverkas av projektet. Här har förvaltningen lyckats bra med sin dialog med föreningarna, och det är väldigt kul, för ofta är föreningarna ganska kritiska till hur dialogen går till. Därför vill jag lyfta fram det och säga tack till förvaltningen!

Sedan är det här också ett bra och väldigt väl genomtänkt projekt. Men – det finns alltid ett ”men” – det är också dåligt. Majoriteten har helt städat bort den spontanisyta som finns på området. Den omnämns över huvud taget inte alls i ärendet utan har liksom bara försvunnit.

Det här är ett tydligt exempel på behovet av att kunna ha flera tankar i huvudet på en gång. Det här stärker föreningarna på platsen och är ett bra projekt för dem. Men det blir dåligt för spontanidrotten och spontanrörelsen. Den här ytan måste ersättas någon annanstans i stadsdelen, för det är en väldigt viktig rörelseyta vintertid.

Jag yrkar bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 109

Maria-Elsa Salvo (S): Ordförande! Tack, Hanna – jag håller verkligen med om att projektet, så här långt, verkligen är ett bra exempel på hur dialogen ska föras med föreningsliv och förbund. Här har man varit med från start. Vi lovade ju i valrörelsen 2022 att det skulle komma en ny hall, vi har fattat ett beslut 2023 och nu är vi här vid inriktningsbeslut. Det har alltså gått väldigt fort, men trots detta har föreningslivet varit aktivt.

Angående isytan hade vi lite diskussioner med bland annat föräldrar vars barn tränar på Enskede IP. Enligt den information jag har är detta en grusyta i dag. Där finns inga kylrör. Ytan har spolats ibland, har jag fått till mig, men inte alls varje år. Däremot tillkommer det nya isytor i närliggande områden, så det finns nya isytor att tillgå.

Anförande nr 110

Hanna Wistrand (L): Tack för upplysningen! På stadens hemsida står det inte som en naturfrusen utan som en konstfrusen isyta. Det är i så fall ganska vilseledande.

Vi har flera gånger lyft frågan om isytan och vikten av att ha en sådan i stadsdelen, så det var trevligt att vi fick ett svar nu.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 111

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Den rödgröna majoriteten lade i sin första idrottsbudget efter valet 2022 ett ärende i fastighetsnämnden och idrottsnämnden om att starta bygget av den här hallen, och därför är det väldigt stort och glädjande att vi i dag tar detta beslut. Det ska också tilläggas att sedan 2022 har den här majoriteten tredubblat idrottsinvesteringsbudgeten, något man hänvisade till för två veckor sedan inte var fallet. Det är till skillnad från er senaste budget när ni styrde.

Enskede friidrotts- och fotbollshall ska inkludera en 7-spelsplan för fotboll, och för friidrottens del ska praktiserande av samtliga hoppgrenar möjliggöras. Även kastgrenar som diskus, slägga och kulstötning kommer att kunna utövas i hallen. Utöver idrottsytorna tillskapas också bland annat ett föreningskafé, omklädningsrum, förråd och föreningsytor. Inom ramen för projektet skapas dessutom en tydligare och säkrare entréplats till idrottsplatsen som helhet. Idrottsförvaltningens personal kommer att ha god uppsikt över både hallen och idrottsplatsen.

Enskede friidrotts- och fotbollshall kommer kort sagt att innebära ett stort lyft för Enskede IP. Hallen kommer att bidra med nya ytor för idrottande, och det innebär samtidigt att idrottsplatsen kan fyllas med mer aktivitet året runt. Vår majoritet ser fram emot att inviga den 2027.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 112

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag fortsätter på spåret med att fördjupa oss kring vad ärendet faktiskt handlar om.

Både fastighetsnämnden och idrottsnämnden har utrett förutsättningarna att bygga den här nya multihallen, som det är, på eller i närheten av Enskede IP, och det blir alltså på Enskede IP. Förslaget innebär att en yta på själva idrottsplatsen som i dag består av bland annat en 7-spels konstgräsplan, en grusyta och lite småbyggnader för garage, omklädningsrum och personalytor kommer tas i anspråk. Alla dessa funktioner kommer att ersättas inom det befintliga projektet, så det är en helhet. Dels kommer det att ersättas i den nya multihallen som kommer, dels på de övriga delarna inom idrottsplatsområdet. Det är alltså ingenting som försvinner.

Multihallen kommer att bestå dels av en friidrottshall, vilket är väldigt välkommet, dels av en fotbollshall med en 7-spelsplan. När det gäller friidrottsdelen kommer det framför allt att vara väldigt mycket fokus på hoppgrenar. Alla hoppgrenarna ska möjliggöras. Även kastgrenar som diskus, slägga och kulstötning kommer att finnas.

Utöver idrottsytorna kommer det att bli föreningskafé, omklädningsrum, förråd och olika allmänna föreningsytor. Entrén kommer att stärkas och bli betydligt tydligare. Det kommer så klart att bli solcellspaneler på taken till den nya hallen. På garaget och miljöhuset kommer det också att anläggas gröna tak.

Slutligen ska jag också säga att vi studerar möjligheten till att material från husen som ändå ska tas bort kan återbrukas fullt ut.

Yttranden 2024-12-02

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 113

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Den här grusytan som du pratade om är en yta som spolas. Nu sades det att det inte sker varje år, men jag har bott där i hela mitt liv och jag kan faktiskt inte minnas något år när jag inte kunde åka skridskor på den ytan. Nu sa du att allting kommer att ersättas, och jag tänkte höra var det kommer att finnas nya möjligheter att åka skridskor för dem som åker skridskor på den grusytan i dag.

Anförande nr 114

M a r t i n H a n s s o n (MP): Som Maria-Elsa Salvo var inne på tidigare har vi fått uppgifter om att isdelen inte spolas varje år. Men även om den spolas oftare än vad man kan tro kommer just den att ersättas i närområdet, vilket är på gång. Ersättning av själva skridskodelen – ja. Med det sagt är det inte en kylanläggning under, utan den spontanspolas, vilket är nog så viktigt, för den används ju uppenbarligen. Den kommer att ersättas i närområdet.

Anförande nr 115

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Ordförande! Vi moderater är också positiva till att den här multihallen i Enskede byggs. Men precis som min kollega Hanna Wistrand pratade om så har vi den här grusytan som i dag spolas för spontanskridskoåkning på vintern. Den är väldigt populär bland de boende i närområdet, och vi saknar svar i ärendet. Nu får vi i och för sig höra här i talarstolen att det verkar finnas någon typ av ersättningsyta. Det har vi inte hört talas om tidigare, men det är ju jättebra om det finns.

Jag vill yrka bifall till Liberalernas, Moderaternas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 116

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag citerar från hemsidan: ”På vintern finns en isyta för allmänheten.” Det är alltså en grusyta. Det finns inga kylrör på den här platsen, utan den spolas spontant beroende på väderleksförhållanden, helt enkelt. Sedan hör jag att det finns lite delade uppfattningar bland söderortsborna om hur ofta den används. Av vissa på min bänkrad hör jag att den inte har använts på väldigt många år. Poängen är att detta inte är någon formell, officiell isyta, utan det här är en grusyta utan kylrör.

Däremot kan jag berätta att det har möjliggjorts för konstis på Bäverdalens bollplan, på Sköndals BP och på Eriksdals BP. Alla dessa konstisplaner ligger i närområdet.

Anförande nr 117

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Det känns som om vi blandar ihop saker. Det ni kommer upp och säger hela tiden är att det inte finns någon kylanläggning. Det har vi heller inte pratat om. Spontanidrott är något som sker spontant; det är ingen formell

Yttranden 2024-12-02

isplan på det sättet, så det förstår vi ju. Vi har efterfrågat det, eftersom vi saknade det i ärendet. Men nu får vi höra det muntligt från dig.

Anförande nr 118

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Äntligen är det dags för oss att fatta nästa beslut för uppförandet av Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP. Fort har det gått. I valrörelsen 2022 lovade vi en inomhushall för fotbollen och friidrotten på Enskede IP. I juni 2023 fattade vi beslut om att starta arbetet, och nu, ett och ett halvt år senare, har vi ett färdigt inriktningsförslag att godkänna här i fullmäktige.

Enskede IP är, som ni hör, en fantastisk plats som samlar barn, föräldrar och seniorer som utövar fotboll, friidrott och spontanträning. På idrottsplatsen är framför allt Hammarby IF Friidrott och Enskede IK aktiva. Enskede IK är Sveriges åttonde största fotbollsförening och först i landet med att starta gåfotboll, en växande idrott som ger fantastiska hälsoeffekter för gruppen äldre. Utöver idrottsytor inrymmer idrottsplatsen klubblokaler och en cafeteria som allra bäst kan beskrivas som IP:s hjärta. Efter träningen är i caféet man samlas för samtal och gemenskap.

För idrotten kommer den nya hallen på Enskede IP att innebära träningsmöjligheter året om. Fler barn, unga och seniorer kommer att kunna röra på sig och nås av alla de positiva effekter som idrotten skapar. Enskedehallen blir den första inomhushallen för fotboll i söderort och kommer att innebära ett tillskott på många, många idrottstimmar per år. Det blir bättre arbetsmiljö för idrottsförvaltningens medarbetare och kanslipersonal genom nya fräscha lokaler. Caféet kommer i sin nya tappning att fortsätta att vara samlingsplatsen för befintliga idrottsutövare men också för alla de nya som året-runt-möjligheterna kommer att locka i och med den nya hallen på Enskede IP.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 119

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Ordförande! Vi ansluter oss och yrkar bifall till Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Den nya kombinerade fotbolls- och friidrottshallen på Enskede IP är ett mycket välkommet tillskott för idrotten i söderort. Anläggningen påminner om inomhushallen för fotboll som finns på Spånga IP men med utökad kapacitet för friidrott och utrymmen för andra föreningsverksamheter.

Enskede IK, bildad 1914, är en av Stockholms lagrikaste föreningar med fotbollsverksamhet från knattennivå till damlag och herrlag i höga divisioner. Många duktiga fotbollsspelare och friidrottare har genom åren fostrats på Enskede IP, och den nya idrottshallen kommer att bli ett bra tillskott för den framtida utvecklingen av platsens idrottsverksamheter.

Vi sverigedemokrater är det parti som 2024 reserverade mest pengar av samtliga partier för att bygga nya idrottsanläggningar i staden och gör nu inför 2025 som enda

Yttranden 2024-12-02

parti betydande riktade budgeterade satsningar för att kunna säkerställa trygghet på och runt stadens idrottsplatser. Så grattis till Enskede och alla där idrottsaktiva föreningar som kommer att få tillgång till en ny och fräsch inomhushall för fotboll och friidrott!

Anförande nr 120

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige! Jag hade lätt kunnat använda alla mina tre minuter till att bedyra hur viktigt det är med idrottsinvesteringar av detta slag och att vi är jättepositiva till det här tillskottet. Men det är faktiskt inte oppositionens roll att sjunga långa tirader om majoritetens förträfflighet.

Det vi pekar på i det här ärendet är att man måste slå vakt om varje idrottsyta. Det är inte okej att en yta som i dagsläget används för skridskoåkning inte ersätts eller åtminstone att det inte är klarlagt i ärendet hur man ska kunna hitta den här ytan på nytt. Oavsett om det handlar om spontanidrott eller spontanspolning av is är det här en viktig yta som är väldigt efterfrågad. Vi fick något slags halvsvår från Maria-Elsa Salvo, och det verkar vara majoritetens sätt att jobba i den här frågan – inga besked under själva hanteringen, oppositionen skriver lappar i alla nämnder och sedan försöker man avvärja det här i fullmäktigesalen. Det tycker inte jag är rätt sätt att hantera en sådan här fråga, utan kom gärna upp i talarstolen och beskriv var den här ytan kan få plats. Jag har själv erfarenhet av att hitta ersättningsytor. Det är inte speciellt lätt i den här staden som blir allt trängre.

Det hade varit bra att ha den här frågan på bordet, och nu ser jag att Maria-Elsa Salvo begär replik, så vi kanske kan få fortsätta diskussionen.

Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen i ärendet.

Anförande nr 121

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Jag såg att Alexander Ojanne kommer att svara utifrån fotbollspapperspektivet; han befinner sig mycket på Enskede IP och har haft ansvar för dessa frågor före mig.

Det jag tänkte säga var att det här är ett tydligt exempel på hur Centerpartiet väljer att fokusera på idrottsfrågorna. Här har vi alltså ett tillskott i form av en ny hall. Det här blir den första hallen för inomhusfotboll i söderort. Det är alltså ganska stort. Vi lovade detta, och vi har kommit långt på väldigt kort tid. Detta kommer att innebära att barn och unga kommer att kunna idrotta året runt på en plats där man inte har kunnat göra det tidigare. Det är helt fantastiskt!

Jag vill också tillägga och återigen förklara för Jonas Naddebo att Enskedehallen är ett resultat av de nya investeringsmedel som den rödgröna majoriteten gick in med i den här mandatperioden. Utan de pengarna hade den här hallen aldrig kommit till.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 122

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Tack så mycket, Maria-Elsa! Jag sa också att det här är ett fantastiskt viktigt projekt som kommer till på kort tid, men man får inte bortse från att det ändå är oppositionens roll att peka på det som brister.

Jag tycker att den här isytan ska kunna ersättas och att det ska finnas en plats för detta. Du har säkert också läst vårt budgetförslag när det gäller resurserna till idrotten. I den senaste budgeten som vi lägger för 2025 och för plan framåt har vi 2 miljarder mer än vad ni har, eftersom ni har skjutit på 1,3 miljarder.

Jag tror därför inte att vi ska slå varandra på fingrarna angående vem det är som lägger mest resurser på idrotten. Det är ett viktigt projekt ni för fram, men ni ger inga besked om hur ni ska ersätta den här isytan. Jag vet hur svårt det är att hitta nya ytor för idrott i Stockholm.

Anförande nr 123

Borgarrådet O j a n n e (S): Kul att få vara tillbaka och prata idrottspolitik! Jag ska börja med att säga att det inte finns någonting jag älskar i livet så mycket som ishockey; det här kommer min fru att hålla emot mig sedan när jag kommer hem. Jag andas ishockey och är mer eller mindre född på ett par skridskor, men jag blir lite beklämd av debatten här inne, eftersom det är så tydligt att det inte finns fakta.

Det finns ingen isyta på Enskede IP. Jag har bott intill den här planen i tio år. Det har inte spolats is där. Under föregående mandatperiod skrev dåvarande styret, alltså er sida, ett treårigt arrendeavtal med ett privat bolag för att bygga temporära ishallar i mindre mått, avsedda för akademiverksamhet. Men när ni också införde nolltaxan för barn och ungdomsidrott bar sig inte den verksamheten längre. De hade ju tänkt hyra ut de här hallarna till idrottsföreningar, men detta gjorde att de lade det på is. På stadens hemsida står det fortfarande att det finns isplaner på platsen, men det har det aldrig funnits.

Det blir en jättekonstig debatt när alla pratar om att det ska komma ersättningsytor för ishallar som aldrig har existerat. Det är beklämmande, och jag hoppas att jag får många repliker så att jag kan svara på det här.

Det är ett fantastiskt beslut att vi ska bygga den här fotbolls- och friidrottshallen. Att det här skrivs fram i år handlar om att Centerpartiet i valrörelsen var ute och spred blå dunster om att Enskede IP var hotat av Socialdemokraterna. ”Rädda Enskede IP” stod det på affischerna runt hela Enskede IP, med bilder på Karin Ernlund. När jag ringde Karin Ernlund och frågade vem ni skulle rädda Enskede IP från fick jag veta att det var från Socialdemokraterna eftersom man i något pm från 2015 hade skissat på att bygga bostäder på någon av planerna.

Jag sa att det inte var aktuellt och att det inte kommer att hända. Vi ska inte bara se till att det inte byggs bostäder här, utan vi kommer också att se till att bygga en fotboll- och friidrottshall på platsen. Det fick vi in i idrottsmiljarden, och det är därför vi tar det här beslutet i dag.

Yttranden 2024-12-02

Jag tycker att fakta ska upp på bordet, och då får jag helt enkelt komma här som gammal idrottsnestor och förklara hur landet ligger. Jag ser fram emot alla replikskiften!

Anförande nr 124

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Tack så mycket, Alexander – jag vet inte om du tydliggjorde någonting. Det var en lång beskrivning om hur verkligheten var, och är det så att Centerpartiet har sett till att ni har fått ändan ur vagnen för att bygga den här idrottsanläggningen är vi väldigt glada för det.

Det är också lite konstigt att vi får olika bilder från Socialdemokraterna. Finns det en isyta, eller finns det inte en isyta? Alexander Ojanne tydliggjorde i alla fall att det inte finns en ishall, och det har heller ingen från oppositionen hävdad. Det oppositionen har hävdad är att det finns en spontanyta som spolats och som det finns is på, där man åker skridskor. Sådana ytor ska man vara rädd om. Det är det enda och enkla.

Sedan kommer vi att få höra från Socialdemokraterna att det här kommer att lösa sig och att man kommer att hitta en ersättningsyta. Men det är väldigt konstigt att man ska hitta en ersättningsyta om ytan inte någonsin har funnits, Alexander. Det tycker jag att du kan svara på. Varför säger Maria-Elsa Salvo att det ska skapas en ersättningsyta om ytan aldrig har funnits? Vad är det då ni ska ersätta?

Anförande nr 125

Borgarrådet O j a n n e (S): Det är irriterat som en isyta på platsen, men det har ju aldrig funnits en isyta där. Den har aldrig spolats. Jag har varit där varje vinter åtminstone sedan 2020, och jag har bott i området i tio år. Under denna tid har det inte spolats is där. Det törs jag lova.

Där ligger landet just nu. Ett privat företag hade rätten att bygga två minihallar, inte ens fullstora mått, för att bedriva akademiverksamhet och sälja tiderna. Det fanns en del föreningar som var intresserade av att köpa tiderna, men när nolltaxa infördes blev det helt enkelt ointressant som affärsidé att bygga en hall och sälja tider – plötsligt blev det ju gratis att vara i stadens kommunala hallar. Det är bakgrunden.

Anförande nr 126

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Nu blev jag uppmanad att komma upp. Du och jag, Alexander, åker ju på spontanis i Örby. Men jag är född i Enskede 1978, och jag pratade med min mamma nu som flyttade in 1974 och frågade om hon kan komma ihåg hur många år som vi inte har kunnat åka skridskor där. Hon kom på ett enda år.

Man brukar säga att man är ute och cyklar, och jag kanske är ute och åker skridskor på en is som inte finns. Men de har spolat, det blev is av det och skridskor kunde jag åka. Jag har även åkt med mina barn, och den yngsta är nio år. Så någon gång under hennes nio år måste det ju ha spolats, för annars vet jag inte vad jag har ställt henne på för någonting.

Yttranden 2024-12-02

Du sa tio år. Jag bodde där lite längre. Sedan tänker jag att med er politik är det väl positivt om man inte ska behöva ta sig till Eriksdal utan faktiskt kan knata med sina skridskor över axeln och åka på Enskede IP spontant, på is.

Anförande nr 127

Borgarrådet O j a n n e (S): Vi träffas ju lite då och då på den här isplanen som ligger precis bakom mitt hus och som jag spolat varje vinter. Den spolats på riktigt varje vinter, och där åker vi skridskor också. Ytan på Enskede IP spolats inte. Den tjänar på vintern som uppställningsplats för målburar, och det ligger ihoprullat konstgräs där. Jag undrar om vi pratar om samma yta och om du har koll på var den här faktiskt ska byggas. Där spolats det inte för is.

Om din mamma har bott där sedan 1974 är det ju möjligt att det har spolats förr. Det vet inte jag; jag flyttade dit 2014. Hur det såg ut tidigare har jag ingen historik på. Det kan ha spolats tidigare, men det spolats inte i modern tid. Det finns inte heller förutsättningar att spola så här stora ytor när det inte är ihållande kyla, så lite fakta på bordet, tack!

Yttranden 2024-12-02

§ 20 Reviderat genomförandebeslut projekt Renovering och utveckling av Älvsjöbadet, del av fastigheten Älvsjö 1:1, i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämndsområde

Anförande nr 128

Hanna Wistrand (L): Ordförande! Här har vi ännu ett exempel på ett riktigt bra projekt. Åtminstone var det det när den förra majoriteten fattade beslut om det. Nu har det gått från att vara ett bättre-än-bäst-projekt till ett mindre-än-minst-projekt, detta i ett område som är under stor exploatering.

Majoritetens beslut att kapa badets yta till en tummetott samtidigt som man gör det till en oerhört attraktiv och jättefin anläggning är faktiskt helt orimligt. Ingen har någonsin hört talas om ett överdimensionerat bad, men här drar man ned storleken med nästan två tredjedelar. Man måste kunna tänka bättre och mer flexibelt. Det finns till exempel läsbara grindar som man kan öppna upp off season, vilket gör att man kan maximera ytan och använda området så mycket som möjligt året runt.

Alla vill bada – låt alla få plats! Bifall till Liberalernas reservation!

Anförande nr 129

Jonas Naddabo (C): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Jag vill börja med att säga att vi i grunden tycker att en upprustning av Älvsjöbadet är ett positivt och efterlängtat projekt. Projektet har dragits med förseningar, och vi tycker också att det är lite olyckligt att badet föreslås få endast en tredjedel av sin ursprungsyta. Det går majoriteten fram med i ett område där det pågår, och kommer att komma, mycket förtätning. Vi anser att man i den fortsatta processen behöver överväga vilken yta badet kommer att få kunna ta i anspråk så att så många stockholmare som möjligt får möjlighet att njuta av det nya, renoverade badet.

När vi i den grönbå majoriteten under 2022 tog fram ett inriktningsbeslut för renovering och utveckling av Älvsjöbadet reagerade både Socialdemokraterna och Vänsterpartiet kraftigt på att utomhusbadet skulle bli avgiftsbelagt efter renovering. Clara Lindblom kritiserade förslaget hårt och sa att principen med avgift var helt omotiverad och att inträdesavgiften bara skulle vara ”kaffepengar” i jämförelse. Vänsterpartiet i Vantör skrev upprört att ”borgarnas beslut att göra Älvsjöbadet till betalbad upprör många”. Hassan Jama var också ute och fladdrade i frågan.

Det är såklart lätt att ta till brösttoner när man är i opposition, men vad var den här kritiken egentligen värd? När vi läser ärendet nu ser vi ju ingen konsekvensanalys eller utredning av hur förvaltningen och majoriteten har arbetat för att hitta andra lösningar. I opposition var det tydligt, och man var högljudd med att det inte skulle vara avgifter på det här badet. Nu är principen densamma som det alltid har varit i Stockholm, nämligen att uppvärmda bad ska vara avgiftsbelagda. Att borgarråden nu skriver att man ska se över taxorna för utebaden är faktiskt en ganska klen tröst för alla de barnfamiljer som man månade så otroligt mycket om under förra mandatperioden. Kaffepengarna ska helt enkelt in!

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 130

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Tack, Jonas! Nu är Clara Lindblom inte här och kan svara, men det kan jag – jag var ju ändå ute och ”fladdrade” i frågan, som du sa.

Nu ska vi fladdra lite till. Om du har läst ärendet vet du att vi faktiskt har lagt ett budgetuppdrag just om att utreda entréavgifterna för alla utomhusbad i hela staden. Som du vet är principen den att det inte kan vara gratis på vissa ställen och avgifter på andra inom kommungränserna.

I vår budget för 2025 ska vi utreda det här, och vi kommer att återkomma längre fram med hur det blir. Jag skulle därför inte fira och skjuta kaffepengarna upp i taket – ta det lugnt, Jonas Naddebo!

Anförande nr 131

J o n a s N a d d e b o (C): Informationen om att man inte kan ha avgift på vissa bad och inte på andra fanns ju redan tidigare, och det borde ni ha känt till när ni gick ut så hårt och kritiserade vårt renoveringsförslag och bara fokuserade just på den delen kring avgiften.

Vi ser fram emot att det blir ett bra bad. Det blir kanske lite för litet utefter vad befolkningen kommer att behöva, vilket är synd. Men vi får väl se fram emot den dagen då Vänsterpartiet öppnar upp den evigt stora skattekassan och sänker avgifterna till noll, om det nu är det ni kommer att göra för alla uppvärmda bad. Den som lever får se!

Jag yrkar fortsatt bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 132

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Nu har vi alla varit uppe och talat om mamma och mormor som har bott här och där. Men på Älvsjöbadet har jag spenderat väldigt många år, för jag har bott i området, det vill säga Hagsätra, sedan 1996. Jag har spenderat otroligt många somrar på detta bad under min uppväxt, så det är med stor glädje vi nu renoverar badet och ser till att det till slut också blir uppvärmt, vilket ger längre säsonger. Vi kommer också att kunna ha simskola där, för simkunnigheten är av stor och viktig betydelse.

Nu gnäller oppositionen om ytan, och precis som i förra ärendet kanske vi får ta och besikta området, för den som inte har varit där. Det är faktiskt ett ganska stort område, och större delen, mot baksidan åt Älvsjöhållet, används inte. Ingen av er nämnde över huvud taget att bassängernas ytor inte berörs. De minskar inte. Hade det varit så hade det kanske funnits fog för kritiken. Markarean för Älvsjöbadet minskar till viss del, det är sant, och där kommer det säkert att byggas. Det kommer att vara tillräckligt mycket, och det kommer att vara välkommet och väldigt bra för de medborgare som kommer att utnyttja detta.

Yttranden 2024-12-02

Det sista som jag och Jonas Naddebo debatterade om var att det i tjänsteutlåtandet för idrotts- och fastighetsförvaltningen står att taxorna för uppvärmda bad i dag innebär att det blir en entréavgift. I vår senaste budget finns ett förslag om att vi ska uppdra åt idrottsnämnden att utreda principerna och kriterierna för entréavgifter för stadens utomhusbad. Det är av stor betydelse, eftersom det säkerställer att vi har låga trösklar för att alla stockholmare, även de som inte har en så stor plånbok, ska kunna utnyttja våra utomhusbad.

Vi ser fram emot sommaren 2027. Här har vi en majoritet som både levererar och renoverar idrottsytor. Det är väldigt glädjande. Grattis till alla som bor i Älvsjö, Hagsätra och Vantör!

Anförande nr 133

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Det är inte alla, som du råkade säga, som har vuxit upp i själva bassängen. Det kändes nästan som om du levte alla dina dagar där! Man måste ju också ibland ta sig upp ur bassängen och ta fram sin lilla handduk och sin lilla picknick.

I ett område som kommer att förtätas ganska mycket kommer de här ytorna att vara väldigt eftertraktade. Jag vet själv hur jag vallfärdar till Hagaparken och lägger ut min filt. Det är ju inte bara själva badstunden det handlar om – i somras var det väldigt få badstunder – utan man vill också gärna lägga sig på en handduk och ha picknick och njuta av hela sin dag. Och för att kunna göra det blir även själva gräsytan central. Man är inte hela tiden i badet, utan man behöver också njuta av solen och annat.

Därför är det beklagligt att ni har prutat så mycket på ytan. Området kommer som sagt att förtätas. Det kommer att bli många fler stockholmare som ska dela på det här badet i framtiden, och då är ytan väsentlig. Det är inte bara ett litet klagomål.

Anförande nr 134

H a s s a n J a m a (V): Tack, Jonas! Jag var faktiskt otroligt mycket mer i bassängen än utanför när jag växte upp. Jag förstår din poäng, men jag tror inte att det kommer att bli några större problem. Jag tror att det kommer att finnas tillräckligt stora ytor för att lägga ut sin handduk och sola och ha koll på sina barn som badar i bassängen. Jag tror att det här kommer att bli utmärkt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 135

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Älvsjöbadet är ett populärt utomhusbad i Stockholm. Badet ligger i söderort inom Enskede–Årsta–Vantörs stadsdelsnämndsområde och består av en 25-metersbassäng, en undervisningsbassäng på 20 meter och en barnbassäng. Badet har nått sin tekniska livslängd. Förutom att bassänger och byggnader är tekniskt uttjänta är standarden undermålig för idrottsförvaltningens medarbetare och för stockholmarna som besöker badet.

Yttranden 2024-12-02

Stockholms fullmäktige har därför fattat beslut om att renovera Älvsjöbadet. Projektet innefattar renovering av bassänger och att befintliga byggnader rivs och ersätts med nya. I samband med renoveringen kommer badet att bli uppvärmt. Att badet blir uppvärmt innebär att användandet kommer att öka. Man kommer att kunna börja bada redan i maj och fortsätta fram till september. Stockholms utomhusbad är självklara besöksmål för många stockholmare. Baden används i rekreationssyfte men också, som Hassan var inne på, i stadens arbete med att tillsammans med föreningslivet öka simkunnigheten. Vattenvaneträningen för mindre barn som arrangeras på Järvabadet under sommaren bedrivs tillsammans med föreningslivet till ett subventionerat pris, och satsningen har haft positiva resultat på simkunnigheten bland barnen i Järva. Med ett uppvärmt Älvsjöbad finns möjlighet att i framtiden göra en liknande satsning i söderort för att öka simkunnigheten bland barnen i Enskede-Årsta-Vantör.

Sedan genomförandebeslutet fattades har projektet försenats. Anledningen är att badet ingår i en större planering av området, som ni varit inne på. Runt badet har det helt enkelt funnits olika intressen för marken. Till följd av förseningen, omprojekteringen och nya krav som tillkommit har man därför behövt ta fram ett reviderat genomförandebeslut.

Som ni hör är Älvsjöbadet en otroligt viktig plats som besöks av många. Det är mycket populärt, och det är självklart också därför viktigt att arbetet med att utveckla den här platsen blir helt rätt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 136

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och Maria-Elsa! Jag tänkte bara fråga om du ser den här utredningen av taxorna för utomhusbaden på samma sätt som Vänsterpartiet: att målet och ambitionen med utredningen är att det ska vara nolltaxa. Det vore intressant att höra vad Socialdemokraterna tycker om den frågan. Är utredningen egentligen bara ett förtäckt sätt att göra dessa bad avgiftsfria?

Nu får du alltså gärna lova nolltaxa till alla barn!

Anförande nr 137

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Som jag beskrev i mitt anförande är utomhusbaden väldigt viktiga i Stockholm, dels för att det finns familjer som kanske inte har möjlighet att åka i väg varje sommar, dels för den satsning på simkunnigheten som staden gör tillsammans med föreningslivet. Det är alltså viktigt att så många som möjligt har möjlighet att besöka våra utomhusbad. Det är det viktigaste för oss.

Vi behöver också följa lagar och regler, och de säger att vi behöver ha likabehandling. Vi kan inte ha olika avgifter på olika platser i staden, helt enkelt. På tal om kaffepengar vill jag också poängtera att på Järvabadet är entréavgiften 20 kronor för barn, och ett sommarlovskort kostar 500 kronor för pensionärer. Det är alltså självkostnadspriser på våra utomhusbad i dag.

Yttranden 2024-12-02

Med det sagt har vi också ett budgetuppdrag i årets budget där vi kommer att se över principerna för utomhusbaden i Stockholm.

Anförande nr 138

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Ordförande! Vi är positiva till att det här nästan 90 år gamla badet renoveras. Som nämnts tidigare hade vi ett ärende uppe redan i juni 2022 om detta, och man kan fråga sig vad hände sedan.

Nu står vi här igen med det här badet, och när man läser ärendet kan man konstatera att det inte verkar bli dyrare på grund av några yttre omständigheter. Det verkar snarare som om stadens egna processer inte har fungerat så väl, vilket har lett till både förseningar och fördyringar. I stället för att stockholmarna skulle kunna bada där redan nu under 2024 får de vänta i tre år till 2027.

Vi ser ett behov av att nämnderna både analyserar och ser över kostnadsbesparingar och också har en löpande återrapportering för framtiden och kostnaderna tills det är klart.

Jag vill yrka bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2024-12-02

§ 21 Projekt kollektivtrafik-, gång- och cykelåtgärder på Bussens väg – genomförandebeslut

Anförande nr 139

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige! För drygt 20 år sedan bodde jag på Bjursätragatan i Rågsved, och därför skulle jag nu kunna prata länge om Älvsjöbadet. Men det låter jag bli. I stället skulle jag vilja lägga ut texten lite kring kollektivtrafikåtgärder som dessutom innebär gång- och cykelåtgärder längs Bussens väg.

Det här med kollektivtrafik har vi debatterat många gånger i den här salen. Ganska ofta lyfts frågan varför vi ska göra någonting för kollektivtrafikens framkomlighet när den där regionen drar ned på turerna. Men framkomligheten är en väldigt väsentlig sak när det kommer till kollektivtrafikens utbud. Ett och samma utbud med god framkomlighet hinner nämligen vända många fler turer under en dag och därför köra fler turer på ett och samma bussbestånd. Det vill säga, om vi krokar arm med regionen, som lägger turerna och förser linjerna med fordon, och förbättrar deras framkomlighet får vi för samma belopp en bättre turtäthet.

Sedan finns det de som säger ”varför satsa på ett trafikslag när vi borde satsa på alla”. Det är också en ganska komplicerad och komplex materia, för det finns ju kommuniserande kärn. Vägnätet är en resurs, och vill vi få så många som möjligt att transporteras effektivt i detta vägnät behöver vi välja det trafikslag som, utifrån detta begränsade vägnät, transporterar så många som möjligt så pålitligt och attraktivt som möjligt.

Det bilen oftast har är sittplatsgaranti. Tills vi har självkörande bilar har åtminstone den som kör sittplatsgaranti, medan det i bussen händer att man får stå upp. Då blir det köer och bussen hamnar i bilens köer. De personer som kliver på gör det på den första av ibland flera på varandra kommande bussar, och i den bakre är det mindre fullt än i den första. Det vill säga, vi behöver få bussarna att gå pålitligt. Vi behöver få beläggningen att vara så jämn som möjligt under dygnet. Vi behöver helt enkelt göra det så attraktivt att åka kollektivt att alla som kan och vill väljer kollektivtrafik så att de som måste ta bilen kan göra det.

Det handlar alltså om att prioritera alla trafikslag när vi prioriterar kollektivtrafiken. Så fungerar vårt vägsystem, och så kommer Stockholm att fungera. Och fungerar Stockholm kan staden växa på ett hållbart sätt utan att det uppstår flaskhalsar som leder till trängsel och luftföroreningar i onödan.

Bussens väg – man hör ungefär vad det handlar om. Det är en 200 meter lång väg mellan Huddingevägen och Sockenvägen. Där går buss 144 mellan Fruängen och Gullmarsplan. Vi vill helt enkelt förbättra trafikflödet. Det vi vill göra är att dubbelrikta den för busstrafik så att man får kortade restider. I och med att vi gör det breddas också vägen, och en ny busshållplats kan anläggas i södergående riktning. Korsningen Sockenvägen/Huddingevägen signalregleras, och i och med det kan man säkerställa att bussen får den framkomlighet den förtjänar i korsningspunkten.

Yttranden 2024-12-02

Eftersom sträckan har gång- och cykeltrafik kommer även gång- och cykelvägen att breddas till 5,5 meter längs hela sträckan. Det är det här vi har som målsättning på den här typen av stråk i cykelplanen.

Vi vill från trafiknämndens sida prioritera kollektivtrafiken och göra den attraktiv. Vi vill att så många som möjligt ska välja att resa hållbart, yteffektivt, kapacitetsstarkt och även så att det gynnar hälsan. Åker man kollektivt börjar och slutar man resan med en promenad, vilket bidrar till de små vardagsmotionstillfällena, som vi vet bidrar så positivt till folkhälsan för våra invånare.

Det här är ett bra projekt som gör att fler kan komma till jobbet och till fritidsnöjen på ett tryggt och bra sätt. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 140

Destiny Zandi Lindgren (KD): Ordförande! En del av vårt ansvar som trafikpolitiker är att förbättra trafikflödena i dess helhet och på allra mest effektiva sätt. Men alltför ofta ser vi tyvärr förslag som förflyttar ett problem från ena sidan till den andra. Man förbättrar tiden för bussen lite grann men försämrar för resten av flödet.

Det här förslag är ett exempel på det. Vi ska skapa en dubbelriktad bussväg, vilket kräver ytterligare en trafiksignal vid Huddingevägen, en väg som redan är känd för sina massiva köer under rusningstrafik. Kontoret medger också själva att bilköerna kommer öka och att närliggande korsningar riskerar att blockeras helt vissa tider på dygnet. Tidsvinsten för bussen är 4 respektive 78 sekunder. Men vad händer med bilisterna som fastnar i ännu längre köer? Vad händer med hela trafikflödet när allt stannar upp? Det här är inte att lösa ett problem; det är att flytta runt det och hoppas att ingen märker konsekvenserna av det.

Vi är kristdemokrater vill att trafikpolitiken ska sikta högre. Vi ska inte ställa olika trafikslag mot varandra utan skapa en stad där flödena fungerar för alla. Jag prioriterar gärna bussen. Jag tycker det är toppen, men vi behöver ha ett bättre helhetstänk i trafiken när vi bygger om. Vi önskar därför se en ny utredning som tittar på trafikflödena i dess helhet. Vi kan inte fatta beslut som riskerar att göra saker värre. Det är inte ansvarsfull trafikpolitik. Det är kortsiktigt och dyrt. Stockholm förtjänar bättre, och det börjar med att vi sätter stopp för ogenomtänkta förslag som det här.

Därför yrkar jag bifall till Kristdemokraternas förslag.

Anförande nr 141

Borgarrådet Strömgren (MP): Ordförande! Jag tycker inte heller att man i onödan ska ställa trafikslag mot varandra. Men det är ändå ett faktum att en buss som är full i maxtimmen i rusning motsvarar en ganska lång bilkö, och genom att göra det smidigare och mer attraktivt för den som kanske i dag sitter i en bilkö att i morgon välja bussen kommer det även att förbättra framkomligheten för den som av olika skäl inte kan välja bussen i morgon utan kommer att sitta kvar i den där bilkön.

Yttranden 2024-12-02

Bilen är ytineffektiv, kort och gott, och transporterar väldigt få personer per ytenhet. Den är jättepraktisk i många lägen, men under maxtimmen i synnerhet är den väldig opraktisk, just för att den är ytineffektiv. Genom att prioritera bussens framkomlighet ställer vi därför inte trafikslagen mot varandra, utan vi förbättrar den totala genomströmningen av människor längs ett stråk eller vid ett snitt.

Det här är bra politik för att förbättra framkomligheten för alla!

Anförande nr 142

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Med all respekt: Jag har åkt kollektivt i hela mitt liv fram tills jag tog körkort för några månader sedan. Jag har suttit på otaliga bussar och tunnelbanor där det är smockfullt. Man kommer inte på. Nu har jag dessutom barnvagn – man kommer inte på.

Det är verklighetsfrånvänt att prata om att det är yteffektivt med bussen. Vissa har behov av att ta bilen. Nu pratar vi om att det bara innebär en ökning på 5 sekunder tid för bilister och övriga trafikanter. Men om det är 1 000 bilar innebär det 5 000 förlorade sekunder i trafiken för hela systemet.

Anförande nr 143

U l f W a l t h e r (S): Ordförande! Den busshållplats som ligger närmast Bussens väg heter Tussmötevägen och ligger under en bro som förbinder Stureby med Östberga. När jag, mamma och brorsan skulle åka till stan eller mot Älvsjö när jag var liten brukade jag och brorsan kuta upp så högt vi bara kunde längs stenbeläggningen under den här bron. Där satt vi sedan och spanade efter 144:an, och när den kom rusade vi ned. Morsan blev ju livrädd när vi sprang nedför slänten mot vägen, men för det mesta hann vi med bussen, trots att det kändes som att den kom som ett skott. Det kanske kändes så mest för att jag var liten, men så var det kanske också lite mindre trafik då än vad det är i dag – för trafik, det har vi.

Det här ärendet gynnar kollektivtrafikresenärerna; det innebär en halv minut till ungefär en minut per buss i rusning. I rusning är det mycket folk på bussen, och bussen går ofta.

Vårt främsta verktyg för att skapa en rättvis framkomlighet är en tillgänglig och rimligt prissatt kollektivtrafik. Kollektivtrafiken inte bara täcker nödvändiga resor till och från arbetet; den möjliggör också för individen att delta i rekreation och utbildning. Fler män än kvinnor cyklar, och fler män än kvinnor åker bil, men det är fler kvinnor än män åker buss. Kollektivtrafiken blir därmed också viktig för den jämställda tillgången till staden.

Bilköerna ökar alltså något i rusning, men trafikkontoret bedömer att köerna endast uppstår under kortare stunder i maxtimmen och att de avvecklas snabbt. Vi tycker därför att Bussens väg blir en bra och proportionerlig åtgärd för ett framkomligt och rättvist Stockholm. De föreslagna åtgärderna förbättrar också framkomligheten för gång- och cykeltrafik på sträckan. Just nu pågår det ett pilotprojekt med cykelstråk med speciella skyltar och markeringar mellan Örby och Gullmarsplan. Det här nya

Yttranden 2024-12-02

tänket med cykelstråk och skyltning kommer väl att kompletteras av utbyggnaden av framkomlighet för cykel och gående längs Bussens väg. Det kommer helt enkelt att bli ännu mer attraktivt att cykla till stan, och det är väl bra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 144

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det här ärendet gillar även vi i Centerpartiet skarpt. Det är väldigt väl avvägt att man satsar på kollektivtrafiken och på cykel- och gångtrafik samtidigt. Det blir faktiskt en rätt stor resvinst – 2 minuter både fram och tillbaka, vilket gör att kollektivtrafiken kommer fram mycket lättare. Det blir också mycket effektivare för dem som väljer att åka kollektivt. Kollektivtrafiken kan dessutom köra fler turer under en och samma dag, vilket kan leda till tätare avgångar. Som kontoret konstaterar kan det under korta perioder, maxtimmarna, bli lite längre kö för bilarna – om det är just exakt lika många bilar som fortsätter att köra. Det räcker ju att rätt få personer ser att det blir ännu mer attraktivt att cykla, gå eller åka kollektivt till sitt arbete under maxtimmen så att de väljer att inte ta bilen för att den ökningen inte ska ske alls.

Vi från Centerpartiet är därför positiva till den här förändringen. Vi tycker att vi i Stockholm, Sveriges huvudstad, måste satsa på ett transportsystem som fungerar, där många klarar av att ta sig fram på så liten yta som möjligt så att vi kan använda så mycket av stadens mark som möjligt.

Därför är vi glada och yrkar glatt bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut i det här ärendet.

Yttranden 2024-12-02

§ 22 Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Ny huvudvattenledning Norsborg–Alby

Anförande nr 145

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det här ärendet handlar om en huvudvattenledning mellan Norsborgs vattenverk och Trekantens reservoar och är en del av programmet för Stockholms framtida vattenförsörjning. Sträckan mellan Norsborg och Alby är den första etappen, och det är också det som bedöms som mest prioriterat av bolaget.

När det gäller investeringar i vatten- och avloppsinfrastruktur är det många kommuner runt om i landet som blir mer än gråhåriga av detta. Svenskt Vatten har gjort en utredning, och investeringsskulden uppgår till 560 miljarder kronor runt om i Kommunsverige. Det här är naturligtvis oerhört mycket pengar, men det är ett omfattande renoveringsbehov som vi behöver ta tag i. Det visar just behovet och att Stockholm ligger i framkant som vågar ta de här investeringarna för att säkra stadens vatten.

Det här är också ett ärende som gör att vi kan gå framåt och vara trygga med att bolaget aktivt arbetar med att ta fram projekten, naturligtvis med en hög prioritering. Vi behöver ju satsa på Stockholms framtida vattenförsörjning.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 146

A n d e r s E d i n (SD): Ordförande! Sverigedemokraterna reserverar sig mot genomförandebeslutet för Stockholm Vatten AB:s projekt Ny huvudvattenledning Norsborg–Alby, med en total budget på 875 miljoner kronor.

Sverigedemokraterna framhåller att vi saknar representation i bolagsstyrelsen och för Stockholm Vatten AB och Stockholms Stadshus AB, vilket innebär att vi inte har haft insyn eller möjlighet att påverka projektets prioriteringar, budgetering eller planering. Det är inte rimligt att ta ansvar i ett projekt som vi inte kan granska eller påverka.

Vidare betonar vi den ekonomiska och operativa osäkerheten som projektet medför. Kostnadsökningen på 39 procent sedan inriktningsbeslutet motsvarar ungefär 186 miljoner kronor. Det är en anmärkningsvärt stor ökning och signalerar brister i projektets initiala kalkylering. Denna ökning riskerar att leda till höjda avgifter för invånarna, vilket vi inte kan stödja utan tydliga åtgärder för att minska kostnadstrycket.

Projektet är dessutom beroende av Trafikverkets breddning av E4 och E20, vilket innebär betydande tids- och budgetosäkerheter för delsträcka B. Även andra geotekniska och tekniska risker kvarstår, vilket gör att projektet framstår som otillräckligt förberett för att motivera ett genomförandebeslut i detta skede.

Sverigedemokraterna anser att en fungerande dricksvattenförsörjning är av största vikt men att detta projekt bör omprövas och kvalitetssäkras ytterligare innan beslut fattas.

Yttranden 2024-12-02

Vi efterfrågar tydligare prioriteringar, en striktare kostnadskontroll och en ökad insyn i projektet. Till dessa krav uppfylls väljer vi att avstå beslutet.

Med detta vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 147

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag blir lite förvånad över att Sverigedemokraterna väljer att avstå, eftersom det här är ett så viktigt och centralt ärende ur ett beredskapsperspektiv i Stockholm.

Vi vet att er hållning är att avslå allting som är kopplat till bolagen, och jag vill nog fortsätta att fråga er om det. Ni sitter ju i kommunstyrelsen, och jag kan egentligen inte se att er situation skulle vara annorlunda än till exempel vår – vi saknar ju också representation i några bolag, Stockholm Globe Arena och Stockholm Exergi, till exempel, men de ärendena hanterar vi exempelvis via kommunstyrelsen.

Jag förstår därför fortfarande inte er princip att avslå alla ärenden i bolagen bara för att ni inte råkar sitta just i dem. Det finns ju andra instanser som hanterar det, och det kan även göras här i kommunfullmäktige.

Anförande nr 148

A n d e r s E d i n (SD): Den här frågan har ställts till oss tidigare, och vi har svarat på den. Utifrån vårt perspektiv har vi gjort bedömningen att vi för att kunna vara med och fatta beslut i dessa frågor också bör vara delaktiga i verksamheterna.

Anförande nr 149

N i k e Ö r b r i n k (KD): Kristdemokraterna har knappt representation någonstans. Vi brukar säga att vi är färre men värre!

Vi har här ännu ett beslut om Stockholm Vatten och Avfall. Jag beklagar att även det här projektet har fördyrats, detta med 39 procent sedan inriktningsbeslutet. Vi vill därför understryka vikten av att projektet fortsatt följs noggrant och att det finns god insyn och kontroll på pengarna.

Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Kristdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet i kommunstyrelsen.

Anförande nr 150

E l i n H j e l m e s t a m (L): Stockholms framtida vattenförsörjning är av anledningar som alla vet en väldigt viktig fråga. Det är därför välkommet att vi tänker på det här som en helhet, och vi välkomnar såklart det här arbetet. Men en prisökning på 39 procent sedan inriktningsbeslutet är väldigt mycket, och det gör mig orolig för hur projektet ska ros i hamn sedan.

Yttranden 2024-12-02

Jag vill yrka bifall till Liberalernas och Moderaternas gemensamma reservation, där vi vill se till att det finns en stor uppföljning av det här och att kostnaderna inte ökar ytterligare utan blir som de nu har annonserats.

Anförande nr 151

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande! Det här projektet, Ny vattenledning Norsborg–Alby, är ju en avgörande i planeringen av Stockholms vattenförsörjning och alltså ett väldigt viktigt projekt. Stockholm behöver säkerställa en pålitlig vattenförsörjning, ett arbete som är kritiskt inte minst för att möta framtida kapacitetsbehov. Men vi kan verkligen inte heller bortse från den kraftiga kostnadsökningen för projektet. Den notan riskerar att hamna på stockholmarna i en tid då många hushåll redan tampas med högre levnadskostnader.

Det är vårt ansvar som politiker att säkerställa hållbara infrastrukturlösningar för Stockholm, men vi kan inte heller lägga bördan på Stockholms invånare, så därför yrkar jag också bifall till den gemensamma reservationen.

Anförande nr 152

M a r t i n H a n s s o n (MP): Det ni lyfter är såklart nog så viktigt. Jag vill återigen understryka att det här projektet är extra viktigt utifrån både drifts- och beredskapsperspektivet, för det möjliggör också underhåll på andra ledningar runt omkring.

Det ska också sägas att vi har en översyn av det större, heltäckande projektet, Stockholms framtida vattenförsörjning, där vi gör just den här kostnadsöversynen. Det har kvalitetssäkrats av externa granskare i just det här projektet huruvida man måste eller kan gå vidare med det separat, så vi lutar oss också på detta.

Det kan också vara bra att komma ihåg i sammanhanget att även om vi noga arbetar med kostnadsbesparingar och sådant så är en stor bakomliggande orsak till kostnadsökningarna att entreprenadindex har ökat med hela 90 procent.

Anförande nr 153

A s h n a I b r a h i m (C): Tack så mycket, Martin! Vi kan inte annat än hålla med om att det här är ett väldigt viktigt projekt för Stockholms framtida vattenförsörjning, och jag är glad att vi bor i en stad som kan säkerställa detta för sina invånare. Men desto viktigare blir det att hålla koll på kostnaderna och göra de riskanalyser som behövs redan innan vi når dessa kostnadsökningar.

Anförande nr 154

F r i t z L e n n a á r d (M): Ordförande! Jag ska inte upprepa allting klokt som har sagts här i talarstolen, men något ska jag ändå understryka.

Stockholms framtida vattenförsörjning, SFV, är som alla har sagt ett väldigt viktigt projekt för att säkra stadens framtida vattenförsörjning, både vad gäller att möta det

Yttranden 2024-12-02

ökade behovet av dricksvatten och att underhålla delar av ett åldrande system. SFV är dock ett system som kommer att innebära betydande kostnader, och det är därför väldigt välkommet att det tas ett helhetsgrepp om just det för att kvalitetssäkra det här programmet. Särskilt välkommet är förstås att det har tagits in en extern genomlysning i beredningen av det här ärendet. Det vill jag särskilt berömma.

Den del av programmet som vi ska fatta beslut om i kväll är ledningen Norsborg–Alby. Som alla från oppositionen har sagt har det tillkommit betydande fördyringar, nästan 40 procent. Det kan mycket väl finnas rimliga skäl till detta, men det är oavsett det en betydande ökning, något som vi dessvärre har sett både en och två gånger i Svoas projekt. Det är av yttersta vikt att tidsplanen nu hålls och att kostnaderna hålls nere. Förseningar och fördyringar riskerar annars drabba taxekollektivet och stockholmarna. En ordentlig och noggrann fortsatt kontroll är därför synnerligen viktig, och jag vill understryka vikten av att styrelsen i både Svoa och Stockholm Stadshus AB håller oss underrättade om projektet.

Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen.

Anförande nr 155

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag vill spinna vidare på anledningen bakom vår reservation och framför allt på det Martin Hansson sa om att vi inte tar del i beslutet, trots att vi kan sitta i kommunstyrelsen och läsa in oss på handlingarna där och att vi såklart, liksom allmänheten, kan läsa in oss på handlingarna inför kommunfullmäktige. Men det är ändå en ganska stor skillnad mellan att inte vara representerad i ett par små bolagsstyrelser och att inte vara representerade i Svoa. På vart och vartannat fullmäktigemöte hanterar vi ju miljardinvesteringar, miljardåtaganden, för stockholmarnas framtid. Att förvänta sig att vi ska få ett färdigt, kortfattat underlag och bara på det kunna fatta ett beslut som innebär att vi står bakom miljardinvesteringar som framför allt Miljöpartiet har lagt grunden till genom sina tio år i Svoa och framför allt inom styrelsen i Svoa – jag menar, Miljöpartiet har ju byggt upp hela, skulle jag vilja påstå, Svoas struktur och det moderna Svoa, med både den äran och alla de problem som Svoa också har ådragit sig som ett av våra nästan mest skandalomsusade bolag. Det är kanske bra jobbat av er.

Jag tycker ändå att det går en väldigt viktig skiljelinje här. Om ni vill ha vårt stöd, ja, då måste vi vara med hela vägen och inte bara i slutet när det väl kommer upp i kommunfullmäktige. Detsamma gäller fastighetsbolagen. Det är också miljardinvesteringar. Till den dagen kommer kan ni inte förvänta er något annat än att vi kommer att reservera oss mot ert arbete och era beslut, som historiskt sett garanterat kommer att kosta minst det dubbla för stockholmarna, om inte det tredubbla.

Anförande nr 156

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Först ska jag säga att Svoa är Stockholms överlägset investeringstygsta bolag. Jag vågar inte säga någon siffra, men det är helt överlägset de som investerar mest och också har en enorm pucket i investeringar och reinvesteringar.

Yttranden 2024-12-02

Det är inte bara små bolag som Miljöpartiet inte sitter i. Vi sitter alltså inte med i Stockholm Exergi, vilket väl är det näst största bolaget. Vi hanterar det ändå. Det är självfallet så att ni i Sverigedemokraterna, om ni inte tycker att ni har tillräcklig insyn, som oppositionsparti har all rätt i världen att säga nej och avslå ett ärende och säga ”nej, det här känner vi oss inte trygga med”. Det jag vänder mig emot är att ni säger nej av princip för att ni inte sitter i just bolagsstyrelsen. Säg i stället nej för att ni känner att ni kanske inte hade alla underlag.

Anförande nr 157

G a b r i e l K r o o n (SD): Under de två senaste åren som jag har suttit i kommunfullmäktige har vi inte behandlat Stockholm Exergis ärenden en enda gång. När det gäller Svoa behandlar vi väl en investering på 100 miljoner kronor på varje möte. Vi måste skilja mellan äpplen och päron i den här bolagsdiskussionen.

När det kommer till principer har jag, baserat på det historiskt dåliga arbete som man gjort i Svoa, inget förtroende för att en miljöpartistisk ordförande den här gången skulle lägga fram ett bra underlag som inte kommer att fördyras. Det enda jag har förtroende för är om en sverigedemokrat är med i hela processen och kan ställa frågorna och vara med och påverka besluten. Men det kan vi inte vara, och till den dagen kan vi inte heller stödja de miljöpartistiskt underbyggda förslag som Svoa lägger fram och har lagt fram sedan 2014 och som har fördyrats gång på gång. Finns det ett enda stort Svoaprojekt som inte har fördyrats de senaste åtta åren? Det skulle jag vilja veta.

Yttranden 2024-12-02

§ 23 Inriktningsbeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt
Oxtorgsgatan/Lästmakargatan – upprustning av huvudvattenledning med mera

Anförande nr 158

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det här handlar om upprustning av huvudvattenledning och därmed också avloppsledningar. Det här är ett väldigt spännande projekt. Stadens avlopps- och vattenledningar är ganska gamla, som ni har förstått av alla dessa investeringsbeslut. Huvudvattenledningen på platsen är byggd 1932, medan avloppsledningarna i området är från 1910. Ledningarna är i väldigt dåligt skick, vilket gör att de går sönder när rötter och jord tar sig in i ledningarna. Det funkar så länge ingenting rör sig, men så fort någonting rör sig blir det vattenläckage alternativt avloppsläckage från ledningarna. Detta innebär enorma risker, som att vårt vatten bara strömmar ut. Vi vet att vi inte har 100 procent hela ledningar runt om i staden – det är därför det här arbetet måste göras – och om man gräver på platsen av andra orsaker, till exempel för att lägga ned en annan ledning, då kollapsar liksom den befintliga ledningen.

Därför måste vi göra dessa investeringsbeslut. Jag vill verkligen framhålla vikten av att bolaget, Svoa, ser över sina arbetssätt för att möjliggöra nya arbetssätt för att få fram de här projekten men även för att minimera de slutgiltiga investeringsutgifterna. Jag vet att vi under den här mandatperioden verkligen har tagit greppet om bolaget. Vi har tagit fram redovisningar och rapporter som är redovisade i Stockholms Stadshus AB. Vi har haft revisorer på plats för att just säkerställa ett bättre arbetssätt så att vi får fram de här investeringsbesluten i god tid och så att fullmäktige vet vad man fattar beslut om.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 159

A n d e r s E d i n (SD): Ordförande! Projektet att rusta upp huvudvattenledningen vid Oxtorgsgatan–Lästmakargatan väcker flera viktiga frågor och överväganden, särskilt med tanke på dess omfattning, kostnader och centrala läge i Stockholm.

En central fråga är hur oppositionen kan få ökad insyn och möjlighet att påverka bolagets beslut. Sverigedemokraterna – nu säger jag det igen – som saknar representation i bolagsstyrelsen reserverar sig mot förslaget och menar att utan insyn kan vi inte ta ansvar för projektet. Det väcker också frågan hur transparens och kommunikation kan förbättras, särskilt för stora och kritiska investeringar.

Projektets ekonomiska aspekter kräver noggrann hantering. Delar av budgeten är sekretessbelagda, men det är också viktigt att säkerställa att projektet genomförs inom budget och att onödiga kostnadsökningar undviks. Riskerna är betydande, särskilt gällande samordning med andra ledningsägare och okända markförhållanden i ett område med intensiv trafik. Hur kommer dessa risker att hanteras under projekteringen för att undvika förseningar och ytterligare kostnader? Det ser ut att behövas en tydlig strategi för att hantera stigande materialkostnader och andra externa faktorer.

Yttranden 2024-12-02

Även om alternativ 1 bedöms som bäst är det viktigt att projektet sätter en standard för framtida infrastrukturunderhåll. Hur kan Stockholm arbeta mer proaktivt för att undvika liknande akuta projekt i framtiden? Dessa frågor är avgörande för att säkerställa att projektet genomförs effektivt och med brett politiskt stöd.

Med det vill jag yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 160

M a r t i n H a n s s o n (MP): Den större, övergripande analysen och översynen inom Stockholms framtida vattenförsörjning sker som sagt för att verkligen säkerställa. Som Wanngård var inne på är det här ett spännande och oerhört angeläget projekt, eftersom det är en av huvudvattenledningarna som går väldigt centralt.

Jag fortsätter att tjata: Det är såklart inget konstigt om Sverigedemokraterna reserverar sig mot ärendet. Det är inga märkligheter. Det jag reagerar på är att ni reserverar er som princip och som konsekvens av att ni inte sitter i ett visst bolag. Självklart kan oppositionen reservera sig mot ärenden, det är inga som helst konstigheter med det. Men det blir konstigt att, som ni gör, säga att det är er praxis att alltid reservera er när ni inte sitter i det enskilda bolaget. Det är det som sticker ut. Vi i Miljöpartiet har ju samma situation i vissa bolag.

Anförande nr 161

A n d e r s E d i n (SD): Vet du vad jag reagerar på, Martin Hansson? Det är att de här projekten kostar fruktansvärt mycket pengar och alltid är akuta och att systemet kollapsar om vi inte gör någonting nu. Det handlar om flera hundra miljoner varenda gång. Det reagerar jag på.

De här ledningarna är 100 år gamla. De här projekten skulle ha genomförts för länge sedan.

Yttranden 2024-12-02

§ 24 Taxa för vatten och avlopp 2025

Anförande nr 162

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande, fullmäktige! Avgiftshöjningen av taxorna för vatten och avlopp som föreslås att gälla från den 1 januari 2025 handlar om i genomsnitt 12 procent. Anslutningsavgifterna höjs med i genomsnitt 33 procent.

När det gäller hur det här finansieras så läggs det alltså på taxorna för vatten och avlopp. Det finansieras av oss stockholmare, som naturligtvis har ett stort behov av gott vatten att dricka och ett fungerande avlopp. Vi har haft diskussionen i de tidigare ärendena om vilka enorma investeringar vi står inför. Då är ändå Stockholm i framkant om man jämför med övriga Kommunsverige, som kanske i större utsträckning väntar eller hoppas på statliga investeringsstöd eftersom man för 100 år sedan fick statliga stöd för att bygga sina vatten- och avloppssystem. Jag tror ju inte att det kommer att komma, och därför behöver vi gå framåt i Stockholm, dels utifrån beredskapssynpunkt så att vi har ett väl fungerande vatten- och avloppssystem, dels för att vi stockholmare kräver det. Vi vill kunna dricka vattnet i våra kranar och spola på våra toaletter.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 163

M a r t i n H a n s s o n (MP): Miljö- och klimatborgarrådet Åsa Lindhagen har blivit sjuk i dag, så det är därför hon inte är på plats. Annars hade hon såklart tagit detta.

Det är viktigt att säga att tillgången på dricksvatten och avloppshantering i Stockholm och även Huddinge, som är en del av detta, är oerhört viktig för att få vardagen att fungera och för att vi ska kunna leva upp till gällande lagkrav när det gäller dricksvatten och miljö. För att garantera hög kvalitet och driftssäkerhet krävs kontinuerliga investeringar i både underhåll och utbyggnad av ledningsnätet och anläggningarna.

Den nya taxan fastställs att gälla från och med den 1 januari 2025. Givet ökade kostnader för vattenproduktion, avloppshantering och ledningsnäten behöver taxan för vatten och avlopp justeras. Samtidigt som investeringarna och anpassningar till nya krav och ett förändrat klimat är nödvändiga är det av yttersta vikt att bolaget aktivt arbetar för att identifiera kostnadseffektiva lösningar samt för att säkra framdriften av komplexa investeringsprojekt för att undvika tidsförskjutningar och kostnadsökningar.

Det ska sägas att det är bruksavgifterna som höjs med 12 procent, medan de fasta avgifterna ligger kvar. Det finns en tanke bakom detta, och det är att det ska kosta mer att förbruka, helt enkelt. Vi skapar alltså incitament för lägre vattenförbrukning. Som exempel kan vi nämna att stockholmarna i dag förbrukar dubbelt så mycket vatten som Köpenhamnsborna, så det finns en del marginaler att arbeta med.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 164

Elin Hjelmestam (L): Ordförande! Dricksvatten är bland det viktigaste vi här inne ska ta ansvar för att stockholmarna har tillgång till. Vi har ju inte haft världens högsta taxa i Stockholm, så den här höjningen sker från relativt låga nivåer. Samtidigt är det väldigt viktigt att vi inte höjer taxan mer än nödvändigt och att vi tar ansvar för att det sker regelbundna investeringar och underhåll i vårt va-system som gör att det här inte blir dyrare än vad det behöver vara.

Det är också viktigt att vi i den här salen förstår att höjningarna får konsekvenser för människor. När vi höjer en avgift kostar det för våra medborgare, och därför är det väldigt viktigt att man kommunicerar med taxekollektivet så att alla är med på varför höjningen sker. Detta är särskilt viktigt när vi nu har haft många diskussioner om de dyra, dyra projekten som bland annat är anledningen till att vi behöver höja nu.

Med det vill jag yrka bifall till Liberalernas reservation.

Anförande nr 165

Fritz Lennar (M): Jag ska fatta mig ganska kort. Som Elin Hjelmestam just sa är vattenförsörjningen ett av stadens viktigaste och mest grundläggande ansvar. Det handlar både om att ta ansvar för vår miljö och att upprätthålla en samhällskritisk service för medborgarna. Det är därför av yttersta vikt att investeringar görs löpande i både underhåll och utbyggnad av ledningsnät och anläggningar.

Det vi ska fatta beslut om i dag är att justera intäkterna för förbruknings- och anläggningsavgifterna. Som har sagts har Stockholm en relativt låg taxa jämfört med många andra kommuner, men jag vill understryka att taxan framgent ska ligga på en nivå som säkerställer en långsiktigt hållbar finansiering av va-systemets framtida kapacitet, kvalitet och effektivitet.

Den här kostnaden ska dock sättas i ett sammanhang där många kostnader har ökat för stockholmarna, något som jag är helt säker känns mycket i stockholmarnas plånböcker. Ett sådant exempel på en kostnadshöjning är den onödiga höjningen av kommunalskatten som träder i kraft vid årsskiftet. Jag vill därför understryka behovet av att bolaget arbetar för att hålla nere kostnaden och att man har en god kommunikation med taxekollektivet om varför höjningen sker och, som Elin Hjelmestam sa, särskilt eftersom vi har fått veta att många andra projekt i bolagets verksamhet har blivit fördrade och försenade.

Anförande nr 166

Aron Modig (KD): Ordförande! Från Kristdemokraternas sida står vi bakom förslaget om höjningar av taxorna för vatten och avlopp. Det är viktigt att taxan läggs på en nivå som möjliggör en hållbar finansiering som säkerställer framtida kapacitet, kvalitet och effektivitet i dricksvattenförsörjningen och avloppshanteringen.

Samtidigt är det viktigt att taxehöjningen sätts i relation till övriga fördyringar i samhället, de högre priserna överlag, de högre boräntorna som fortfarande hänger kvar för många och även de höjda kommunal- och regionalskatterna. Vi vill därför

Yttranden 2024-12-02

understryka behovet av god kommunikation med taxekollektivet och att det gärna får bli ännu tydligare och lättare att ta del av information om vad som motiverar dessa höjningar.

Avslutningsvis vill jag säga att jag blev positivt överraskad av tioårsscenarierna som fanns med i underlaget och som förbättrar transparensen för hur taxorna förväntas utvecklas framåt. En sådan ökad öppenhet är någonting som vi tillsammans med andra har efterfrågat tidigare, och det är positivt att vi nu kan se sådana prognoser.

Med detta vill jag hänvisa till vårt yttrande i kommunstyrelsen. Om man får göra det kan jag säga att allt jag har sagt nu också kan appliceras på nästa ärende om avfallstaxorna.

Yttranden 2024-12-02

§ 25 Taxa för avfall under kommunens ansvar 2025

Anförande nr 167

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Vi har väl i stort sett haft en liknande debatt i tre tidigare ärenden. Framför allt handlar det, som KD så förtjänstfullt sa i det sista inlägget i förra debatten, om taxor. I det här fallet handlar det om taxor för avfall under kommunens ansvar 2025. Vi ser fördyringar, och vi ser att vi behöver justera upp de här taxorna med i genomsnitt 12 procent om man jämför med 2024. Sedan är det olika justeringar beroende på vad det gäller.

Bolaget hämtar 1 miljon människors hushållsavfall med jämn regelbundenhet beroende på vilken beställningsfrekvens man har som stockholmare. Dessutom har bolaget, Svoa, ansvaret för insamlingsystem och skötsel av våra 250 återvinningsstationer. Vi ska vara väldigt stolta över våra återvinningsstationer, som är öppna och tillgängliga inte bara för stockholmare utan även för andra som vill nyttja dem. Det gör att vi är bland de främsta på att återvinna våra sopor. Det är klart att det är en verksamhet som kostar pengar, men den är ack så viktig sett till miljöfrågan.

Kraven på kommunen ökar. Vi ska återvinna alltmer. Jag brukar säga i den här talarstolen: Har ni inte börjat ännu är det hög tid att börja, och börja då med plasten! När vi har ökade krav som kommun och alla stockholmare har fått en ökad förståelse för hur viktigt det är att källsortera sina sopor är det såklart kostnadspåverkande. Men vi höjer ambitionsnivån, och vi gör det för miljöns och klimatets skull. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 168

E l i n H j e l m e s t a m (L): Jag läste i handlingarna från kommunstyrelsen att både vår vattenförsörjning och vår avfallshantering tillhör kommunens absolut viktigaste och mest grundläggande ansvar, och det är förstås sant.

Det här handlar också om miljö, inte bara om hur fräscht det ska vara på våra gator. Både vi och regeringen har höga förväntningar på det här. De ökade lagkraven gör också att det kommer att kosta mer pengar. Inte minst tänker jag på avfallskriminaliteten. Vi måste avsätta medel för att komma åt vår stads ”Sopranos”, eller vad de nu kan heta. Återigen är det viktigt att vi från staden kommunicerar bra och mycket med medborgarna, som kommer att behöva ta de här kostnaderna. Jag hänvisar till Liberalernas särskilda uttalande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 169

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! I *Miljöprogram 2030* slår vi fast att Stockholms stad ska vara klimatpositivt till 2030 och fossilfritt till 2040. För att nå de här målen när det gäller att minska stadens miljö- och klimatpåverkan behöver Stockholm bli mer resurseffektivt och cirkulärt. Användningen av materiella resurser och energi behöver bli mer effektiv, och konsumtionen behöver minska till hållbara nivåer. Staden behöver bidra till förändrade materialval, beteenden och

Yttranden 2024-12-02

konsumtionsmönster samt främja och möjliggöra cirkulära flöden. Resurser behöver helt enkelt i större omfattning cirkulera i stället för att gå till förbränning.

För att stockholmarna ska välja att återbruka eller återanvända produkter och material måste det helt enkelt vara lätt för stockholmarna att göra miljövänliga val. Svoa, Stockholm Vatten och Avfall, har en nyckelroll i detta arbete med att underlätta för stockholmarna. Sedan har vi också, som jag antar att ni känner till, den förändrade lagstiftningen inom avfallsområdet, inte minst kopplat till den kommande fastighetsnära insamlingen. Detta kommer att skapa bättre förutsättningar för ett mer cirkulärt samhälle och även underlätta för medborgarna.

Men dessa ökade krav på kommunen är också kostnadspåverkande. Taxorna måste därmed revideras för att möta den ökade ambitionsnivån och säkerställa en effektiv och ändamålsenlig avfallshantering. Samtidigt är det såklart viktigt att Svoa arbetar för att hitta så kostnadseffektiva lösningar som det bara går. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 170

F r i t z L e n n a á r d (M): Man känner sig onekligen lite som en repad grammofonskiva. Jag ska fatta mig nästan rekordkort.

Vår taxa i Stockholm är relativt låg. Vi ska också se till att den inte skenar iväg onödigt, även om vi samtidigt ska se till att vi har en taxa som möjliggör den långsiktiga finansiering som krävs. Det här är dock en höjning bland många. Majoriteten höjde ju kommunalskatten, något som kommer att drabba många nästa år. Deras kollegor i huset lite längre bort på Hantverkargatan har gjort samma sak. Vi vill bara understryka behovet av att bolaget arbetar för att hålla nere kostnaderna och bedriva verksamheten så kostnadseffektivt som möjligt och samtidigt kommunicerar väl med taxekollektivet. I övrigt hänvisar jag till vårt särskilda uttalande.

Yttranden 2024-12-02

§ 27 S:t Erik Markutvecklings AB:s förvärv av aktier i S.E.G. Svenska AB, därigenom tomträten Valsverket 7, Bällsta hamn, Ulvsunda industriområde med mera

Anförande nr 171

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag ska fatta mig kort. Vi deltar inte i det här bolaget. Vi har inte deltagit i beslutsprocesserna. Eftersom ärendet berör en investering gällande en privat fastighetsägares tomträtt kommer vi inte att yrka bifall till det här förslaget, även om projektet i sig kanske kan vara lovvärt. I stället yrkar jag helt enkelt bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 172

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Ärendet handlar om Bällsta hamn i Ulvsunda. Syftet är att staden ska få så stor rådighet som möjligt över marken. Det här är ett stadsutvecklingsområde. Nu finns det möjlighet att förvärva en tomträtt som heter Valsverket 7. När vi förvärvar den gör vi det med S:t Erik Markutveckling. Det nya stadsutvecklingsområdet kommer att utvecklas etappvis. I den södra delen av Bällsta hamn invigde jag ganska nyligen de ombyggda gamla Prippsbryggerierna vilka blivit till ett efterlängtat nytt idrottscentrum, som bland annat inrymmer fyra fullstora hallar.

Det här är en del av stadsutvecklingen i området. Att vi går vidare med det här köpet ger väldigt stora möjligheter för staden. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 173

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag ska fatta mig väldigt kort. I och med att vi redan äger en stor del av marken ser vi det som ett naturligt steg att förvärva tomträten Valsverket 7 för att öka stadens rådighet över området.

Vi vill dock peka på att stadens skuldsättning är hög. Stockholms stad lånar i genomsnitt 1 miljon kronor i timmen. Till valåret beräknas skuldsättningen vara uppe i 100 miljarder, och det innebär att miljarder av skattebetalarnas pengar ska gå till att betala räntor. Vi måste börja bromsa den här skuldutvecklingen.

När vi styrde förra mandatperioden lyckades vi med just det. Vi inte bara bromsade kurvan – vi lyckades också minska skuldsättningen. Det gjorde vi bland annat genom att avyttra fastigheter som vi inte själva bedrev verksamhet i eller där det inte bedrevs någon typ av verksamhet över huvud taget. Det var hetsiga diskussioner om detta här i fullmäktige, men sedan kom kvittot på att det var rätt och riktigt.

På liknande sätt tycker vi att man när man förvärvar den här tomträten också ska se över möjligheten att sälja annat och på så sätt bromsa in skuldutvecklingen. Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Kristdemokraterna och Moderaterna i kommunstyrelsen.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 174

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag vill bara få en definition från Nike Örbrink. Du säger att ni minskade skuldutvecklingen, Nike. Men när jag lämnade över staden till ert styre var skuldsättningen 40 miljarder. Ni lämnade över med 60 miljarder. Nu är den uppe i 100 miljarder. Hur kan du säga att ni minskade skuldutvecklingen när skulden i själva verket ökade med 20 miljarder?

Anförande nr 175

N i k e Ö r b r i n k (KD): Det sista året av mandatperioden är det som jag tycker är mest relevant att titta på. Man ärver inte bara en skuld utan också många planerade projekt – apropå de debatter vi precis har haft. En del av de projekt som ni hade börjat planera under er tid vid makten kunde vi inte stoppa, utan dem ärvde vi. De skulle också finansieras. Det är samma sak som ni jämt och ständigt påpekar för oss nu.

Det relevanta är att titta på vad som hände under de fyra år då vi styrde och döma oss för det sista året av dem, och då är det ett faktum att vi minskade skuldsättningen. År 2022 minskade skuldsättningen för första gången sedan 2010. Det åstadkom vi genom att vi investerade nytt men också såg över vilka fastigheter vi skulle fortsätta att ha kvar. Jag kommer ihåg Tenstahuset, som stod helt tomt och hade gjort det flera år. Det sålde vi. På så sätt kunde vi fortsätta att investera och samtidigt minska skuldsättningen och betala för de projekt som ni hade dragit igång innan.

Anförande nr 176

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Egentligen är jag i talarstolen bara för att yrka bifall till Moderaternas reservation i ärendet. Men jag kan inte hålla mig från att säga ett par saker. En av dem gäller det här med att Sverigedemokraterna inte deltar i beslutet. Jag förstod det på Gabriel Kroon som att skälet är att de inte har representation i den här styrelsen. Men det har inte vi heller. Det har ingen, för det är en tjänstemannastyrelse. Det kan finnas tillfällen då man vill göra så här, Gabriel Kroon, men det här tror jag inte är det rätta tillfället.

Jag vill också passa på att säga att vi i grund och botten köper premisserna här. Vi tycker att det är väldigt bra med den utveckling vi gör av detta idrottscentrum i Gjutmästaren. Men jag har en liten klump i magen, lite på grund av att det är en tjänstemannastyrelse, ska sägas. Hur ska vi som politiker ligga nära ett så otroligt stort investeringsbeslut för att se till att det inte blir fördyringar? Jag har stort förtroende för våra tjänstemän, men den här typen av stora projekt brukar inte ligga på det här sättet.

Men vid sidan av det är det en annan fråga jag vill ta upp, nämligen att vi måste vara extremt restriktiva med den här typen av förvärv. Vi förstår och köper premisserna för det här förvärvet. Precis som Karin Wanngård och Nike Örbrink är inne på handlar det om rådigheten över området och om att kunna se till att utveckla området på bästa sätt. Men när man gör det måste man vara tydlig med att man är beredd att sälja saker också, som Nike är inne på.

Yttranden 2024-12-02

Jag uppfattar tyvärr från det här styret alltför ofta ett ideologiskt motstånd mot att sälja saker. Det uppstår då en farlig kombination. Det blir ännu svårare att göra viktiga strategiska förvärv om man inte kan tänka sig att avyttra icke strategiska fastigheter. Sådana har vi flera av, och dem kommer vi säkert att debattera mer. Sedan har jag jättegärna en lång debatt vid tillfälle om skulden och skuldutvecklingen; den är verkligen oroande, vilket gör att vi måste vara ännu tuffare i våra prioriteringar av förvärv. Men det här är nog ett klokt förvärv.

Anförande nr 177

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag tackar så mycket för påpekandet, Christofer Fjellner. Det som du säger om bolagsstyrelsen stämmer absolut. Men det här beslutet har även tagits i Stockholms Stadshus AB, där vi inte är representerade. Det är väl den lilla nyansen som ändå gör att vi skiljer oss från många andra partier, som har haft full insyn.

Anförande nr 178

B o r g a r r å d e t F j e l l n e r (M): Jag har hört andra som varit inblandade i debatten med dig om detta, Gabriel Kroon, och de brukar säga: Vinn fler röster! Skaffa fler mandat! Men det vill jag inte, så jag ska inte säga det.

I grund och botten är det inte så att alla de här besluten bara fattas i Stockholms Stadshus AB; det här kommer även som sagt i kommunstyrelsen och i andra sammanhang. För den som vill sätta sig in i ärendena finns det gott om tid.

Men frågan om representation och vilka beslut man deltar i känns som en liten sidodebatt, tycker jag. Den centrala frågan här är egentligen: Är det rimligt att förvärva saker om man av ideologiska skäl inte vill sälja saker?

Anförande nr 179

B j ö r n L j u n g (L): Fullmäktige, ordförande, åhörare och stockholmare! Jag tänkte egentligen ta replik på Karin Wanngård. Det hade gått fortare. Men jag ska inte använda hela min talartid på tre minuter.

Det är ett alldeles utomordentlig affärsmässigt beslut vi fattar. Det är alldeles för många kommunalförvaltningsbeslut vi fattar. Detta är ett affärsmässigt rimligt och klokt förslag.

Men vad man ska göra när man gör ett sådant här förvärv och redan har en stor skuldsättning är att göra sig av med någonting annat. Det finns åtskilliga objekt som staden kan sälja utan att det på något sätt drabbar kommuninvånarna. I det ämnet är ni betydligt sämre på den rödgröna sidan. Med en aktiv fastighetsförvaltning skulle det i samma ärende eller i ärendet efter ha funnits en försäljning av något objekt, allt för att hålla nere skuldsättningen. Det går inte att hålla skuldsättningen på en rimlig nivå när vi talar om 100 miljarder, men det gäller att inte öka den ytterligare.

Vi yrkar också bifall till förslaget gällande det här affärsmässigt kloka beslutet.

Yttranden 2024-12-02

§ 31 Uppföljning av budget 2024 – tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti

Anförande nr 180

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande och fullmäktige! Året 2024 har verkligen varit omvälvande i vår omvärld. Vi kan konstatera att Sverige har ett fortsatt tufft ekonomiskt läge med höga priser, höga räntor och stigande arbetslöshet. I det läget har vi en regering som prioriterar sänkta skatter för höginkomsttagare framför investeringar i välfärden. Det har tvingat fram besparingar och uppsägningar inom vård och skola runt om i Sverige.

Stockholm visar att en annan väg är möjlig. Vi gör det som krävs för att stärka välfärden och rusta oss för framtiden. Det syns i ärendet som ligger på fullmäktiges bord i dag. Det går i mångt och mycket bra för Stockholm, trots en utmanande konjunktur och nedskärningar runt om i landet. Stadens ekonomi klarar sig över förväntan. Antalet individer i behov av försörjningsstöd ligger på en historiskt låg nivå, trots ökande arbetslöshet. De arbetsmarknadspolitiska målen har uppfyllts. Fler ungdomar än tidigare har fått chansen att feriearbeta. Arbetet med den viktiga klimatomställningen fortsätter, och måluppfyllelsen är fortsatt god.

Med det sagt har vi utmaningar framöver. Vi behöver stärka skolan, så att fler elever, inte minst flickor, känner att skolan är en trygg och utvecklande miljö. Bostadsbyggandet behöver öka, även om marknadsläget är tufft för närvarande. Satsningarna på de brottsförebyggande och trygghetsskapande insatserna måste fortsätta. Vi har placerat socialsekreterare i varje lokalpolisområde, och vi jobbar aktivt ihop med polisen för att minska det dödliga skjutvapenvåldet. Under nästa år öppnar vi två HVB-hem i egen regi.

Stockholm behöver nu driva en politik för ökad jämlikhet, ökad trygghet och ett bättre klimat. Därför är jag oerhört stolt över den budget vi har antagit. De skattesänkningar som gjorts på nationell nivå måste vi kompensera för i kommunen. Därför har vi höjt skatten i Stockholm för nästa år.

Jag vill också passa på att rikta ett stort tack till alla de medarbetare i Stockholms stad som arbetar dygnet runt för oss stockholmare för att göra en fantastisk stad ännu mycket bättre. Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 181

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Vi kan konstatera att stadens helårsprognos för 2024 visar ett överskott på mer än 1,3 miljarder kronor. Jag minns faktiskt ganska tydligt hur majoriteten försvarade skattehöjningen inför 2024 som en nödvändig åtgärd för att värna välfärden. Vi ansåg redan då att det är möjligt att stärka välfärden utan att belasta stockholmarna med högre skatt. I en ekonomiskt svår tid med lågkonjunktur har höjningar av kommunalskatten verkligen en dålig egenskap, nämligen att de – och nu ska jag citera Christofer Fjellner – ”med kirurgisk precision slår mot dem som har allra minst”. En lägre kommunalskatt

Yttranden 2024-12-02

gynnar företagsklimatet och gör det enklare för företagen att etablera sig och locka arbetskraft. Stockholm har tyvärr tappat i rankningen för företagsklimat i år igen. Nu ligger vi på plats 107 bland landets kommuner. Det är en trend som verkligen måste vändas.

Utmaningarna i Stockholm är stora. Utanförskapet är djupt i vissa områden. Kriminaliteten växer i de kriminella nätverken, som fortsätter att sprida skräck runt om i många delar av vår stad. Att motverka rekryteringen av barn och unga till de här nätverken är avgörande. Här spelar idrott och en meningsfull fritid en central roll. Genom att erbjuda positiva aktiviteter och engagemang inom föreningslivet kan vi skapa alternativ till kriminella miljöer och främja trygghet. Trots detta väljer majoriteten att skjuta upp 1,3 miljarder i viktiga idrottsinvesteringar. Centerpartiet vill i stället prioritera fler idrottsanläggningar, ge ökat stöd till föreningslivet och främja ungdomarnas delaktighet.

För att inte öka skuldsättningen bör staden avyttra fler icke strategiska tillgångar, en åtgärd som även rekommenderas av Standard & Poors för att bibehålla stadens kreditbetyg. I budgetdebatten för några veckor sedan framstod det som att Centerpartiet skulle öka stadens upplåningsbehov. Så är det inte. Vi vet att lånen inte kan svälla ohämmat. Därför avyttrar vi. Vi vill inte spara in på våra barns och ungas idrottande. Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 182

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag vill börja med att instämma i finansborgarrådets beröm till all personal som jobbar på i staden trots att det ibland kan vara rätt tuffa förutsättningar. Inte minst har vi sett det på socialtjänstens område. Under den här hösten har Skärholmens socialtjänst och socialsekreterare larmat om sin situation – både arbetssituationen och de svåra beslut de tvingas fatta på grund av ett svårt ekonomiskt läge. Nu senast i veckan och i dag är det socialsekreterare i Järva som larmar om en lika bekymmersam situation.

Vi liberaler vill därför se en annan finansieringsmodell, som vi hade under den förra mandatperioden. Vi vill återinrätta skyddsfonden för att kompensera de stadsdelar som har stora kostnader för placerade barn. Vi har därför i vår reservation angett att en del av det överskott som staden nu genererar borde kunna sättas av i en skyddsfond redan nu. Det skulle säkerställa att de här stadsdelarna både kan jobba med de placerade barnen och kan fortsätta med förebyggande insatser.

Precis som Centerpartiet sa här tidigare är vi bekymrade över stadens totala ekonomi. Ett sätt att stärka den vore att avyttra en hel del icke strategiska fastigheter. Tyvärr ser vi ingenting av det. Men vi tror att det vore väldigt viktigt för att vi inte ska få ett sämre kreditbetyg framöver.

Mest bekymmersamma får man nog ändå säga att skolresultaten är. Det är visserligen sant att vi kan se något förbättrade resultat i årskurs 6, men i årskurs 9 sjunker både pojkarnas och flickornas resultat. Det har visserligen inneburit en ökad jämställdhet, men det är ju ingen jämställdhet som vi kan glädja oss åt – tvärtom är det här ytterst

Yttranden 2024-12-02

problematiskt. Det är särskilt problematiskt att skolresultaten stagnerat eller sjunker i skolorna i kvartil 4, det vill säga skolorna i de mest utsatta områdena.

Sedan kan jag avslutningsvis konstatera att utvecklingen inte går åt rätt håll när det gäller skolresultaten för placerade barn. Det här talar starkt och tydligt för att vi behöver göra de uppföljningar som Liberalerna i så många år nu har krävt vad gäller skola, sjukvård och tandhälsa.

Jag yrkar bifall till Liberalernas reservation.

Anförande nr 183

N i k e Ö r b r i n k (KD): Från Kristdemokraternas håll vill jag peka på fyra konstateranden utifrån det här. För det första backar staden beträffande flera basnyckeltal i fråga om företagares nöjdhet. Staden backar när det gäller företagares nöjdhet med information från staden, företagares nöjdhet med rättssäkerhet från staden och företagares nöjdhet med bemötande från staden. Det här går också i linje med de externa rankningar som vi kristdemokrater flera gånger flaggat för. Politiken måste läggas om. Jag tror också att styret då behöver bytas ut.

För det andra noterar vi att det fortsatt inte går tillräckligt bra med att minska antalet barn per barngrupp i förskolan. Vi kristdemokrater har påpekat det här länge och avsatt en kvarts miljard i varje budget vi lagt fram i opposition riktat för att minska barngruppernas storlek. Det är synd att styret inte lyckas jobba aktivt med det i vare sig budget eller – uppenbarligen – det löpande arbetet.

För det tredje är stadens skuldutveckling på riktigt häpnadsväckande. Om stockholmarna tycker att räntorna på deras bolån är höga ska de bara veta vad de betalar för Stockholms stads räntor. Ambitionerna för investeringsvolymerna är höga, men ambitionerna att föra en politik för att hålla nere skulderna är på tok för låga. Vi måste avyttra för att också kunna fortsätta investera.

För det fjärde bedöms för andra året i rad våra verksamheter gå med miljardöverskott medan man för andra året i rad drämmer en skattehöjning på stockholmarna. I stället för att kavla upp ärmarna och prioritera gjorde styret det enkelt för sig självt genom att göra det svårare för dem som har det allra minst och höja skatten. Stockholmarna får alltså mindre pengar kvar i plånboken, och mer suggs upp i byråkrati. Det sker helt i onödan, och vi kristdemokrater beklagar det.

Anförande nr 184

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande och fullmäktige! Miljö- och klimatutmaningen är vår tids ödesfråga. Detta faktum är vi många som kan enas om. Men det är tydligt att vi har en regering som har skygglapparna på och saknar den krisinsikt som krävs. Regeringen driver i stället en politik som inte minskar utan ökar utsläppen, och det är ett oerhört svek mot människor.

Men det här är inte tider då det är läge att tänka att någon annan ska göra något i stället någonstans någon annan gång. Det här är tider när vi måste ta vårt ansvar. Det fortsätter

Yttranden 2024-12-02

vi att göra i Stockholm. Stockholm ska i det avseendet vara regeringens motpol. Vi ökar i stället takten i klimat- och miljöarbetet.

Vårt arbete med klimatomställningen fortsätter i hög takt. Nyligen antog vi ett nytt miljöprogram. Inom kort ska vi i den här salen anta en ny klimathandlingsplan där vi ytterligare vässar stadens miljö- och klimatarbete. Vi ställer om staden, med bättre luft, friskare vatten, mer grönska och minskade klimatutsläpp.

I tertialrapporten kan vi läsa om goda exempel från olika delar av vår stad, som att man i Järva låtit 92 000 kvadratmeter kortklippt livsfattigt gräs bli nya ängar – en viktig åtgärd för att öka den biologiska mångfalden. Ett annat exempel är samarbetet över förvaltningsgränserna kring klimatanpassning. Under året har man exempelvis i ett samarbete mellan Sisab, fastighetsnämnden och trafiknämnden tittat närmare på skyfallsriskerna kopplat till Gärdesskolan och Gärdeshallen för att skydda dem från de skyfall som ett förändrat klimat för med sig.

Våra förvaltningar och bolag gör ett enormt arbete med att ställa om Stockholm. Med det nya miljöprogrammet och klimathandlingsplanen får vi nya verktyg att ta med i det arbetet. Men det står klart och tydligt att vi på flera områden märker tydliga svårigheter som staden möter på grund av den nationella politiken. Stadsledningskontoret konstaterar exempelvis vad gäller indikatorn växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare att målet bara delvis bedöms uppnås. I huvudsak beror det på faktorer utom stadens rådighet, som beslutet om sänkt reduktionsplikt och det faktum att priset på fossila drivmedel har minskat i och med skattesänkningar på diesel och bensin.

Vi gör det vi kan för att framtidssäkra Stockholm, trots att den nationella politikens effekter gör det svårare. Staden kommer att fortsätta att vara en motkraft mot en politik som inte tar ansvar för framtida generationer utan sänker ambitionerna för välfärd och klimatomställning. Vi bygger för ett Stockholm i framtiden och för framtida generationer. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 185

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Herr ordförande! När vi stod här och debatterade budgeten för två veckor sedan uppehöll jag mig vid min vision för Stockholm: en stad där stockholmarna får mer makt över sin egen framtid. Stockholm formas trots allt av stockholmarna och inte av oss här inne. Men för att stockholmarna ska kunna forma sin egen och vår gemensamma framtid måste politiken ge dem rätt förutsättningar. Skatten måste vara låg, hela Stockholm måste vara tryggt och skolan måste ge alla elever den kunskap som krävs för att de ska klara sig genom livet.

Tyvärr kan jag konstatera att Socialdemokraternas styre inte ger stockholmarna de bästa förutsättningarna. Man har höjt kommunalskatten, så att stockholmarna nu sammantaget betalar den högsta kommunalskatten någonsin, trots att staden väntas göra miljardöverskott även i år. Man låter företagsklimatet bli sämre för varje år. Man låter otryggheten grassera och låter skolresultaten rasa. Allt detta tog jag upp i

Yttranden 2024-12-02

budgetdebatten. Jag kommer inte att upprepa mig och uppehålla mig vid detta mer än nödvändigt i dag.

Jag vill i stället lyfta fram en annan fråga med mycket stor bäring på stockholmarnas framtid, nämligen stadens skuldsättning. Vi skuldsätter inte bara dagens stockholmare utan även våra barn. Faktum är att Socialdemokraterna har tappat kontrollen över stadens ekonomi. Och den som tappar kontrollen över ekonomin kommer förr eller senare att tappa kontrollen över allting annat.

I budgeten höjde man ramen för upplåning från 90 till 110 miljarder kronor i ett svep. Aldrig förr har låneramen varit så stor. Aldrig tidigare har man höjt den så mycket. Hittills i år har skulden ökat med över 10 miljarder. Med andra ord lånar vi just nu 1 miljon kronor i timmen. Bara sedan det här sammanträdet började har Karin Wanngård lånat 5 miljoner kronor. För 5 miljoner kronor kan man under ett år få 25 platser i förskolan, 50 platser i grundskolan, 5 platser på demensboende. Jag är övertygad om att stockholmarna hellre lägger pengarna på sådant.

Det här måste få ett stopp. I budgetförutsättningarna slår våra tjänstemän fast att Stockholm har den största skulden bland Sveriges kommuner och regioner samt den snabbaste skuldökningstakten bland alla större kommuner och regioner. Räntorna på lånen kostar allt mer. I dag betalar vi 2 ½ miljard. Det är pengar vi skulle kunna lägga på annat.

Man kan inte lova allt till alla. Man kan inte göra allt i egen regi. Man måste prioritera och låta hela Stockholm och näringslivet vara med och bygga Stockholms framtid. De senaste två årens oansvariga politik riskerar inte bara att tränga ut välfärdssatsningar utan också att skuldsätta framtida generationer av stockholmare. Det är våra barn och barnbarn som kommer att behöva betala för den lånekarusell som Socialdemokraterna driver. Därför yrkar jag bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 186

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande och åhörare! Välkomna till halvtidssamtal för att utvärdera majoritetens insatser i klassrummet! Låt oss titta på några punkter!

Vi börjar med matematiken. Ni lovade stora satsningar, men gick ekvationen ihop? Nej, det gjorde den inte. Första året präglades av nedskärningar, demonstrationer och panikartade tillskott av ytterligare medel. Hur var det då i år? Nej, då gick inte heller ekvationen ihop. Underskotten finns men är mindre. Nyligen lade ni fram en ny budget med uppräkningsområde som var mindre än inflationen. För kommande år blir matematiken ett utvecklingsområde för majoriteten, med särskilt fokus på procenträkning.

Vi går vidare till svenskan. Majoriteten inledde sin text i utbildningsnämnden för 2024 med att ”alla barn har rätt till en skola som präglas av höga förväntningar och fokus på kunskap”. Givet att kunskapsresultaten nu faller runt om i staden kan vi konstatera att den rätten inte heller uppfylls, särskilt inte för unga tjejer. Och det är klart att det är svårt att jobba mot högre kunskapsresultat när dessa inte mäts. Vi vet faktiskt inte på

Yttranden 2024-12-02

ett jämförbart och strukturerat sätt hur bra eller dåligt elever läser när de har gått sina första år i skolan.

Så, majoriteten – utifrån detta halvtidssamtal får ni betyget F. Bättre krävs om ni ska klara nästa termin!

Yttranden 2024-12-02

§ 32 Motion om fördjupade relationer mellan Stockholms stad och Taiwan

Anförande nr 187

Elin Hjelmestam (L): Det är inte så inne med demokrati just nu. Detta oroar mig som invånare i huvudstaden till en av världens främsta demokratier. Över en tredjedel av alla världens människor lever i en diktatur, och det är en siffra som har ökat. Jag kommer alltså att vara tacksam över den lyx som det innebär att utan någon som helst insats ha fötts i en stad där jag har fått rätt att välja vilka som ska företräda mig politiskt och vilka som ska fatta beslut i mitt ställe och där det finns begränsningar för vad dessa personer får göra. Så ser det nämligen inte ut överallt.

Jag tycker att den som kan hjälpa den som behöver ska göra det. Just nu är det Taipei som behöver Stockholm. För den som inte känner till så mycket om Taiwan kan jag berätta att det är ett mycket litet land på en ö i Stilla havet. Staten täcker hela ön med samma namn och är även världens främsta producent av halvledare och världens tionde främsta demokrati. Taiwan har också en mycket gammal konflikt med sin starka och hotfulla granne Kina. I Kinas ögon är Taiwan en utbrytarregion som Kina egentligen har rätt till. Kina anser sig ha rätt att bestämma över Taiwans befolkning – vilken information de ska få eller inte få och vilka vänner runt om i världen som de ska prata med.

Senaste gången den här motionen skulle upp här i kommunfullmäktige var fyra dagar efter den kinesiska nationaldagen. Den taiwanesiske presidenten Lai Ching-te hade precis sagt att Kina inte hade någon rätt att representera Taiwan. På morgonen före fullmäktigesammanträdet omringade Kina den taiwanesiska ön med fartyg, helikoptrar, drönare och stridsflyg. Det är den fjärde liknande övningen på fyra år. I Taiwan är man rädd. När en brutal diktatur vill hindra ett fritt land från att samtala med andra borde ryggmärksreflexen hos oss i den fria världen vara att agera.

I Stockholms stad har vi andra utmaningar än vad man har i Taiwan. Men samtidigt hör vi också ihop, som alla demokratiska huvudstäder. Det är viktigt, såväl för oss som för våra samarbetspartner. Staden har en internationell strategi som ska främja just det här arbetet, men nu används den i stället för att gömma sig och slippa agera. Man kallar det utrikespolitik. Men att en huvudstad inleder ett samarbete med en annan huvudstad är inte utrikespolitik. Kommuner runt om i Sverige sluter liknande avtal hela tiden. Jag vill att Stockholm sträcker ut en hand till Taiwans huvudstad Taipei. Jag yrkar bifall till min motion.

Anförande nr 188

Arvid Vikman Rindvall (S): Ordförande! Jag tackar Elin Hjelmestam så mycket för det viktiga engagemanget för människors friheter och rättigheter.

Herr ordförande! Det råder inget tvivel om att vi har en omvärld full av förtryck och orättvisor. Att argumentera fritt, att tala fritt och att vara med och rösta – demokratin som vi utför här i salen är tyvärr alldeles för få förunnad. Som Elin sa är det knappt 50

Yttranden 2024-12-02

procent av världens länder som kvalificerar sig som demokratier samtidigt som ungefär en tredjedel av världens befolkning bor i länder med auktoritära regimer. Enligt min åsikt behöver Sverige verka solidariskt internationellt för att fler ska få uppleva frihet, rättvisa och ett liv fritt från förtryck. Men det är inte en debatt eller ett ställningstagande för den här salen. Det är upp till regeringen och Utrikesdepartementet att föra Sveriges utrikespolitik.

När ni styrde senast, Elin och Liberalerna, var ni med och tog fram en ny internationell strategi för att fastställa ramarna för vårt internationella arbete i Stockholm. Där finns ett antal principer fastslagna. I den allra första står det så här: ”Staden har ... inga utpekade vänorter och tecknar inte vänortsavtal.” Det här är en bra och rimlig hållning, och utrikespolitiken ska vara en nationell angelägenhet. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 189

Elin Hjelmestam (L): Den här internationella strategin beslutades av fullmäktige 2021. Ett år senare, 2022, tog samma församling beslut om ett avtal med Kyjiv.

Att Taiwan är hotat på ett högst påtagligt och fysiskt sätt av en stark och auktoritär granne är en politisk fråga. Att Ryssland har invaderat Ukraina är också en politisk fråga. Man kan diskutera om det är utrikespolitik eller inte att det står en ukrainsk flagga bakom mig och om det är utrikespolitik eller inte att vi har döpt busshållplatsen utanför Rysslands ambassad till Fria Ukrainas plats. Jag tycker att det är ointressant om det är politiskt eller inte, för det är rätt, Arvid. Du får antingen ta ställning mot att ha flaggan här bakom mig och mot namnet på busshållplatsen eller välja att stödja den här motionen. Du är inte konsekvent.

Anförande nr 190

Arvid Vikman Rindvall (S): Det finns en möjlighet att ingå tidsbegränsade samarbetsavtal. Det står också i strategin. Jag tycker inte att vi ska blanda ihop definitionen av utrikespolitik med det som vi gemensamt har sagt i den här staden och som står i vårt eget framtagna policydokument: att vi inte ska ha utpekade vänorter och inte ska teckna vänortsavtal. Det är fastslaget. Det finns som sagt en möjlighet att göra tidsbegränsade undantag där staden idkar handel och liknande, och det är väl klart att vi kan titta på det. Vi handlar ju i dag med många olika. Men det du sa i det anförande du höll för en stund sedan och det som du säger nu i repliken handlar ju inte om ett kortsiktigt tidsbegränsat samarbetsavtal, Elin. Du pratar ju om att göra ett utrikespolitiskt ställningstagande genom den här typen av avtal, och det är därför vi yrkar avslag.

Anförande nr 191

Claes Nyberg (C): Ordförande! Jag yrkar bifall till Liberalernas och Centerpartiets gemensamma reservation. Man kan säkert diskutera om det är relevant att sluta direkta vänortsavtal, och det finns väl i historien både goda och dåliga exempel

Yttranden 2024-12-02

på hur det har fallit ut. Men det som kanske ändå förvånar med majoritetens svar är att man egentligen avslår alla andra tankar om att knyta närmare band, vilket kan göras på många olika sätt.

Stockholms stad och Stockholmsregionen har en tradition, skulle jag säga, av att hjälpa till att främja till exempel företagsutbyten, kulturutbyten, idrottsutbyten och vetenskapliga och akademiska utbyten. Det finns det stora värden i om vi skulle kunna göra, och där tycker jag faktiskt själv att Stockholm är ganska passivt. Med det sagt är jag lite förvånad över att man inte åtminstone kan nyansera den här frågan utan avslår motionen i dess helhet, utan att kunna föreslå någon typ av viljeinriktning enligt detta, vilket jag tycker vore högst relevant. Jag yrkar bifall till vår gemensamma reservation.

Yttranden 2024-12-02

§ 33 Motion om informationskampanj för att motverka bedrägerier riktade mot äldre

Anförande nr 192

A n d e r s L i n d m a n (SD): Jag är fritidspolitiker. Min huvudsakliga sysselsättning är arbete som polis. Under mina 18 år som polis har jag träffat många äldre som blivit utsatta för bedrägerier. Det är alltid lika sorgligt att träffa dessa äldre. De är givetvis väldigt ledsna. De har blivit lurade och har ofta dåligt samvete för detta, fast det inte på något sätt är deras fel; de känner så ändå. De har ofta blivit av med sina besparingar, kanske alla.

Detta är väldigt allvarlig brottslighet, som vi måste försöka göra allt vi kan för att stoppa. Den här brottsligheten har ökat kraftigt de senaste åren, och de som sysslar med den använder väldigt sofistikerade metoder. Det är ofta organiserad brottslighet som står bakom detta. Vi har även ett politiskt parti som har ägnat sig åt att på ett bedrägligt sätt pressa äldre på pengar genom olika lotteriverksamheter och liknande. De här brotten är väldigt svåra att utreda, och mörkertalet är väldigt stort.

Därför är det extra viktigt att vi satsar på förebyggande åtgärder. Den information som staden i dag ger ut är inte på långa vägar tillräcklig, utan staden måste göra mer för att få stopp på det här. Polismyndigheten har tagit fram ett mycket bra material som kan användas. Det är ett väldigt omfattande och gediget material. Varför inte använda sig av detta material? Vi i Sverigedemokraterna anser att kommunen måste satsa rejält på detta och lansera en storskalig kampanj som når ut till alla äldre. Någoting måste göras. Jag yrkar bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 193

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande! Jag tackar för motionen. Motionärerna belyser ett ämne som är viktigt utifrån äldres vardag i Stockholm. Som borgarrådet skriver i sitt svar är det cyniskt och lumpet med brott, i synnerhet mot äldre. Välfärdsbrottsligheten känner ingen skam. Det är viktigt att informera i synnerhet äldre invånare, som är särskilt utsatta för riktade bedrägeriförsök.

Precis som äldreförvaltningen lyfter fram i sitt svar pågår redan detta arbete på bred front i staden, oftast med polisens eget utbildningsmaterial som grund. Bromma, Järva och Skarpnäcks stadsdelsnämnder svarar alla på ett liknande vis. Man bedriver redan en rad verksamheter som tangerar det ni föreslår, med informationsföreläsningar, mässor med digitaliseringstema, informationsbroschyrer och föreläsningar ledda av just polisen. Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2024-12-02

§ 34 Motion om att återköpa Sättra centrum

Anförande nr 194

G a b r i e l K r o o n (SD): Den här motionen skrevs för ett ganska bra tag sedan – för över ett år sedan, tror jag. Bakgrunden var att vi såg att skötseln av Sättra centrum var eftersatt. Vi såg att aktören som drev centrumet hade ekonomiska problem. Farhågorna besannades när aktören gick i konkurs. Sedan dess har centrumet varit ute på marknaden. Konkursförvaltaren har försökt föra olika diskussioner med olika intressenter kring att sälja det här centrumet, men det har hittills inte lyckats.

Sättra centrum är en väldigt viktig plats i Sättra och har haft en väldigt stor betydelse för närområdet. Det har dock varit epicentrum för flera våldsdåd som har skett inom Sättra. Jag vet att flera skjutningar årligen har skett i närheten av Pizzeria Korall till exempel.

Jag tror att staden är den aktör som kan ta det sociala ansvar som behövs för detta centrum. Det är uppenbart att det inte är tillräckligt ekonomiskt attraktivt för en privat aktör att ta över Sättra centrum, eftersom det kräver stora investeringar i lokalerna. Det innebär kraftigt höjda hyror. Alternativet skulle kunna innebära att man måste bygga bostadsrätter eller hyresrätter ovanpå centrumet, och detta kräver väldigt stora investeringskostnader, vilket i sin tur förutsätter antingen höga priser på bostadsrätterna eller väldigt höga hyror för hyresrätterna. Uppenbarligen finns det inget intresse för detta. Det värsta som kan ske är att en oseriös aktör skulle ta över det här centrumet och fortsätta driva det i förfall, samtidigt som det finns en väldigt stark social problembild i området. De sociala problemen bara växer, och otryggheten ökar.

Vi har alltså föreslagit att påbörja en återköpsprocess för det här centrumet. Jag har läst i tidningen att man från borgarrådsberedningens sida har uttalat sig positivt till att faktiskt gå in i förhandlingar och vara med och bjuda nu, när auktionen av Sättra centrum som jag förstår det kommer att ske hos Kronofogden. Det är väldigt glädjande. Jag hoppas att man kommer att fullfölja detta. Sedan förstår jag såklart att det här säkerligen är en pågående förhandling mellan stadens förhandlare, konkursförvaltaren och Kronofogden.

Men frågan uppstår också: Varför har man inte agerat tidigare? Nu går vi in i en offentlig försäljning med offentliga anbud där flera känner till att staden nu också kommer att bjuda på det här centrumet. Varför har man inte i tidigare förhandlingar med konkursförvaltaren till exempel säkerställt att man lägger ett dolt bud och på så sätt kan köpa centrumet utan att man får en massa uppmärksamhet på sig? Nu blir det i stället känt att Stockholms stad kommer med en förmodligen välfylld kassa och ska bjuda på det här. Det är ett par frågor som jag har som uppföljning till den här motionen. Med det sagt yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 195

T a p a n i J u n t u n e n (SD): Herr ordförande! Som boende i Sättra är jag väldigt stolt över att mitt parti har lyft den här frågan. Jag tror att jag och Gabriel fann varandra

Yttranden 2024-12-02

blixtsnabbt så fort vi hörde om att det var dags för konkurs. Jag har varit politiskt aktiv i Skärholmens stadsdelsnämnd sedan 2011 och har sett hur utvecklingen i området dessvärre har gått åt fel håll hela tiden.

Jag kan säga att det kanske inte direkt var min idé från början att vi ska köpa Sätra centrum, men jag tvingades av omständigheterna att omvärdera mina uppfattningar och komma fram till att vi behöver en ny typ av ägare i Sätra centrum, främst av sociala skäl. Vi måste få en ny och helt annan ordning. Det måste vara mer ordning och mer struktur, och man måste jobba otroligt mycket med trygghetsfrågan. Sedan kanske man kan sälja Sätra centrum någon gång, men tryggheten måste öka markant i området. Vi tycker att vi måste köpa detta centrum. Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 196

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Herr ordförande! Jag skulle vilja backa bandet en aning och ställa frågan varför vi står här och återkommande diskuterar återköp. En förklaring är den politik som fördes 2006–2014. Det är en politik som går att beskriva som den stora Stockholmsrean. Under den här perioden såldes massor med hyresrätter, ofta till mycket låga priser. Staden slumpade iväg väl fungerande verksamheter och satte priserna till inventariernas bokförda värde.

Det såldes också en massa centrumanläggningar. Boulton-affärerna var de mest berömda, och Sätra var en ”föregångare”. Boulton-affärerna var faktiskt bättre än affärerna med bostäderna och verksamheterna, om man bara räknar kronor och ören. Är man däremot intresserad av samhällsutveckling kan man säga att det är på det här området som de största och mest svårläkta skadorna uppstått. Med försäljningarna släppte vi till stora delar rådigheten över den framtida utvecklingen. Sätra centrum illustrerar den tesen med en bedrövande tydlighet.

En viktig slutsats är att vi ska göra rätt från början och vara mycket försiktiga med att sälja det som är strategiskt viktigt. Därför vill jag välkomna det som jag uppfattar som en möjlig omsvängning hos Sverigedemokraterna. Ni har tidigare inte haft några invändningar mot fastighetsförsäljningar, men nu argumenterar ni återkommande för återköp. Innebär det att ni i grunden är emot utförsäljningar av så kallade samhällsfastigheter? Jag skulle gärna se ett klagande på den punkten.

Med det sagt – vad kan vi göra? Vi ska göra vad vi kan. Vad det innebär i praktiken är faktiskt inte helt enkelt att säga. Staden kan inte offentligt fastslå principer som privata aktörer sedan kan ”benchmarka” mot. Det vore en ekonomisk katastrof. Däremot finns det andra saker att göra. Ni i SD kan till exempel gå till er partiledning och partikamraterna i Tidögruppen, berätta om er motion och om de sociala problem som skapas när vi tappar den demokratiska kontrollen och lyfta frågan om den kommunala förköpsrätten. Tidögruppen begränsade den. Förklara för partiledningen att det var fel och tokigt tänkt! Ändra åsikt också på det området! Hjälpa oss att se till att vi får tillbaka den kommunala återköpsrätten! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2024-12-02

Anförande nr 197

G a b r i e l K r o o n (SD): Det är ingen hemlighet att Sverigedemokraterna står för att vi ska äga strategiska fastigheter. Det har vi alltid stått för. Men är inte fastigheterna strategiska ska vi nog inte äga dem heller i många fall, och det tror jag inte skiljer sig från någonting vi har sagt tidigare.

Anders Göransson är inne på frågan om den kommunala förköpsrätten. Den lyfter ni gång på gång på gång. Men låt oss förhålla oss till Sättra centrum och diskutera den fråga som vi har framför oss nu! Vi behöver ingen kommunal förköpsrätt för att kunna agera och köpa Sättra centrum. Det enda som skulle ha behövt göras från er tidigare är att ni hade gått in och förhandlat direkt med konkursförvaltaren. Precis som konkursförvaltaren försökte förhandla med de privata spekulanterna på ett dolt sätt skulle staden ha kunnat gå in och förhandla med konkursförvaltaren.

Nu kommer det här, i alla fall enligt vad vi har kunnat utläsa i medier, att bli en öppen anbudsprocess hos Kronofogden med öppen budgivning och hela rasket. Staden kommer att komma dit och bjuda öppet på den här fastigheten. Det innebär såklart ett potentiellt ganska stort problem för oss, för man kan tänka sig att illvilliga borgenärer eller fastighetsägare skulle kunna komma och trissa upp priserna till exempel. Det vet vi inte; vi kan bara spekulera i det. Men vi behöver ingen kommunal förköpsrätt, utan det enda vi behöver är en aktiv stadsförvaltning, och det verkar vi inte ha. Det är väldigt beklagligt. Jag har fortfarande inte riktigt fått svaret på min fråga om detta.

I övrigt har vi diskuterat kommunala återköp, men det handlar såklart också om priset. Vilket pris är vi beredda att betala, och vilket pris är fastighetsägaren beredd att sälja för? Det här kommer vi fram till genom att föra en dialog med fastighetsägaren. Möjligtvis finns det en möjlighet till dialog och förhandling med fastighetsägaren, men det vet vi inte.

Jag tycker att det är ganska förvånande att det är ett så högt tonläge här från vänstersidan gällande kommunal förköpsrätt och vikten av att äga strategiska fastigheter och om hur dåligt det var att Alliansen sålde ut fastigheterna. Men vad har ni själva konkret gjort för att köpa fastigheterna som de sålde ut? Inte ett enda ärende och inte ett enda budgetbeslut har vi sett om det här. Nu sitter alla och kollar i telefonerna, kanske för att ni är skamsna över detta. Så är det i alla fall. Det finns i alla fall ett parti som vill utreda frågan. Vad sedan pengarna räcker till och vad som är lönt att köpa måste utredningen landa i. Men det är uppenbart att det bara finns ett parti som på riktigt vill göra detta, och det är Sverigedemokraterna.

Yttranden 2024-12-02

§ 35 Motion om att visa Stockholms solidaritet med det ukrainska folket genom namnändring av gator och en park intill den ryska ambassaden

Anförande nr 198

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är över två och ett halvt år sedan Rysslands fullskaliga anfall mot Ukraina. Men kriget har pågått i över ett decennium. Kriget har orsakat ofattbart mänskligt lidande och enorm materiell förödelse, och miljontals ukrainare är på flykt inom landet eller i utlandet.

Att namnge gator och parker vid Rysslands ambassad i Stockholm kommer inte att stoppa Putins bomber och stridsvagnar. Men det är en viktig gest av solidaritet och stöd. Vi visar att våra hjärtan och vårt stöd ovillkorligen ligger hos det ukrainska folket, deras frihet och deras strävan efter att få leva i fred inom Europa.

Borgarrådet Valeskog säger nej till förslaget. Han säger att vi bör fortsätta att stödja Ukrainas kamp genom andra lämpliga effektiva åtgärder. Jag undrar: Vilka åtgärder? Vad har majoriteten gjort?

Centerpartiet har också väckt en egen motion om en flaggstång vid Fria Ukrainas plats, där den ukrainska flaggan kan hissas under de manifestationer som genomförs. Centerpartiet och Liberalerna står enade i kampen för demokrati, fred och frihet. Vi får aldrig bli undfallande. Vi får aldrig tystna. För vet ni vad – då är man inte mer än en liten lort.

Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Liberalerna och Centerpartiet.

Anförande nr 199

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag vill inleda med att yrka bifall till den gemensamma reservationen från Liberalerna och Centerpartiet.

Ambitionen med den här motionen är att den ryska ambassaden och alla spioner eller medlöpare som går in dit och ut därifrån ständigt ska påminnas om Ukrainas rätt till frihet och självständighet. Det gäller både ambassaden som sådan, besökarna och framtida stockholmare. Därför går det här förslaget ut på att omringa hela ambassaden med gatunamn som kopplar till det fria Ukraina.

När det här förslaget presenterades var faktiskt tongångarna väldigt positiva från alla möjliga politiska håll. Nu ser vi att så inte riktigt är fallet. Det hänvisas bland annat till att det skulle bli krångligt med adressbyte för vissa av dem som bor och verkar där omkring. Men det här förslaget är ju väldigt noga uttänkt, så att det bara blir ambassaden som tvingas att ändra adress. Det skulle faktiskt bli lite intressant när den ryska ambassadören blev tvungen att lämna ut visitkort som det står "fria Ukraina" på.

Det har också hänvisats till det här med namnberedningen. Givetvis är vi väl medvetna om hur namngivning går till i Stockholm. Vi har dock lyckats namnge parken intill och ge den namnet Fria Ukrainas plats. De stråk och parker som vi föreslår ska

Yttranden 2024-12-02

namnges har inga namn i dag, förutom den lilla delen utanför entrén, som vi menar ska klippas ut och få ett sådant här fria Ukraina-namn.

Det är många andra huvudstäder som har gjort så här. Det är en liten gest, men precis som Jonas Naddebo var inne på är även de små gesterna viktiga i det här fruktansvärda kriget för dem som nu lever i skräck inför bomber och drönare som flyger in över Kiev och andra städer och som slår ut värmeanläggningar och energianläggningar så att man får frysa ännu en vinter i Ukraina; den ukrainska vintern är riktigt plågsam.

Därför yrkar jag bifall till Liberalernas och Centerpartiets gemensamma reservation.

Anförande nr 200

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Detta är ju en mycket sympatisk motion, som vi har hört här. Man vill som ett uttryck för solidaritet med ukrainarna ge platser och adresser nära Rysslands ambassad namn kopplade till Ukraina. Det är viktigt att understryka att motionens syfte delvis är uppfyllt genom att vi redan har döpt om Mariebergsparken vid Rysslands ambassad till Fria Ukrainas plats, som också sades. Som jag minns det var det stor politisk enighet om detta, vilket är glädjande.

Under stadsbyggnadsnämnden finns en namnberedning som har viktiga principer för namngivning. En av dem är att inte ändra namn på befintliga gator eller adresser i staden, vilket skulle ske om motionens alla delar genomfördes. Vi bör förstås stödja Ukrainas kamp på många möjliga sätt. Men det kan självklart ske utan att frångå de principer som staden och namnberedningen arbetar efter. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 201

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag väntade faktiskt till sista sekunden av anförandet med att begära replik, Jan Valeskog, för jag tänkte att du kanske ändå skulle passa på att beskriva vad vi ska göra i stället. ”Vi bör fortsätta att stödja Ukrainas kamp genom andra lämpliga och effektiva åtgärder”, står det i borgarrådets synpunkter i motionssvaret. Jag undrar fortfarande: Vilka är de åtgärderna? Varför kan man inte göra avsteg från namnberedningsregler? Vi pressade igenom beslutet om att namnge den här platsen under vår tid när vi styrde. Det skulle ha varit klädsamt om ni hade gjort det i det här fallet också. Men nu gör ni inte det. Då kan ni i stället få redogöra för vilka andra insatser ni gör för att stärka och stödja Ukrainas kamp.

Anförande nr 202

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som jag minns det var större delen av stadsbyggnadsnämnden enig om hanteringen beträffande att slå vakt om namnberedningens principer. Men den här symboliska gesten, som man kan kalla det för, har ju redan skett med Mariebergsparken, vilket jag tycker är väldigt viktigt och bra. Sedan kan man naturligtvis ha olika åsikter om hur långt man behöver driva detta. Men det får konsekvenser om man bryter mot denna princip, för då har vi förstås andra

Yttranden 2024-12-02

namnberedningsfrågor som man kan ifrågasätta hanteringen av. Jag vet att en enig namnberedning inte vill arbeta på det sättet. Det skulle bli ganska svårt för dem.

När det gäller andra sätt som vi stöder Ukraina på borde jag inte behöva informera Jonas Naddebo om att vi gör det på väldigt många sätt. Det gäller såväl det här landet som många individer och organisationer. I namnfrågan gör vi det också – i Mariebergsparken.

Anförande nr 203

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Demokrati, fred och frihet – vem står inte bakom de värderingarna? Såklart står den här majoriteten bakom demokrati, fred och frihet. Och såklart står vår majoritet på Ukrainas sida. Men det här ärendet handlar inte om det. Det handlar om namn på Stockholms offentliga platser.

Som sagt har vi namnberedningen, ett underorgan till stadsbyggnadsnämnden som förbereder alla namn som ska ges till olika offentliga platser i vår stad. Vi har en namnsed och vissa principer när vi namnger platser. Till exempel ska man inte i onödan ändra på befintliga platsers namn. Man ska inte namnge platser enligt pågående politiska eller andra skeenden, eftersom namnen ska finnas för alltid. Man ska inte heller namnge platser efter levande personer eller personer som har avlidit alldeles nyligen. Det är viktiga principer. Jag är inte särskilt konservativ av mig annars, men jag tycker att det är viktigt att det inte ska vara för lätt att ändra på namn i vår stad.

Namnändring på den här platsen räddar inte Ukraina. Ukrainas öde ligger inte i våra händer på det sättet. Det här är typisk symbolpolitik. Det pågår dessutom andra fruktansvärda krig i världen. Det pågår ett krig i Gaza. Kvinnorna i Afghanistan lever under fruktansvärt förtryck. Ändå behåller vi de namn som vi har i den här staden. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 204

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Maria Mustonen! Du klamrar dig verkligen fast vid byråkratin för att försvara detta. Man ska inte ändra namn i onödan, säger du. Jag blir nästan lite illa berörd av att du använder uttrycket ”i onödan” när vi pratar om att visa solidaritet med Ukrainas folk. När du argumenterar låter det också nästan som om du var emot att vi skulle fatta beslut om Fria Ukrainas plats. Även det var ett agerande mitt under en internationell konflikt, mitt under kriget. Då var vi helt plötsligt eniga om att göra det. Din argumentationslinje här i kväll låter som att man ska vara väldigt försiktig och inte göra det och inte det.

Du får gärna bemöta detta, Maria Mustonen. Du kan också få svara på frågan: Vad ska vi göra i övrigt från stadens sida för att stödja Ukrainas kamp?

Anförande nr 205

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag har en motfråga till Jonas Naddebo. På vilket sätt hjälper det Ukraina om vi namnger den här platsen på det sätt som ni föreslår? Vi har

Yttranden 2024-12-02

redan gjort ett undantag med Fria Ukrainas plats. Jag tycker att det var bra. Det var en markering. Men med sådana markeringar räddar vi inte Ukraina.

Anförande nr 206

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag har den här mandatperioden bestämt mig för att vara lite lugnare och tala utifrån en demokratisk utveckling så snart jag kan här i talarstolen. Jag ska alltså inte ägna mig åt det jag egentligen tänker på, Maria Mustonen, nämligen er historiska koppling och så vidare. Jag ska nöja mig med följande: Det står en ukrainsk flagga bakom talarstolen här. Nu håller jag upp den. Vad är det om inte en symbol? I mitt kavajslag har jag en svensk och en ukrainsk flagga tillsammans. Vad är det om inte en symbol? När jag går omkring på min skola där jag är anställd som lärare och träffar de ukrainska eleverna blir de väldigt glada åt att se sådant här. De är otroligt glada. Det här handlar inte endast om kommunalbyråkrati. Det handlar om en känsla och om att vi ska göra allt vi kan för att även ge det andliga stödet, Maria Mustonen.

Anförande nr 207

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Jag inledde mitt anförande med att säga att den här majoriteten självklart står på Ukrainas sida. Men vi räddar inte Ukraina genom att ändra namn på parken.

Anförande nr 208

M a g n u s R u n s t e n (MP): Herr ordförande och åhörare! Jag är lite trött på den här frågan. Jag har precis kommit tillbaka från Ukraina; jag kom från Kiev i går. Jag har inte sovit så där jättefantastiskt bra, för det pågår bombningar varenda natt där.

Jag skulle vilja svara på Jonas Naddebos fråga om vad vi kan göra i stället och vad vi kan göra som är särskilt prioriterat. Jag tror att vi kan göra väldigt mycket från både Stockholms stad och Sverige. Det har funnits flera olika projekt. Vi har också pågående projekt, bland annat med Svenska institutet. Vi har haft ESF-projekt för ukrainska flyktingar, och vi har skrivit in i vår budget att vi ska ta lärdomarna vidare och fortsätta att jobba för att stötta ukrainarna som är här.

För två veckor sedan var det en ukrainsk musiker som spelade i Kulturhuset. Det här är inte bara ett krig mot energisystemet och ett krig där ryssarna försöker förinta Ukraina som nation, utan det är också ett kulturkrig i dess rätta bemärkelse; man vill förinta själva språket och kulturen. Då kommer ukrainska kulturarbetare hit genom samarbeten vi har i staden. De får utöva sin kultur och sprida den.

Vi ska samarbeta med civilsamhället som finns här och med ukrainare. Det bygger också på att den här staden är en fristad dit man kan komma och söka skydd. Det är angeläget att jobba med barnomsorg, arbetsmarknadsinsatser och så vidare. Jag tror att det är det som är det mest väsentliga vi kan göra här. Vi har också tagit beslutet att döpa om parken och busshållplatsen. När man ger väginstruktionen till Rysslands ambassad får minsann besökarna kliva av vid Fria Ukrainas plats.

Yttranden 2024-12-02

Jag tror att det vi ska fokusera på framöver är hur vi konkret genom samarbete med Kiev och ukrainare på olika sätt kan stötta dem som är här och sedan stötta i återuppbyggnadsfasen. Jag tror att det är det som är det väsentliga här.

Anförande nr 209

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! All heder åt dig, Magnus Runsten! Det som du beskriver tycker jag är fantastiskt. Jag tror att många av oss skulle göra precis det som du gjort om vi hade möjligheten. Motta min största beundran och respekt för det som du gjort!

Sedan blir jag lite förvånad över att Miljöpartiet, som inte direkt brukar vara sådana där kommunalbyråkratikramare, ändå inte kan ta sig bort från den delen. Vårt mest hovsamma förslag här är ju faktiskt att döpa parkvägar och en parksnutt som inte ens har något namn. Borgarrådet Valeskog säger att man inte får frångå namnberedningens principer, och det görs inte heller här.

Motta min största respekt! Men symboler är också viktiga. Det säger även den ukrainska ambassadören när man träffar och pratar med honom. Bra, Magnus!

Anförande nr 210

M a g n u s R u n s t e n (MP): Jag vet inte om jag har så mycket mer att säga. Jag håller absolut med om att även symboliska handlingar har betydelse. Det är också som sagt ett krig som handlar om att förintä olika uttryck för ukrainsk kultur. Det är det som det handlar om – att inte erkänna den. Visst kan jag hålla med om detta, Björn Ljung. Min poäng med mitt inlägg var huvudsakligen att säga att jag tror att det finns väldigt många olika saker vi kan göra. Det har att göra med samarbeten och utbyten med ukrainare. Det handlar om att stötta dem som är här, stötta ukrainska städer och stötta landet som sådant på olika sätt.

Anförande nr 211

B j ö r n L j u n g (L): Pryvit! Slava Ukraini! Jag ber om ursäkt för att mitt uttal på ukrainska inte är det allra bästa, men jag försöker att använda just de ukrainska hälsningsorden. Ni ska fortfarande svara någonting liknande, till exempel: Herojam slava!

Det som inträffar på vår bakgård är förfärligt. Man kan som Mustonen gjorde säga att det pågår krig överallt i världen. Ja, det gör det. Det pågår verkligen krig överallt i världen. Det är de konflikter som finns närmast som psykologiskt alltid känns mest hos människan. Sedan är det väldigt många katastrofer i världen som inte ägnas en nyhetsrad i Sverige. Jag tycker inte alls att det är bra. Nu har vi kriget i Ukraina bokstavligt talat på vår bakgård. Vi har en mycket lång tradition av samarbete, handel med mera med Kievriket. Ryssarna kan aldrig förlika sig med att Ryssland egentligen bildades av Roslagens män och Kievriket och inte av någonting annat.

Har symboler något värde? Det vet vi att de har. Alla vet att symboler har värde. Varför hissar vi flaggor över huvud taget? Varför har vi fotbollströjor och sådana saker?

Yttranden 2024-12-02

Varför har Alexander Ojanne och jag Djurgårdströjor och Djurgårdshalsdukar på oss ibland? Jo, för att vi sympatiserar med Djurgården. Det är samma sak här. Ett sådant här förslag om att ytterligare stärka Ukraina, dess moraliska kamp och dess kulturella kamp mot ryssarna behöver inte snubbla på kommunalbyråkrati.

Det låter på en del av er – jag råkar veta att det nästan är så – som att namnberedningen diktatoriskt ska besluta allting i denna stad vad gäller namngivning. Detta är ju inte sant; det är ett beredande organ. Det är vi i stadsbyggnadsnämnden som fattar beslut. Tidigare skedde det i fullmäktige, men det förändrade vi. Numera är det stadsbyggnadsnämnden som gör det.

Jag har förstått att det inte är någon som vill ändra sig. Vi kommer att återkomma på olika sätt. Slava Ukraini!

Kommunfullmäktige
Förslag till beslut
2024-12-02
Ärende 31
Dnr KS 2024/667

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.
2. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna anser att det är bra med en tydligare ansvarsfördelning mellan aktörernas roller i handläggandet av ärenden gällande ensamkommande barn och unga. Samtidigt ser vi att ansvarsfördelningen avviker där Migrationsverkets åldersbedömning resulterar i en åldersuppskrivning, och att då detta inte per automatik resulterar i en åtgärd från Stockholms stad. Det är orimligt att om någon uppgivit en felaktig ålder för att ta del av förmåner och villkor som de enligt lag inte har rätt till, fortsättningsvis får behålla liknande förmåner och villkor.

Att socialtjänstens och enskilda förmyndares eventuellt skiljande åldersbedömning kan utgöra grund för att ignorera Migrationsverkets bedömning är orimligt och skapar en otydlig ansvarsfördelning. Vilket strider mot syfte med de reviderade riktlinjerna. Ärendet bör avslutas baserat på Migrationsverkets bedömning, förutsatt att hänsyn tas till eventuellt ställningstagande från domstol gällande inhibition.

Gabriel Kroon (SD)